

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

72'inci Birleşim
17 Nisan 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GÜNDEM KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'taki taşınmaz seçmen usulsüzlükleri iddialarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, yerel seçim sonuçlarına, işçilerin ve emekçilerin taleplerine ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 31 Martta yapılan seçimde Urfa başta olmak üzere halkın iktidar partisine “Dur!” dediğine ve yetmiş sekiz gündür Adalet Bakanlığının önünde bir annenin adalet nöbeti tuttuğuna ilişkin açıklaması
- 2.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, dün akşam şehit düşen Kastamonu Pınarbaşı İlçe Jandarma Komutanlığında görevli Uzman Çavuş Muhammet Eyüp Kolukısa'ya ve Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması
- 3.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na ve terör devleti İsrail'in 7 Ekimden bu yana Gazze'de yaklaşık 35 bin insanı katlettiğine ilişkin açıklaması
- 4.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, gözü dönmüş İsrail Hükümetinin bayram dinlemeden katliamlarını sürdürdüğüne ilişkin açıklaması
- 5.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, 31 Mart yerel seçimlerinde emek verenlere ve seçilenlere ilişkin açıklaması
- 6.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümüne ve 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması
- 7.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Sağlıkta Şiddete Karşı Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması
- 8.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, idrak edilen Ramazan Bayramı'na, 15-22 Nisan Turizm Haftası'na ve turizm kenti Mersin'e ilişkin açıklaması
- 9.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, birkaç hafta önce Muş'un Bulanık ilçesine bağlı 7 köy yolunda yaşanan çökmeye ilişkin açıklaması
- 10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının polis adaylarına verdiği sözleri tutmadığına ilişkin açıklaması
- 11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, BirGün gazetesinden İsmail Arı'nın 23 Şubat 2024'te CİMER'e gönderdiği soruya ilişkin açıklaması
- 12.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'ın turistik ve kültürel değerlerine, 15-22 Nisan Turizm Haftası'na ilişkin açıklaması
- 13.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, bugün görülen Kobane kumpas davasına ilişkin açıklaması
- 14.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, şehitlere ilişkin açıklaması
- 15.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, cezaevlerinde ağır hasta mahpusların durumunun, hak ihlallerinin ve tecrit politikalarının devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 16.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 17.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Genel Başkan Özgür Özel liderliğinde Türkiye'de ve Aydın'da 1'inci parti olduklarına ve kazanan belediye başkanlarına ilişkin açıklaması
- 18.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 6 Şubat deprem felaketinin ardından Gaziantep İslâhiye'ye bağlı İdilli ve Köklü köylerinin heyelan neticesinde kapanan yollarının bir yıldır açılmadığına ilişkin açıklaması
- 19.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 17 Nisan 1940 tarihinde kurulan köy enstitülerine ilişkin açıklaması
- 20.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 6 Şubat sonrası deprem illerinde ilan edilen mücbir sebebin uzatılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 21.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ön lisans mezunu polis adaylarının kendilerine verilen sözlerin yerine getirilmesini beklediğine ilişkin açıklaması
- 22.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ölüm yıl dönümüne, Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun ölüm yıl dönümüne, yerel seçimler sonrası el değiştiren belediyelerde çalışan işçilerin siyasi farklılıklarından dolayı işten çıkarılmasını şiddetle kınadıklarına, belediye şirket işçilerinin özlük haklarına veünkü Kabine toplantısı sonrasında öğretmen atamalarıyla ilgili olarak yapılan açıklamaya ilişkin açıklaması
- 23.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e İYİ Parti olarak geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine, dün ve bugün kürsüde konuşan hatiplerin sık sık kullandıkları “kürdistan” ifadesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve bu ifadeleri reddettiğine, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın 31'inci vefat yıl dönümüne, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun vefat yıl dönümüne, 15-21 Nisan Malazgirt Haftası'na, 15-22 Nisan Turizm Haftası'na, 17 Nisan Sağlıkta Şiddetle Mücadele Günü'ne, geçen günlerde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıkladığı sosyal yardım ödemelerine, Cumhurbaşkanının Kabine toplantısı sonrasında kamu-özel iş birliği projeleriyle ilgili olarak yaptığı açıklamalara, Samsun Vezirköprü'de Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ait olan handaki iş yerlerinin kiralarna yapılan artışa ilişkin açıklaması

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun şehadetinin 46'ncı yıl dönümüne, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümüne ve 15 Nisan Dünya Sanat Günü'ne ilişkin açıklaması

25.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ezidi toplumunun kutsal bayramı Çarşema Sor'a, bugün görülen Kobane kumpas davasının 82'nci duruşmasına ve bu davayı bütün Türkiye'nin, bütün siyasetin bir an önce gündemine almak zorunda olduğuna, Leyla Güven'e verilen beş aylık cezaya, Kobane kumpas davasında tutuklu olanların bugün tahliye edilmesini beklediklerine ilişkin açıklaması

26.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, köy enstitülerinin 84'üncü kuruluş yıl dönümüne ve 17 Nisan Köy Enstitüleri Bayramı'na, geçen hafta Antalya Kepez'de gerçekleşen teleferik kazasına ve yeni seçilen Kepez Belediye Başkanının kazayla ilgili olarak tutuklanmasına, Cumhurbaşkanının bugünkü "Biz 1'inci olduk." açıklamasına ve halkın yerel seçimler sonucundaki uyarılarına ilişkin açıklaması

27.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ali Fuad Başgil ile 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümlerine, Antalya'daki teleferik kazasına ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş ile Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ve Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

35.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş ile Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, bu hafta nöbetçi olan ve bugünkü birleşimi açan Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in devam eden tedavisi nedeniyle biraz istirahat ihtiyacı olduğuna ve o nedenle kendisinin yerine Meclis yönetimini deruhte edeceğine ilişkin açıklaması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ahirete irtihalinin 31'inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, daha önce de bildirdiği üzere, yönettiği oturumlarda resmî dil dışında bir dil kullanıldığında mikrofonun kapatılacağına ve uygulamasının Anayasa'ya ve İç Tüzük'e uygun olduğuna ilişkin konuşması

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasal Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, İsrail'e karşı getirilen ihracat kısıtlamasının etkinliğinin ve bugüne kadar yapılan ticaretin Filistin (Gazze) halkına yönelik olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili Ayyüce Türkes Taş ve 20 milletvekili tarafından, belediye ve il özel idare şirketlerinde kadrosuz olarak çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının kadro taleplerinin ve yaşadıkları sorunların araştırılarak bir çözüm bulunabilmesi amacıyla 31/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emekli maaşlarının yeniden düzenlenmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, 15 Temmuz sonrasında dağıtılan silahlar ile bu süreçten sonra ülkemizdeki mafya düzeninin araştırılması amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlara Üye Seçimi

1.- 10/983, 984, 985, 986, 987, 988 esas numaralı Erzincan'ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimi

IX.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Duyurular

1.- Başkanlıkça, 10/983, 984, 985, 986, 987, 988 esas numaralı Erzincan'ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyuru

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ile 73 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 108)

17 Nisan 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER : Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 72'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere geçiyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Tokat'ın sorunları hakkında söz isteyen Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

31 Mart seçimlerinde aziz milletimiz, demokrasiyi yok sayan, hukuku ayaklar altına alan, ülkede ne var ne yoksa satan, ülkeyi yoksulluk ve borç batağına sokan; emekliyi, gençleri görmemekte direnen, muhtarların 7200 iş gününü görmeyen, Gazze'deki vahşeti seyredip ticarete devam eden, orman köylüsü ve sorunlarına kulaklarını tıkayan; doğanın yeşilini değil, doların yeşilini seven, kendine parmak sallayan anlayışa büyük bir ders vererek feraset, basiret ve asaletini bir kez daha göstermiştir.

Son derece iyi niyetli, insanları ayırıştırmadan, ötekileştirmeden, kırmadan, samimiyet ve büyük bir azim ve gayretle seçim sürecinde çalıştık; tüm yol arkadaşlarımıza buradan teşekkür ederim.

1 kişinin vesayeti artık bitmiş, 85 milyon yurttaşımız kazanmıştır. Sevgi ve saygı temelli, mütevazı ve katılımcı bir yönetim, kibirden uzak, herkese kapısı açık, kayırmacılığın ve israfın olmadığı; şeffaf, hesap verebilen, herkese eşit ve adaletli davranan, liyakatten ödün vermeyen, kentsel dönüşümü rantısal dönüşüme çevirmeyen, kadını ve gençleri önemseyen; emeklisini, dul ve yetimini aç ve açıkta bırakmayan, engelli yurttaşların önündeki engelleri bir bir aşan, doğaya ve çevreye dost, tarihî dokulara sahip çıkan, dünyada birlikte yaşadığımız sokak hayvanları ve diğer canlılara karşı sorumluluk duyan bir belediyeçilik anlayışını tüm Cumhuriyet Halk Partili belediyelerde birlikte yaşayarak göreceğiz.

AK PARTİ iktidarı yirmi iki yılda 14 milyon 43 bin 957 icra iflas dosyasıyla cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdı, 22'nci yılında. Şu an ise icra dairelerindeki dosya sayısı 38 milyon 969 bin 269'a ulaştı. Çiftçiye verilen mazot desteğinin 3 katı vergi olarak geri alındı. Çiftçilerin bankalara olan borçları 637 milyar TL. Ancak çiftçilerimiz kanunen verilmesi gereken teşviklerin... Ne acı ki çiftçi 411 milyar alacaklı iken sadece 91 milyar TL verilerek AK PARTİ iktidarıyla borç sarmalına bırakıldı. Tarım sektörünün borcu son bir yılda 363 milyardan 637 milyar liraya yükselerek tarihî bir rekor kırdı.

Dün, 2018 yılında Turhal Şeker Fabrikasının özelleştirildiği gündü. İçimiz acımakta, hâlâ çiftçi pancar üretim alanındaki kotalar ve ücreti düşük C kotasına sürüklendiği için de içimiz acıkmaktadır. Tokat'a uzun yıllardan sonra, iktidarın övüldüğü bir şehir hastanesi ya da şehir efsanesi yapılma derdi çıktı. Arkadaşlar, biz şehirlerimize hastanenin yapılmasına asla karşı değiliz ancak şunu düşünün: Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesinin önünde 300 dönüm bir arazi var. Bu arazi, Ziraat Fakültesinin uygulama bahçesi yani burada Türkiye'nin 8'inci ziraat fakültesinin yeni ürünlerini Türk ziraatına kazandıracak tek alan ayrıca büyük ovanın içerisindeki bir yere yapılmış olması son derece manidar. Bir gariplik de şurada: Üniversite kampüsüne siz tıp fakültesi hastanesi yapmıyorsunuz, üniversite kampüsü arazisinin içerisinde üniversitenin görselliğini kapatacak bir şehir hastanesi yapma derdindesiniz. Allah aşkına, bu ne gaflettir ya? Tokatlı hastane istiyor, istiyor ama yeri o güzel Kazova'daki inci gibi olan o topraklarda olsun istemiyor. Yer konusunun yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor. Tokatlı istiyor, ne istiyor biliyor musunuz? Tokatlı Artova-Zile yolunun kara yoluna alınmasını istiyor. Tokatlı ne istiyor biliyor musunuz? Tokat'a gelen turist otobüslerinin Almus'tan Niksar'a inmesini istiyor. Tokatlı Almus'tan Tozanlı'ya, Almus'tan Hubyar'a gitmek istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Tokatlı kısa yoldan Erbaa'dan Turhal ve Zile'ye ulaşmayı istiyor. Tokatlı, ötelenmiş olan, bir türlü bitmeyen Tokat-Niksar yolunun bir an önce bağlanmasını istiyor.

Hızlı tren Sivas'a geldi, Allah razı olsun bu hizmete katkı sunanlardan on bir yıl sonra. Ama Tokatlı treni seyretmek istemiyor, Çamlıbel tünelinin mutlaka yapılmasını, istasyonun da yeniden Yıldızeli'nde, bir an önce planlanıp... Tokatlı'nın artık İstanbul'a da Ankara'ya da trenle gitmeye hakkının olduğunu düşünüyorum. Verme noktasında gereğini yaptı ama AK PARTİ neyse bir türlü bakmıyor.

Tokat'a Toprak Mahsulleri Ofisi kuruldu; sebep olanlardan Allah razı olsun. Ancak Sivas ile Samsun'un arasına sıkışmış durumda. Bizim lisanslı depolarımız yok, bunun için Toprak Mahsulleri Ofisinin, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin ve LİDAŞ'ın Artova ve Zile'ye mutlaka lisanslı depo kurması lazım; bu ürünlerin bir an önce toparlanabilmesi adına diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Durmaz.

Gündem dışı ikinci söz, Şırnak'taki taşımali seçmen usulsüzlükleri iddiaları hakkında söz isteyen Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan'a aittir.

Buyurun Sayın Uysal Aslan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'taki taşınmalı seçmen usulsüzlükleri iddialarına ilişkin gündem dışı konuşması
NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, Şırnak'ın İdil ilçesi ve Kivex köyünden Şengal Laleş'e dek Çarşema Sor Bayramı'nı kutlayanlara en içten selamlarımı yolluyor; bu bayramın savaşız, saldırsız, özgür bir yaşama vesile olmasını diliyor, başta Ezidi halkı olmak üzere tüm insanlığın Çarşema Sor Bayramı'nı kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, ne zaman bir usulsüzlük, bir yolsuzluk, bir haksızlık için bir Meclis araştırması önergesi, komisyon önerisi versek "Meclis araştırın." desek, iktidar ve ortakları "Hayır." diyor. Dün de yerel seçimlerdeki usulsüzlükler, şaibeler, hukuka aykırılıklar ve taşınmalı seçmenlerle ilgili verdik, yine reddettiniz çünkü bu yolsuzluğun, bu hırsızlığın, bu haksızlığın ve usulsüzlüğün asıl sahibi ve uygulayıcısı iktidarın ta kendisidir.

Garnizon kente dönüştürdüğünüz seçim bölgem Şırnak'a taşınan kayyum askerleri, yaptığınız yerel seçim darbesini bu kürsüden ve her yerden tekrar tekrar dile getirmeye devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, darbelere karşı olduğunu söyleyenler "Askerî darbeler dönemi kapandı." diyenler "Kürdistan hariç" "Kürtler hariç" demeye devam ediyor. Şırnak'ta zaten hâlihazırda yüzlerce, binlerce asker ve polis görevdeyken mevcut sayı seçimi değiştirmeye yetersiz olduğu için seçim sonuçlarını değiştirebilmek adına 8.287 asker taşıdınız; tek görevleri seçim günü gelip yerel demokrasiyi çiğnemek. Kürtlerin iradesini gasbetmek için gönderilen AKP'nin gaspçı askerî birliklerini göstereyim. Bunlar Şırnak'ta ikamet etmeyen, Şırnak'a günübirlik gelen, oy kullandırılan seçmenin fotoğrafları, bu hırsızlığın, bu irade gasbının fotoğrafları. Sivil kıyafetlerle sandığa taşınan bu seçmenlere iyi bakın; nizami bir biçimde hepsi asker tıraşı olmuş, hepsi kayyum seçmen, hepsi asker, hepsi erkek. Bakın, bu 2019; yine Şırnak, yine kayyum seçmen, yine taşınmalı seçmen... 2019'da ortaya çıkan bu üniformalı fotoğrafların tepkisine binaen 2024'te sivil olarak getirdiniz ancak aynı hırsızlıkla, aynı sahtekârlıkla gasbetmeye çalışıyorsunuz. Sivil giydirdiniz ama görüyorsunuz ki halka karşı sırtını dönmüş, yüzlerini kapatan kişilerin olduğu - utanmamak için mi, tanınmamak için mi kestiremediğimiz- bu fotoğraf, tüm fotoğraflar birer seçim değil, işgal fotoğrafıdır. Bu işgale karşı en net fotoğrafı gösteren ise seçim günü okul önünde "Konusu, sen nerelisin?" diyen amcadır. İşgale ve sömürge fotoğrafına karşı en net fotoğrafı, en net cevabı Şırnaklı bu amca vermiştir.

Bakın, Şırnak'a taşıdığınız, sivil giyimli diye getirdiğiniz bu askerler, otobüsler ve minibüslerle yaklaşık bir dakika boyunca biri caddenin bir tarafına, biri öbür tarafına doğru sağlı sollu park edilen bu araçlarla gelip -bu fotoğraflarda- toplu şekilde oy kullandırdınız. Peki, bu kayyum seçmenlerin oy kullandığı sandıkta ne oldu? Bakın, Tümgeneral Ömer Keçecigil İlkokulunda 1138 no.lu Sandık: DEM PARTİ 2, malum parti 149. 1142 no.lu Sandık: DEM PARTİ 4, malum parti 159. 1152 no.lu Sandık: DEM PARTİ 3, malum parti 157. Size onlarca sandık sonuç tutanağını bu şekilde okuyabilirim. Bu tablodan, bu fotoğraftan çıkan tek sonuç: 31 Mart yerel seçimlerinde Şırnak'ta açıkça yerel demokrasiye askerî müdahale edildiğidir. Bu nedenle sandıktan çıktığını iddia ettiğiniz bu sonuç meşru değildir, halk iradesi değildir; Şırnak halkı bu darbeyi kabul etmiyor, karşısındadır. Soruyorum sizlere, hani darbelere karşıydınız? Şırnak'ta yapılan askerî darbe, sivil darbe görünümü askerî darbe değilse nedir? 31 Martta yaşanan bu askerî darbe sandık darbesinin dik âlâsı değilse nedir? Bu darbeyle yerel yönetimi asker belirlemiş, başına da rütbesiz gaspçı birini getirmiştir, bu kadar açık ve net. Ne kazandığını iddia eden ne de o kürsüye oturan o kişi sadece asker tarafından tayin edilmiş rütbesiz, gaspçı, hırsızın tekidir. Aynı tablo Uludere'de yaşandı, 106 oyla kazandığını iddia edenler 1.460 asker tarafından getirilen kayyumları yok sayıyor, görmezden sayıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) – Peki, soruyorum size: "Şırnak'ta DEM PARTİ kaybetti." kim diyebilir? "Şırnak'ta gerçekleştirilen bu seçim meşru bir seçimdir, geçerli kabul edilmelidir." kim diyebilir? Tam da meşru olmayan, antidemokratik olan, hukuka aykırı bir biçimde, halkın iradesinin tecelli etmesi gereken bir yerde... Şırnak seçimleri, Uludere seçimleri, Beytüşşebap seçimleri yinelenmelidir. Kürdistan'da yerel demokrasiye çekilen bu askerî operasyon ve yapılan hilelere rağmen iktidar Türkiye genelinde de kürdistan'da da büyük bir hezimet yaşamıştır. Darbeci iktidar bu seçimde halkın darbesini yemiştir. Bu hezimetin nedenleri rantçı, gaspçı, talancı siyaset tarzınız ve Sayın Öcalan'a uygulanan tecrit, Kürt sorununa yaklaşım ara bir farkla belirleyici olmuştur. Şırnak halkı darbeyi tanımıyor, seçimler yenilenmeli. Hırsız, gaspçı, kendisini "Başkan" diye iddia edenler halka hesap verecektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Uysal Aslan.

Gündem dışı üçüncü söz, yerel seçim sonuçları, işçi ve emekçilerin talepleri hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'a aittir.

Buyurun Sayın Bayhan.

3.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, yerel seçim sonuçlarına, işçilerin ve emekçilerin taleplerine ilişkin gündem dışı konuşması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum.

Aslında konuşmamı, dün müracaat ederken çizdiğim çerçeveyi bugün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın grup konuşmasını dinlerken biraz değiştirmek durumunda kaldım. Onun için, belli ki Cumhurbaşkanı Erdoğan, 31 Mart yerel seçimlerinden işçiler ve emekçiler, ezilen, sömürülen halkımız açısından doğru sonuçları çıkarmayı henüz becerememiş. Bizim dilimizden hiç anlamadığını biliyoruz ama bugüne kadar en azından halkın dilinden anlıyormuş gibi yapıyordunuz, şimdi görüyoruz ki artık ondan da vazgeçmişsiniz. Cumhurbaşkanı Erdoğan bunu bugünkü konuşmasında bir kez daha gösterdi. Hâlâ, ucuz emeğe dayalı, yoğun sömürü programı olan orta vadeli programı uygulamakta ısrar edeceklerini söylüyor; hâlâ, Erdoğan, Şimşek marka zehirli ilaç reçetesini bu halka içirmek için dört yıl boyunca çalışacaklarını söylüyor. Daha dün, İzmir'de bulunan Lezita fabrikasında kırk bir gündür direnen Lezita işçilerine jandarmalar saldırdı. 8 işçi kardeşimiz hastanede şu anda, 15 işçi ve 3 sendika yöneticisi gözaltına alındılar. Zehirli ilaç nasıl içirilmek isteniyor, işte bunun son vahşi örneğini Lezita işçilerine yönelik jandarma saldırısında yaşadık.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, grup konuşmasında yine Filistin için hamaset yaptı ve yine Kürt halkının demokratik haklarına sırtını dönmeyi sürdüreceğini ifade etti. Şimdi, bir gün kendi dilinden söyleyip üç buçuk ay hapis yattığı için bu halkın sırtına demokrasi kahramanı olarak oturmasına neden olan şiiri biraz değiştirerek sizlerle paylaşmak istiyorum:

"Kuleler, vinçler, bacalar süngü

Baretler, şapkalar miğfer

Fabrikalar, iş yerleri, emekçi mahalleleri kışla

İşçiler, emekçiler asker

Yükrelerinde tevhit

Ekmek ister, adalet ister, barış ister, özgürlük ister

Dipten yükseliyor sesleri vakur, ağır ve kararlı

"Yeter artık! Yeter artık! Yeter artık!" diyorlar."

Önümüz 1 Mayıs ve Türkiye'de işçi sınıfı, emekçiler bu sesleri on binlerle, yüz binlerle fabrikalardan 1 Mayıs alanlarına bir kez daha yükseltecekler; işçi sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü'nü insanca yaşayacak ücret isteyerek kutlayacaklar. Vergide adalet isteyecekler; günde yedi saat, haftada otuz beş saat çalışma süresi isteyecekler; kadro isteyecekler, kıdem tazminatlarının gasbına "Hayır!" diyecekler. Bu ülkenin bütün işçilerini ve emekçilerini, kadınlarını, gençlerini emeğin mücadele gününde, bu mücadele bayramında buluşmaya çağırıyoruz.

Gündemlerimizden birini de -biliyorsunuz- bir yandan İran ve İsrail çatışması olarak tartışılan Orta Doğu gündemi oluşturuyor. Bir yanda İran'a egemen olan burjuvalaşmış bir teokratik devlet var, diğer yanda siyonist İsrail burjuvazisi var. Bir yanda ABD'nin öncülüğünde Batı emperyalist bloklaşması, diğer yanda Çin ve Rusya bloklaşması var. Filistin'in işgali, katliamlar, sınır ötesi operasyonlar, İran-İsrail çatışması, işte, bu güçlerin bölgesel paylaşım ve nüfuz mücadelesi zemininde şekilleniyor. "Kim daha büyük bölgesel güç olacak?" kavgasının iç egemenlik ihtiyaçlarının önüne geçip büyümesi bu bölge için, bu bölge halkları için felaket olacak; bu da sadece bu iki ülke halkı için değil, hepimiz için acı ve gözyaşı getirecek. Tek adam Hükümetinin Dışişleri Bakanı itidal çağrısından öteye gitmeyen açıklamalar yapmaya devam ediyor. Aktif dış politika, lider ülke, bölgesel güç olma iddiasıyla atılan adımlarla Türkiye ve bölge halklarının çıkarını hiçbir barışçıl amaca vurduramazsınız. Bölgenin paylaşım kavgasından, nüfuz mücadelesinden, pay kapma çizgisinden vazgeçin; emperyalistlerin ve bölgesel güçlerin çelişkilerinden yararlanma siyasetinizi bir an önce terk edin. "Biz de payımıza düşeni alacağız, komisyonumuzu alacağız." diye bütün ülkeleri felakete sürüklemekten vazgeçin.

Size bir kez daha hatırlatıyoruz: İsrail'le ekonomik ve askerî bütün ilişkilerinizi durdurun. Antiemperyalist, demokratik, barış yanlısı bir dış politika olmadan çözüm olmaz, büyüme ve huzur olmaz.

Size dört ay önce bu kürsüden 2024 bütçesi konuşulurken şöyle seslenmiştik: "Çıraklık, kalfalık, ustalık, büyük ustalık dönemi bitti, çöküş döneminiz başladı." Ama bunu kendinize çok yakıştıramadınız, üstünüze alınmadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

İSKENDER BAYHAN (Devamla) – Tamamlıyorum Başkan.

İşçiler, emekçiler on ay boyunca verdikleri mücadelelerle, direniş ve grevlerle ve son olarak da seçimlerde kullandıkları oylarla bunu bir kâğıda yazıp sırtınıza yapıştırdı.

Şimdi, bir kez daha hatırlatıyoruz: Ya bu ülkenin işçi ve emekçilerinin çıkarına politikalar izlenir, bulunduğumuz coğrafyanın Türk, Kürt, Arap, sömürülen ve ezilen halklarının eşitlik, barış ve kardeşlik içerisinde yaşamasını esas alan politikalar izlenir ya da ne olur biliyor musunuz, kim olursanız olun, büyük sermayenin hangi kliğini temsil ediyorsanız edin sırça köşkleriniz, saraylarınız yıkılır; bütün sömürücü sermaye iktidarları er ya da geç çökerler, tarihin çöplüğüne giderler, siz de bu kaderden kaçamazsınız ve o çöplüğe gidersiniz.

Kısa çöpler birleşiyor, daha da birleşecek ve Beştepe'deki uzun çöpten hakkını alacak, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bayhan.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim, daha sonra mümkün olan en geniş söz hakkını giremeyen arkadaşlara tanıyacağım.

Parmak izi meselesinden dolayı ilk sözü Sayın Ferit Şenyaşar'a veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 31 Martta yapılan seçimde Urfa başta olmak üzere halkın iktidar partisine "Dur!" dediğine ve yetmiş sekiz gündür Adalet Bakanlığının önünde bir annenin adalet nöbeti tuttuğuna ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

31 Martta yapılan seçimde Urfa başta olmak üzere halk iktidar partisine "Dur!" dedi. "İktidar partisi olarak her türlü haksızlığı, hukuksuzluğu ve yolsuzluğu yapsak da halk bize destek verecek." dönemi kapandı. Halktan kopuk, saraydan ülkeyi yöneten Erdoğan vekillerine soruyor "Seçimi neden kaybettik?" Neden kaybettiğinizi ben açıklayayım: Emeklilerle alay ettiniz, asgari ücretliyi kuru ekmeğe muhtaç ettiniz, İsrail'le ticareti kesmediniz, atadığınız kayyumlar belediyeleri talan etti; iktidarınıza muhalif olduğu için eş başkanlarımızı ve yüzlerce insanı talimatlarla rehin aldınız, yargıyı siyasallaştırdınız, devletin temeli olan adaleti ortadan kaldırdınız.

Yetmiş sekiz gündür Adalet Bakanlığının önünde adalet nöbeti tutan bir anne var. Adalet Bakanı âciz durumda, Bakanlığın kapısına kilit vurmuş. Çağrım vicdanı olan bütün milletvekillerine ve herkese: Siyasi görüşümüzü bir tarafa bırakalım, Adalet Bakanlığının kapısının önünde devam eden bu zulme gelin hep birlikte son verelim, hukukun üstünlüğünü ülkede egemen kılalım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci...

Buyurun Sayın Ekmekci.

2.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, dün akşam şehit düşen Kastamonu Pınarbaşı İlçe Jandarma Komutanlığında görevli Uzman Çavuş Muhammet Eyüp Kolkısa'ya ve Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) - Kastamonu Nasrullah Camisi'nde verdiği vaazlarla Millî Mücadele bayraktarı, Millî Şair'imiz Mehmet Akif Ersoy "Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?/Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda!" mısralarıyla kadim Türk-İslam vatan sevdasının ve şehitlik mertebesinin tüm ruhunu gelecek nesillere emanet bıraktı.

Kara kışta bebeğinin battaniyesini cephaneye üzerine örten şehit Şerife Bacıları manevi miras kabul eden Kastamonu, düşman işgaline uğramadığı hâlde şehitlik şerbetini içmek için birbiriyle yarışanların ili oldu tarih boyu. Aynı ateş ne fırtınada ne de kasırgada, alevinden zerre yitirmeden yanmayı sürdürecektir her Kastamonulunun göğüs kafesinde.

Kalp krizi geçirmesi sonucu dün akşam şehit düşen Kastamonu Pınarbaşı İlçe Jandarma Komutanlığında görevli Uzman Çavuş Muhammet Eyüp Kolkısa başta olmak üzere, Şehitler Haftası vesilesiyle tüm şehitlerimizin aziz ruhları önünde saygıyla eğiliyorum, mekânları cennet, ruhları şad olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ayhan Salman...

3.- Bursa Milletvekili Ayhan Salman'ın, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na ve terör devleti İsrail'in 7 Ekimden bu yana Gazze'de yaklaşık 35 bin insanı katlettiğine ilişkin açıklaması

AYHAN SALMAN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14-20 Nisan Şehitler Haftası'ndayız. İstiklal ve istikbalimiz için, vatan ve bayrak uğruna canlarını hiç düşünmeden feda eden aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla yâd ediyorum.

Terör devleti İsrail, 7 Ekim tarihinden bu yana tüm dünyanın gözleri önünde Gazze'de Müslümanlara yönelik insanlık

dışı bir soykırımla, acımasızca, genç, yaşlı, kadın, erkek ve bebek demeden yaklaşık 35 bin insanı katletti. Filistinli Müslüman kardeşlerimize ve tüm şehitlerimize rahmet diliyorum.

Kutlu davamızın lideri Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde mazlum ve mağdur coğrafyalarda adaleti, barışı ve insanlığı hâkim kılmak ve daha adil bir dünya için çalışmalarımıza canla başla devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Cevahir Asuman Yazmacı...

4.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, gözü dönmüş İsrail Hükümetinin bayram dinlemeden katliamlarını sürdürdüğüne ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geride bıraktığımız hafta, bayramı ülkemizde huzur ve güvenlik içinde geçirirken ceplerine bayram şekeri doldurup ellerini öptüğü büyüklerinden harçlıklarını almaları gereken çocuklar bombaların altında bir bir yaşamlarını yitirmeye devam etti. Filistin'de bayramı yaşayacak, midelerini şekerle dolduracak çocukların karınlarına şarapnel parçaları doldu. Torunlarına bayram harçlığı uzatması gereken Filistinli yaşlıların elleri atılan bombalarla parçalandı. Gözü dönmüş İsrail Hükümeti bayram dinlemeden katliamlarını sürdürdü. Üstelik bunu tüm dünyanın gözü önünde yapmakta da beis görmüyor. Filistin 7 Ekimden bu yana değil, tam yetmiş sekiz yıldır işgal ve saldırı altında. Filistin-Kudüs bizim bugünkü değil, imanımızın sınıandığı ömürlük sınavımız. Rabb'im tüm mazlumların yardımcısı olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Nevroz Uysal Aslan...

5.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, 31 Mart yerel seçimlerinde emek verenlere ve seçilenlere ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - 31 Mart yerel seçim sürecinde partimizde aday adayı olan, ön seçimde emek verip yarışan; köylerden mahallelere, sokaklara, ev ev çalışan Şırnak il ve ilçe örgütlerimize, gönüllülerimize, gençlere ve kadınlara teşekkür ediyorum. Seçilen Eş Başkanlarımıza, meclis üyelerimize, il genel meclisi üyelerine başarılar diliyorum.

Kayyum hırsız seçmene karşı "Konuş, sen nerelisin?" diyen amcadan "Allah'tan da mı korkmuyorsunuz?" diyen annemize, seçim gününde sandık görevlilerimiz, müşahitlerimiz, avukat arkadaşlarımız ve gasba karşı yediden yetmişe nöbet tutan tüm halkımıza selamlarımızı gönderiyorum. Mücadeleyi sizden öğrendik, sizden devraldık ve mutlaka birlikte kazanacağız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mustafa Hakan Özer...

6.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümüne ve 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Ülkemizin kalkınmasında öncü rol oynayan 8'inci Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ı vefat yıl dönümünde rahmetle anıyorum.

Ayrıca 14-20 Nisan Şehitler Haftası dolayısıyla vatan ve millet aşkıyla şehadet uykusuna yatan yiğitlerimizi rahmetle anıyor, gazilerimize sağlıklı bir ömür diliyorum.

Bu ülke asırlardır ölümü öldüren yiğitler sayesinde ayaktadır. Bu millet şehitleriyle yaşayan, onları baş tacı eden bir millettir. Bu vatanın yiğit evlatları vatan bölünmesin, bayrağımız inmesin, ezanımız dinmesin diyerek şehadete ulaştı. En son, 15 Temmuzda şehitlerimiz Türk milletinin bağımsızlığından ve bölünmez bütünlüğünden ödün vermeyeceğini, bu topraklara namertlerin ayak basamayacağını dostu düşmana ilan etmiştir. Bizlere düşense onlara layık bir şekilde birliğimizi, beraberliğimizi muhafaza ederek dün olduğu gibi bugün de yarın da vatanımız ve kutsal değerlerimiz için mücadele etmektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Asu Kaya...

7.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Sağlıkta Şiddete Karşı Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) - Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Bugün Sağlıkta Şiddete Karşı Mücadele Günü. 17 Nisan gününde Doktor Ersin Arslan'ı ve görevlerini yerine getirirken uğradıkları şiddet sonucu hayatını kaybeden tüm sağlık emekçilerini saygıyla anıyorum. "Sağlık dönüşüm" diyerek tıkadığınız sistem, ülkeyi düşürdüğünüz kutuplaştırıcı siyasi iklim bugün sağlıkta şiddetin vahametinin sebebi ve siz "gri" "beyaz" derken sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin rengi artık simsiyah. Biz renklendirme değil, etkili bir yasal düzenleme bekliyoruz. Her yirmi dört saatte 30'dan fazla sağlık çalışanı görevi başında sözlü veya fiziksel şiddete uğruyor. Son iki yılda 120 bine yakın beyaz kod başvurusu olduğu tabip odalarınca belirtiliyor. Rakamlar korkunç, gerçek apaçık ortadayken, yargı "Paylaşın." demiş olmasına rağmen siz rakamları gizlemeye devam ediyorsunuz. Bu topraklarda hekimlerimiz itibarsızlık yerine güveni ve saygınlığı hissetsin diye sağlıkta şiddetsiz bir gelecek için onlarla mücadeleye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Ali Kıratlı...

8.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, idrak edilen Ramazan Bayramı'na, 15-22 Nisan Turizm Haftası'na ve turizm kenti Mersin'e ilişkin açıklaması

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimiz; öncelikle idrak etmiş olduğumuz Ramazan Bayramı'mızı tebrik ediyorum.

Ülkemizde 15-22 Nisan arası Turizm Haftası olarak kutlanmaktadır. Sizlere turizm kenti olan Mersin'imizden bahsetmek istiyorum. Mersin olarak tarihî ve doğal güzelliklerimiz, eşsiz denizimiz, 321 kilometre Akdeniz sahil şeridimiz, Akdeniz antik yerleşim yerlerimiz, dünyanın 8'inci harikası Aynalıgöl yani Gilindire Mağaramız, Mut Yerköprü Şelalemiz, Danyal (AS) Mezarı, Uzuncaburç, Olba ve Anemurium antik kentlerimiz, Cennet ve Cehennem obruğlarımız, Astım Mağaramız, Torosların eteklerindeki yemyeşil yaylalarımızla Türkiye Yüzyılı'mızda turizm kenti Mersin'imiz misafirlerimizi bekliyor. Bu vesileyle 15-22 Nisan Turizm Haftası'nı kutluyor, yurt içi ve yurt dışından tüm misafirlerimizi Mersin'imize davet ediyorum.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümeyye Boz...

9.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, birkaç hafta önce Muş'un Bulanık ilçesine bağlı 7 köy yolunda yaşanan çökmeyle ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Başkan.

Birkaç hafta önce Muş'un Bulanık ilçesine bağlı Samanyolu, Değirmensuyu, Karacaören, Altınoluk, Şehitveren, Akçakaynak, Eski yol köylerinin yollarında çökme yaşandığı tarafımıza aktarılmıştı. 7 köy yolunda yaşanan çökme ulaşımın mümkün olmaması sebebiyle taşımali eğitimi sekteye uğrattı, öğrenciler haftalarca okula gidemedi. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan yurttaşlar da ciddi anlamda mağduriyetler yaşadı, arpa ekimine gitmeye çalışan çiftçileri mağdur ediyor ve bu durum hâlâ devam ediyor. Bu soruna yönelik yetkililer ise müdahale edilemediğini ifade ediyor. Muhatap Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı başta Muş ve çevre ilçeleri, illeri olmak üzere birçok bölgede yurttaşın sorunlarını gideremiyor. Buradan yetkili kuruma tekraren soralım: Muş'un Bulanık ilçesine bağlı köy yollarında sorunu gidermeye yönelik Bakanlığınızın girişimleri ve çalışmaları olacak mıdır?

BAŞKAN – Sayın Serkan Sarı...

10.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının polis adaylarına verdiği sözleri tutmadığına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – AKP iktidarı verdiği sözleri tutmamaya devam ediyor. Polis olmaya aday kardeşlerimiz de kendine verilen sözlerin tutulmasını bekliyor. Cumhurbaşkanı 10 bin kontenjan için kararname yayınlamıştı, İçişleri Bakanı "10 bin polis alımı yapacağım." demişti. Peki, Polis Akademisi POMEM'in ön lisans mezunu polis adaylarına bu yıl kontenjan neden verilmedi? Yapboz tahtasına çevirdiğiniz yönetim anlayışınızın sonucu binlerce gencimiz hayal kırıklığı yaşadı, umutlarıyla oynandı; gençlerimiz haklarını istiyor, gençlerimiz mutlu olmak istiyor. Ön lisans mezunu gençlerimize bu yıl içinde ve sonrasında bu hak yeniden tanınacak mı? Gençlerimiz bu yanlıştan dönülmesini, verilen sözlerin tutulmasını istiyor; gençlerimiz çalışmak, memleketine hizmet etmek istiyor. Soruyorum sizlere: Milletimiz geçim derdine, iş aş derdine düşmüşken, verdiğiniz sözleri tutmanızı beklerken istakoz yemek helal midir? Şunu asla ama asla unutmayın: Hak yemek ne Monaco'da istakoz yemeye ne de sarayda ejder meyvesi yemeye benzer. Gençlerimiz kendilerini yok sayan sizleri asla ama asla unutmayacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ali Karaoba...

11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, BirGün gazetesinden İsmail Arı'nın 23 Şubat 2024'te CİMER'e gönderdiği soruya ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

CİMER'in kuruluş amacı açık ve nettir, dilekçe hakkı ve bilgi edinme hakkı kapsamında başvurunun türüne bağlı olarak otuz gün veya on beş iş günü içerisinde tüm soruları cevaplandırmak zorundadır. BirGün gazetesinden İsmail Arı 23 Şubat 2024'te çok basit bir soruyu CİMER'e gönderdi: "Menzil tarikatı devlet içerisinde örgütleniyor mu? Cemaatin 'dergâh' adı verdiği yapıları ve yerleşkeleri denetleniyor mu?" Bu soru koskoca bakanlıklarımızı, bürokratlarımızı nasıl korkutmuşsa 3 kez İçişleri Bakanlığına, 2 kez Diyanet İşleri Başkanlığına, 1 kez Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine, 1 kez de Adalet Bakanlığına gönderiliyor. Bugün itibarıyla hâlâ soruya cevap yok.

Gazetecimize ve vatandaşımıza yanıt vermiyorsunuz, o zaman biz buradan soralım: Menzil tarikatı devlet içerisinde örgütleniyor mu? Cemaatin yapıları ve yerleşkeleri denetleniyor mu? Tarafsız davranılıyor mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Mustafa Alkayış...

12.- Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış'ın, Adıyaman'ın turistik ve kültürel değerlerine, 15-22 Nisan Turizm Haftası'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALKAYIŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, memleketim Adıyaman tarihin günümüze miras olarak bıraktığı turistik ve kültürel değerleriyle bir açık hava müzesidir. Bunun yanı sıra, çiğ köftesinden Besni tavaşına, bademinden Kâhta narına kadar tadına doyum olmayan zengin bir mutfak kültürüne sahiptir. Dünyanın 8'inci harikası Nemrut Dağı Tümülüsü, Cendere Köprüsü, Arsemia Ören Yeri ve Pera Antik Kenti gibi dünyaca ünlü tarihî ve turistik zenginlikleri bağrında bulundurmaktadır.

Dokuz günlük bayram tatili süresince yerli ve yabancı 45 bin turist Adıyaman'ımızı ziyaret etmiştir. Doğal, tarihî ve kültürel değerleriyle bünyesinde birçok etkinliği barındıran Adıyaman'ımız daha fazla turistimizi beklemektedir. 15-22 Nisan Turizm Haftası vesilesiyle Adıyamanlı hemşehrilerim adına vatandaşlarımızı güneşin en güzel doğduğu ve battığı şehir olan Adıyaman'ımıza davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ömer Faruk Hülakü...

13.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, bugün görülen Kobane kumpas davasına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Sincan Cezaevi kampüsünde tarihin en adaletsiz davası görülüyor; IŞİD barbarlığına karşı dayanışanlar acımasız bir şekilde ve siyasi saiklerle mahkûm edilmeye çalışılıyor. Ancak bugün ve tüm süreçte mahkûm olanların IŞİD barbarlığı ve destekçileri olduğu açık bir şekilde karşımızda duruyor. Arkadaşlarımızın esaret altında tutulması demokratik siyasetin önünün tıkanmasını başka bir anlam içermiyor. Bu durum Türkiye'de demokratik süreçlerin zayıflatılmasına ve toplumsal kutuplaşmanın derinleşmesine neden olmaktan öteye geçmemektedir. Bu ülkede adalet IŞİD barbarlığını savunuların intikam hırsına kurban verilmemelidir. Bir gün herkese lazım olacak adaletin sağlanması ve bu hususta emsal kararların oluşması için Kobani kumpas davası bir an önce son bulmalı, arkadaşlarımızın tahliyesi derhâl gerçekleştirilmelidir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Sait Yaz...

14.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, şehitlere ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Bismillahirrahmanirrahim.

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Bakara suresinin 154'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

"Sakin Allah yolunda öldürülenlere ölü demeyiniz."

(Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz tarafından Bakara suresinin 154'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

"Onlar diridirler ama siz farkında değilsiniz."

Şehit kime denir? Şehit din, inanç, vatan ve kutsal bir ülkü uğrunda ölen kişidir; şehit hayatını imanına şahit yapan kişidir. Bu nedenle Bedir'den Çanakkale'ye, Çanakkale'den günümüze kadar dünyanın her yerinde mukaddesat uğruna ölen şehitlere Allah'tan rahmet diliyor, onları saygıyla, minnetle yâd ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyığit...

15.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığit'in, cezaevlerinde ağır hasta mahpusların durumunun, hak ihlallerinin ve tecrit politikalarının devam ettiğine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevlerinde ağır hasta mahpusların durumu, hak ihlalleri ve tecrit politikaları devam ediyor. Buna karşı iktidarın ve muhalefetin sessizliği de sürüyor maalesef. Bugün İmrâlı'da Sayın Öcalan şahsında her yerde yürütülen tecridin sosyoekonomik sonuçlarını hep birlikte görüyoruz. İmrâlı F Tipi Cezaevinde sürdürülen tecrit koşulları işkence boyutuna varmış durumda. Tecridin kaldırılması, Kürt sorununda diyalog kapılarının açılması için mahpuslar yüz otuz üç gün açık grevindeydiler, Barış Anneleri öncülüğünde süren adalet nöbetleri 3'üncü ayını geride bıraktı, iktidarın tecritteki ısrarından dolayı mahpuslar 4 Nisandan itibaren telefon ve aile görüşüne çıkmıyor, mahkemeleri boykot ediyorlar.

Cezaevlerindeki direnişe kulak verilmeli, talepler yerine getirilmelidir. Devlet aklını, tecrit hukuksuzluğuna son vermeye, Kürt sorununda demokratik çözüme davet ediyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mestan Özcan...

16.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümüne ilişkin açıklaması
MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8'inci Cumhurbaşkanımız Turgut Özal vizyon sahibi bir devlet adamı ve siyasetçi olarak fikirleri, icraatları ve başarılarıyla Türk siyasi tarihinde derin bir iz bırakmıştır.

Özellikle Bulgaristan'da 1960'lardan beri baskılara maruz bırakılan soydaşlarımıza karşı son olarak 1984'te kapsamlı bir isim değiştirme politikası uygulanmaya başlandı. Resmî kayıtlara göre 1 milyon 390 bin Türk'ün ismi zorla değiştirildi; evde, sokakta Türkçe konuşmak ve ibadetler yasaklandı, direnen binlerce Türk hapislere gönderildi, çoğu faili meçhul yüzlerce Türk öldürüldü. Bulgaristan Türkleri'nin zorunlu göçünde anıları, geçmişi, dostları bir bavula sığdırıp ardına bakmadan gitmeleri istendi. Tam da böyle bir konjonktürde Cumhurbaşkanı Özal "Jivkov, sen de gel." diyerek hemşehrilerimize umut ışığı oldu ve kapıları açtı.

Her zaman hayırla yâd edeceğimiz merhum Turgut Özal'a vefat yıl dönümünde Allah'tan rahmet diliyor, kendisini saygıyla anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Süleyman Bülbül...

17.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Genel Başkan Özgür Özel liderliğinde Türkiye'de ve Aydın'da 1'inci parti olduklarına ve kazanan belediye başkanlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Genel Başkanımız Özgür Özel liderliğinde Türkiye'de ve Aydın'da 1'inci parti olduk. Başta Büyükşehir Belediye Başkanımız Özlem Çerçioğlu olmak üzere, otuz yıl sonra kazandığımız Nazilli Belediye Başkanımız Ertuğrul Tetik'i, iki dönemin ardından kazandığımız Kuyucak Belediye Başkanımız Uğur Doğanca'yı, bir dönem sonra tekrar kazandığımız Karasu Belediye Başkanımız Mustafa Büyükyapıcı'yı, Bozdoğan Belediye Başkanımız Mustafa Galip Özel'i, Koçarlı Belediye Başkanımız Özgür Arıcı'yı, Efeler Belediye Başkanımız Anıl Yetişkin'i, Kuşadası Belediye Başkanımız Ömer Günel'i, Söke Belediye Başkanımız Mustafa İbrya Arıkan'ı, Didim Belediye Başkanımız Hatice Gençay'ı, Çine Belediye Başkanımız Mehmet Kıvrak'ı, Germencik Başkanımız Burak Zencirci'yi, Sultanhisar Başkanımız Osman Yıldırım kaya'yı, Yenipazar Başkanımız Malik Ercan'ı tebrik ediyorum ve tüm örgütümüze teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Melih Meriç...

18.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, 6 Şubat deprem felaketinin ardından Gaziantep İslâhiye'ye bağlı İdilli ve Köklü köylerinin heyelan neticesinde kapanan yollarının bir yıldır açılmadığına ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

6 Şubat deprem felaketinin ardından Gaziantep İslâhiye ilçemize bağlı İdilli ve Köklü köylerinin yolları heyelan neticesinde kapandı, aradan bir yıl geçmesine rağmen bu köylerimizin yolları hâlen açılmadı. Burada yaşayan vatandaşlarımız yaklaşık bir saat uzaklıktaki komşu köy yollarını kullanmaktadırlar. Sorunu çözmekle yükümlü kurum ve kuruluşlar su taşkını, heyelan gibi gerekçelerle köylerimizin yol problemini bir yıldır çözemedişlerdir. AKP yetkililerinin depremin bütün yaralarını en hızlı şekilde sardıkları söylemleri de ne yazık ki gerçeği yansıtmamaktadır. Bir yıldır kapalı olan yolun açılmaması da bunun en somut örneğidir. Konunun tüm paydaşlarını bu sorunu çözmeye, vatandaşlarımızın mağduriyetlerini bir an önce gidermeye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Reşat Karagöz...

19.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 17 Nisan 1940 tarihinde kurulan köy enstitülerine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seksen dört sene önce bugün 17 Nisan tarihinde Türkiye'nin aydınlanması yolunda mihenk taşı olan köy enstitüleri kurulmuştur. Kurulduğu günden itibaren genç cumhuriyetimizin yüz akı olan köy enstitüleri, cehalete ve yoksulluğa karşı Anadolu köylerine eğitimi getirerek modern Türkiye Cumhuriyeti'nin inşasında kilit rol üstlenmiştir. Köy enstitülerinde yetişen on binlerce çocuk öğretmen olup aydınlanma meşalesiyle Anadolu'nun dört bir yanına ışık olmuştur. Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hayalini kurduğu akıllı hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller yetiştiren köy enstitüleri eğitimin gücünü ve önemini gözler önüne sermiştir. Dönemin çok ötesinde bir vizyonla kurulan köy enstitülerinin mimarı Hasan Âli Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç başta olmak üzere emeği geçen tüm aydınlarımızı saygı ve minnetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Güzelmansur...

20.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'ın, 6 Şubat sonrası deprem illerinde ilan edilen mücbir sebebin uzatılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

6 Şubat sonrasında deprem illerinin ekonomisinin tamamen çökmemesi için mücbir sebep ilan edildi. Bu süre Hatay ve 4 il ile 2 ilçe için 30 Nisan 2024'e kadar uzatıldı. Önümüzde on üç gün kaldı, on üç gün sonra ertelenen vergi ve borçlar dağ gibi, esnafın, sanayicinin, işverenin önüne çıkacak. Oysa depremin yıktığı yerlerde iş hacmi düştü, ticaretin, sanayinin çarkları eskisi gibi dönmüyor; esnaf hâlâ perişan, hâlâ mağdur. Hatay başta olmak üzere depremlerle ekonomileri sıkıntıda olan illerde bu vergileri, borçları ödeyecek hâlâ hiç kimse yok. Dolayısıyla, mücbir sebebin uzatılması acilen gündeme alınmalı, en az bir yıl ertelenmeli. Monaco'da ıstakoz yiyeceğinize deprem bölgesine bakın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Orhan Sümer...

21.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, ön lisans mezunu polis adaylarının kendilerine verilen sözlerin yerine getirilmesini beklediğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mesleklerine atanamayan tüm gençlerimiz gibi, seçim öncesi Sayın İçişleri Bakanı bütçe görüşmelerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden 10 bin polis alımı için gerekli çalışmaların yapıldığını müjde olarak açıklamıştı. Polis Akademisi Başkanlığı tarafından yapılan duyuruda da lisans mezunu 6 bin erkek, 1.500 kadın olmak üzere toplam 7.500 öğrenci alımı yapılacağı ilan edildi. Ne yazık ki ön lisans mezunu adaylar 31'inci dönem polis alımı sınavına başvuru yapamıyor. Yüz binlerce ön lisans mezunu gencimiz kendileri için verilen sözlerin yerine getirilmesini bekliyor. Sayın İçişleri Bakanı ve Bakanlık bürokratları, ön lisans mezunu polis adaylarını mağdur etmeyecek şekilde kontenjan düzenlemesi yapılması gerektiğini bir kez daha hatırlatıyoruz.

31'inci dönemde ön lisans mezunlarına kontenjan verilmeyecekse 1995 doğumluların son hakkı ne olacak? "Ön lisanslıların akıbeti diğer dönemlerde ne olacak?" diye gençlerimiz -her konuda olduğu gibi bu konuda da- cevap bekliyor.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.43

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 72'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi gündeme kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Sayın İsa Mesih Şahin'in.

Buyurun.

22.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ölüm yıl dönümüne, Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun ölüm yıl dönümüne, yerel seçimler sonrası el değiştiren belediyelerde çalışan işçilerin siyasi farklılıklarından dolayı işten çıkarılmasını şiddetle kınadıklarına, belediye şirket işçilerinin özlük haklarına ve dünkü Kabine toplantısı sonrasında öğretmen atamalarıyla ilgili olarak yapılan açıklamaya ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Türkiye, karar verince her şeyi başarır." sözleri zihnimde kalmış. Yine bir başka sözü: "Hoşgörü, tolerans, tahammül bizim millî vasfımızdır." Önemli ve büyük bir devlet adamıydı, en önemlisi milletin adamıydı. Türkiye'nin kabuğunun kırılmasında, demokratikleşme ve kalkınmasında öncü rol oynayan 8'inci Cumhurbaşkanı, değerli büyüğümüz Turgut Özal'ı ölüm yıl dönümünde saygı ve rahmetle anmak istiyorum; Allah mekânını cennet etsin, ülkemize yapmış olduğu hizmetlerden dolayı da kendisine şükranlarımızı ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin, bir dakikanızı alabilir miyim?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Tabii ki.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, bu hafta nöbetçi olan ve bugünkü birleşimi açan Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in devam eden tedavisi nedeniyle biraz istirahat ihtiyacı olduğuna ve o nedenle kendisinin yerine Meclis yönetimini deruhte edeceğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder bu hafta nöbetçi Grup Başkan Vekilimiz ancak devam eden tedavisi nedeniyle biraz istirahat ihtiyacı oldu, o nedenle kendisinin yerine Meclis yönetimini ben deruhte edeceğim. Sayın Başkanımıza buradan acil şifa dileklerimizi tekrar iletiyoruz. Sıhhati gayet iyidir, sadece bir istirahat ihtiyacı hasıl olmuştur.

Sayın Şahin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ölüm yıl dönümüne, Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun ölüm yıl dönümüne, yerel seçimler sonrası el değiştiren belediyelerde çalışan işçilerin siyasi farklılıklarından dolayı işten çıkarılmasını şiddetle kınadıklarına, belediye şirket işçilerinin özlük haklarına ve dünkü Kabine toplantısı sonrasında öğretmen atamalarıyla ilgili olarak yapılan açıklamaya ilişkin açıklaması (Devam)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Evet, ben de Değerli Meclis Başkan Vekilimize, Değerli Sırrı Süreyya Önder'e geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum, şifa diliyorum.

Evet, yine bir başka Malatyalı olan ismi anmak istiyorum. Üniversitede sahaflarda -bunu daha önce de ifade etmiştim- bir kitap gözüme ilişmişti, kitabın üzerinde şöyle bir not: "İsmet İnönü iki kişinin önünde ayağa kalkardı; birisi Cumhurbaşkanı Celal Bayar, diğeri hemşehrisi Hamido." Kim bu Hamido? Evet, 1978'de, 17 Nisan 1978'de faili meçhul bir cinayete kurban giden Malatya Belediye Başkanından bahsediyorum. Kitapta bana kalan miras, önemli bir halk adamının özelliklerini tanımış oldum. Kendime de örnek aldığım bir halk adamı değerli Hamit Fendoğlu'nu da ölüm yıl dönümünde anmak istiyorum, Allah rahmet eylesin.

Belediye başkanı demişken örnek bir belediye başkanına burada atıfta bulundum. Tabii ki yerel seçimleri geride bıraktık. Bazı illerimizde, ilçelerimizde, beldelerimizde farklı siyasi partiler seçimi kazandı; belediye yönetimleri, yerel yönetimler el değiştirdi. Buradan ben bütün belediye başkanlarımıza bir uyarıda bulunmak istiyorum ve bir çağrı yapmak istiyorum çünkü bize gelen notlar var, bize gelen şikâyetler var. Belediyede çalışan işçilerimizin -bakın, bunun altını özellikle çiziyorum- siyasi farklılıklarından dolayı işten çıkarılmasını buradan şiddetle kınadığımı ifade etmek istiyorum. Hangi siyasi parti yaparsa yapsın bunun şiddetle karşısında olduğumuzu ve belediye başkanlarını, evine ekmek götürmek isteyen, çocuklarının rızkı için çalışan işçilerimizi siyasi farklılıklardan dolayı işinden çıkarmaması konusunda buradan önemle uyarmak istiyorum, bu konuya özellikle dikkat çekmek istiyorum.

Burada belediye şirket işçilerimizin özlük hakları konusuna da değinmekte fayda var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Maalesef sorun, burada, şirket işçilerimizin özlük hakları yok. Bu anlamda belediye şirket işçilerimizin özlük haklarının da yasal güvenceye alınması önümüzdeki dönemde önemli bir başlık olarak durmaktadır. Bu konuya da dikkat çekmek istiyorum.

Son olarak, dün kabine toplantısında atama bekleyen öğretmenlerimizin bir beklentisi vardı, bir açıklama beklentisi vardı ancak "Bir miktar öğretmen ataması yapacağız." diye garip bir açıklama yapıldı. Burada öğretmen aday arkadaşlarımızın rencide olduğunun altını çizmek istiyorum. Bir miktar değil, devletimizin ihtiyacı olan yeterli sayıda öğretmen ataması yapılmalıdır. Bunun için öncelikle mülakat kaldırılmalıdır ve bu atama mülakatsız olarak yapılmalıdır. Bu gençler, yeni KPSS Sınavı geldi, bu sınava mı hazırlanacak yani bu atamayı mı bekleyecek? Bu çelişkiyi ortadan kaldırmanız gerekir diyorum. Bu önemli gerçeklere dikkat çekmiş oldum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, söz sırası İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta'ya ait.

Sayın Usta, buyurun.

23.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e İYİ Parti olarak geçmiş olsun dileklerini ilettiklerine, dün ve bugün kürsüde konuşan hatiplerin sık sık kullandıkları "kürdistan" ifadesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve bu ifadeleri reddettiğine, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın 31'inci vefat yıl dönümüne, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun vefat yıl dönümüne, 15-21 Nisan Malazgirt Haftası'na, 15-22 Nisan Turizm Haftası'na, 17 Nisan Sağlıkta Şiddetle Mücadele Günü'ne, geçen günlerde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıkladığı sosyal yardım ödemelerine, Cumhurbaşkanının Kabine toplantısı sonrasında kamu-

özel iş birliği projeleriyle ilgili olarak yaptığı açıklamalara, Samsun Vezirköprü'de Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ait olan handaki iş yerlerinin kiralına yapılan artışa ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Meclis Başkan Vekili Süreyya Bey'e geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz İYİ Parti olarak, kendisine Allah'tan acil şifa diliyorum.

Dün ve bugün bir kısım hatipler kürsüde konuşurken sık sık "kürdistan" ifadesini kullandı. Değerli arkadaşlar, bu ifade Anayasa'ya aykırıdır, Türkiye'de "kürdistan" diye bir bölge yoktur. Türk milleti, Türk devleti üniter bir yapıdır. Dolayısıyla bu ifadeleri reddettiği de ayrıca ifade etmek isterim.

Bugün 17 Nisan 1993. Bu tarih -biliyorsunuz- 8'inci Cumhurbaşkanımız Sayın Turgut Özal'ın vefat yıl dönümü, 31'inci yıl dönümü. Ülkemize çok büyük hizmetleri dokunmuştur, kendisini rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Yine, bugün, 17 Nisan 1978 tarihinde uğradığı suikast sonucu hayatını kaybeden Milletvekili ve Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun da vefat yıl dönümü. Kendisine de Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Malazgirt Savaşı'yla birlikte Türklerin Anadolu'ya yerleşmesini ve Anadolu topraklarının vatanlaşmasını anmak ve kutlamak amacıyla her yıl 15-21 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirilen Malazgirt Haftası'nı da kutluyorum. 1071'de Malazgirt Zaferi'yle tarihimizin akışına yön veren, Anadolu'muzun Türk yurdu olmasında kutlu bir mücadele veren Sultan Alparslan'ı ve kahraman ordusunu minnetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15-22 Nisan da dünyada Turizm Haftası olarak kutlanıyor. Tabii, turizm ülkemiz açısından sonra derece önemli bir sektördür, stratejik bir sektör hâline de gelmiştir ama maalesef turizmin sorunları aslında yığılıyor, birikiyor. Türkiye turizmden alması gereken geliri maalesef alamıyor çünkü aslında şöyle bir baktığınız zaman Türkiye'nin etrafı bir turizm stratejisi yok. Mesela bugün işte, turizm kanun teklifini görüşüyoruz, turizmin sorunlarını çözmek yerine belki de bir kısım sorunlarını daha da artıracak mahiyette kanun teklifleri... Dolayısıyla meseleye çözüm odaklı bakmak, daha stratejik bakmak gereğini de buradan bu hafta nedeniyle bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Şimdi, 17 Nisan aynı zamanda Sağlıkta Şiddetle Mücadele Günü. Evet, aslında Hükûmetin birtakım gayretleri var sağlık çalışanlarına karşı şiddetin önlenmesine yönelik ancak bunlar çok yetersiz, mutlak suretle caydırıcı tedbirler almamız lazım. Her sağlık çalışanı artık potansiyel bir şiddet adayı hâline gelmiştir ve verilere göre de sağlık çalışanlarının yüzde 84'ü en az 1 kere şiddete maruz kalmıştır; bu sürdürülebilir bir şey değildir, sağlık çalışanlarımızı bu anlamda korumak ihtiyacı vardır.

Geçtiğimiz günlerde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş sosyal yardım ödemelerini açıkladı, yeni rakamları, hatta bunları müjde gibi söyledi. Değerli arkadaşlar, şimdi bakın, bunları sizlerle paylaşıyorum: Bakanın açıklamasına göre aylık aylığı 3.504 liraya yükseltilmiş, 3.504 lira değerli arkadaşlar; yüzde 40-69 arası engelli vatandaşların aylığı 2.797 lira, 3 bin liranın altında; yüzde 70 ve üzerinde engelli raporu olan vatandaşlarımızın aylıkları ise 4.196 lira; 18 yaş altı engellilere bakanlara verilen aylık ise yine 2.797 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, bu rakamlar son derece düşük rakamlardır. Bu rakamlar ilk çıktığında, daha doğrusu, bu ödemeler ilk çıktığında gerçekten bunlar önemli ödemelerdi ancak artan enflasyon karşısında Hükûmet başka kanallardan tasarruf etmek yerine buralardan tasarrufu tercih etti ve burada şimdi ciddi bir mağduriyet var. Bunlarla insanlarımızın yani ihtiyaçlarını karşılaması... Engellilerimizin ihtiyaçları çok daha fazla; kimi zaman normal, sağlıklı bir insanın üzerinde ihtiyaçları var bu insanların. Bunları görerek bu aylıkların mutlak suretle yenilenmesi gerekiyor.

Sayın Cumhurbaşkanının kabine toplantısı sonrası bir kısım açıklamaları oldu, onların her birine girecek durumumuz yok ancak bir tanesi... Yani bunu defalarca konuşmamıza rağmen, Sayın Cumhurbaşkanı bir anlamda aklımızla alay edersesine bu kamu-özel iş birliği projeleri için -yani şu köprüler, yollar diyoruz ya, bunlar için- devletin cebinden bir kuruş çıkmadığını ifade etmektedir. Bunu dün bir kez daha söyledi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Değerli arkadaşlar, şimdi, ben şu rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum: Mesela Osmangazi Köprüsü. Bakın, bireyselden gidelim önce. Değerli arkadaşlar, Osmangazi Köprüsü'nde bizim firmaya Hazine olarak bir taahhüdümüz var -bütün araçlar için var, otomobil için söylüyorum- binek otomobili için her geçen otomobil için tahsis edilen geçiş ücreti 57 dolar değerli arkadaşlar; bunun yılbaşı başlangıç kuru 29,6 dolar, TL karşılığı 1.687 lira. Evet, burada günlük 40 bin aracı tutturuyoruz ama 1.687 liradan. Bunun karşısında biz kaç lira alıyoruz geçen araçlardan? Binek otomobil için söylüyorum yine, 290 lira değerli arkadaşlar. Her araç geçtiğinde, Türkiye'nin Tunceli'sinden Edirne'sine kadar, efendim, Mersin'inden Sinop'una kadar vatandaşlarımızın vergisiyle her geçen araç için vatandaş 290 lira ödüyor -binek otomobil için- Hazine 1.397 lira ilave ödüyor. Şimdi, ya, resim buyken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Biraz daha müsamaha bekliyoruz yani Süreyya Bey'in de haftası olduğu için biz ona göre programlamamızı yapmıştık. Birkaç dakika... Biz gerekli tasarrufu maddelerde yapacağız, siz merak etmeyin. Eğer burada olmazsa bu sefer maddelerde konuşmak durumunda kalırız, öyle bir şey olmasın; bize birkaç dakika müsaade edin.

Şimdi, önemli bir konu; ya, vatandaşa hâlâ diyor ya... Arkadaşlar, 290 lira Osmangazi Köprüsü'nden geçiş, bunun karşılığında 1.680 lira firmaya ödüyorsun, 290'ını vatandaştan alıyorsun. Bu 1.397 lira devletten çıkan bir kuruş değil mi? Bunu da bir, 40 bin araçla çarpın, bir de 365 günle çarpın; bakın, rakamı bulun bakalım. Böyle bir şey olabilir mi ya? Devletin başındaki insan bu şekilde milleti yanıltan ifadeler kullanabilir mi? Bakın, toplu rakamları veriyorum şimdi de: Şimdi, bu rakamlar önümüzdeki dönemde daha da artacak. 2023'e kadar sadece Sağlık Bakanlığı ve Karayolları için 17,8 milyar dolar toplamda ödeme yapmışsınız kamu-özel iş birliği projeleri kapsamında; 17,8 milyar dolar. Orta vadeli programa göre, önümüzdeki üç yılda -bu yıl dâhil- 16 milyar dolar daha ödeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yani 2026 sonuna kadar -ki bu rakamlar artacak arkadaşlar- 34 milyar dolar ödeyeceğiz. 34 milyar dolar eğer sıfırsa, 1 kuruş bile değilse bunu artık vatandaşımızın takdirine bırakıyorum. Dolayısıyla, milleti yanıltmamak lazım.

Seçim bölgeme ilişkin bir konuyu gündeme getirmek istiyorum ama belki bu, Türkiye genelinde bir problem. Şimdi, bizim Samsun Vezirköprü, zaten mahrumiyet bölgesi, burada Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ait bir han var arkadaşlar, burada 300 tane iş yeri var. 2024 yılında iş yeri kiralarda yapılan artış yüzde 137. Değerli arkadaşlar, hani vatandaşa diyoruz ya "Yüzde 25'ten fazla

konut kiranı artırma." diye, yüzde 137 artış var; ya, esnaf kan ağlıyor, zaten emin olun, günde üç beş müşterisi ya geliyor ya gelmiyor; yüzde 137 artış. Söylenen ifade güzel "Emsale ve rayice göre belirliyoruz." diyorlar. Bu, İstanbul için doğru olabilir, İstanbul'da tam tersine, belki 10 katına çıkarılması gereken yerler var. Yani bir yerde bir insan kapattığı zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim.

BAŞKAN – Sayın Usta, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum, çok teşekkür ederim.

Yani bir yeri kapattığın zaman İstanbul'da -böyle çok güzide yerler var- belki yani yedi sülalesine yetecek kadar oradan bir gelir elde ediyor, rant elde ediyor ama bu küçük yerlere dikkatli bakmak lazım. Zaten esnaf perişan, esnaf mağdur, siz bir de çıkıp yüzde 137 artış yaptığınız zaman bu insanlara "Öl." diyorsunuz. O insanlar da orayı terk ettiğinde, emin olun, oraların her biri mezbelelik olacak. Dolayısıyla meseleye böyle bakmak lazım. Esnaf ayakta, 300 tane esnaf imza vermiş ancak esnafın sesini duyan yok. Vatandaşın sesine kulak vermek lazım Sayın Başkanım, bu seçim sonuçlarından AK PARTİ'nin çıkarması gereken belki de en önemli sonuç bu, vatandaşın sesine kulak vermek gerekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay'a söz veriyorum.

Sayın Akçay, buyurun.

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu'nun şehadetinin 46'ncı yıl dönümüne, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümüne ve 15 Nisan Dünya Sanat Günü'ne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu hafta, 14-20 Nisan Şehitler Haftası. Vatandaşlarımızı canları pahasına koruyan; bağımsızlığımızı tehdit eden, birlik ve beraberliğimize, bütünlüğümüze kasteden her türlü kalkışmaya karşı çıkıp bu uğurda canını feda eden tüm şehitlerimize minnet borcumuz ömür boyu ödenmez. Türk milletinin sonsuza kadar hür ve bağımsız yaşaması, vatanın bölünmez bütünlüğü ve ay yıldızlı al bayrağımız uğruna vatanımızın her karış toprağı aziz şehitlerimizin kanıyla sulanmıştır. Vatan toprağını ve bayrağını kutsal bilen, hürriyet ve bağımsızlık uğruna "Ya istiklal ya ölüm." diyerek şehadete koşan ve ebediyete intikal etmiş tüm şehitlerimizi -gazilerimizi- rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum.

Sayın Başkan, 17 Nisan 1978 tarihinde uğradığı hain bir suikast sonucu hayatını kaybeden Malatya Belediye Başkanı Hamido, Hamit Fendoğlu'nu şehadetinin 46'ncı yıl dönümünde rahmetle anıyorum. Menfur saldırıda hayatını kaybeden Hamit Fendoğlu'na, gelini Hanife Fendoğlu'na, torunları Bozkurt ve Kürşat Fendoğlu'na bir kez daha Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve Malatya Milletvekilimiz Sayın Mehmet Celal Fendoğlu ve ailesine başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz. Türkiye'yi istikrarsızlaştırmak, bölmek ve parçalamak için bunalımlı dönemler yaratarak istikrarsızlık içerisinde emperyalist devletlerin birtakım provokasyonlarıyla yaşanan bu bütün eylemleri, saldırıları tekrar lanetliyoruz.

17 Nisan 1993'te, otuz bir yıl önce kaybettiğimiz Türkiye Cumhuriyeti'nin 8'inci Cumhurbaşkanı, değerli devlet ve siyaset adamı merhum Turgut Özal'ı vefatının yıl dönümünde saygı ve rahmetle anıyoruz.

Sayın Başkan, 15 Nisan Dünya Sanat Günü idi. Aziz Atatürk'ün ifadesiyle sanatsız kalmış bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir. Ülkemizde sanat camiasında sanat mücadelesi veren bütün sanat erbabının Dünya Sanat Günü'nü de kutluyoruz.

Bu vesileyle, şu görüşlerimi de ifade etmek istiyorum: Milletler iktisadi zenginliklerinin ötesinde kültür ve sanat değerleriyle varlık gösterir, gelişir, olgunlaşır, medenileşir ve saygınlık kazanırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sanat, sanatçıdan ayrı düşünülemez. Sanatçı, insanlığa hediye ettiği kültür varlıklarıyla, eserleriyle, sanatıyla ve kişiliğiyle haklı bir yer edinir. Sanatçı, değerlerin ve eserlerin üreticisi ve temsilcisidir. Sanatçı, özgün eserleri, faaliyetleri ve imajıyla âdeta kurumsal bir kimlik kazanır; toplum onları bu yönleriyle tanır, benimser ve sever. Sanatçının yeteneği ve fedakârca oluşturduğu eseri insanın insana sunabileceği en değerli armağandır. Bu nedenle sanatçının toplumdan kopup değerlerine bigâne kalması hatta bu değerleri küçümsemesi düşünülemez.

Son söz olarak önemle ifade etmek istiyorum ki bir siyasetçinin de sanattan beslenmesinin siyasete ve siyasetçiye çok değerli katkılar vereceğini, siyasi atmosferi daha yaşanır ve güzel kılacağını düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sanatçı önce sevginin ve zarafetin insanı olmalıdır diyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ahirete irtihalinin 31'inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, ahirete irtihalinin 31'inci seneidevriyesi vesilesiyle 8'inci Cumhurbaşkanımız merhum Turgut Özal'ı Divan olarak biz de saygı, minnet, şükran, dua ve rahmetle anıyoruz.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Teşekkür ederiz Başkanım.

BAŞKAN – Mekânı inşallah cennettir, makamı ali olsun diye dua ediyoruz.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Cennet olsun.

BAŞKAN – Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sezai Temelli'ye söz veriyorum.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ezidi toplumunun kutsal bayramı Çarşema Sor'a, bugün görülen Kobane kumpas davasının 82'nci duruşmasına ve bu davayı bütün Türkiye'nin, bütün siyasetin bir an önce gündemine almak zorunda olduğuna, Leyla Güven'e verilen beş aylık cezaya, Kobane kumpas davasında tutuklu olanların bugün tahliye edilmesini beklediklerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Bugün Çarşema Sor. Ezidi halkı için yeniden doğuş, güzel günlerin habercisi, ilkbaharın başlangıcı olarak kabul edilen Ezidilerin yeni yılı olarak da bilinen Çarşema Sor her yıl

nisan ayının 13'ünden sonraki ilk çarşamba günü kutlanıyor. Ezidi toplumunun kutsal bayramı Çarşema Sor kutlu olsun, Çarşema Sor "...(*)

Evet, bugün Kobane kumpas davasının 82'nci duruşması görüldü. 82'nci duruşma aslında bir karar duruşması olacaktı fakat karar duruşmasının erteleneceğini ve tutuk durumunun görüşüleceğini öğrendik. Aslında biz buna "Kobane kumpas davası" diyorduk; bu artık sadece bir kumpas vakasıdır. Bunda dava niteliği taşıyan hiçbir unsur söz konusu değildir. Başlı başına bir kumpasla karşı karşıyayız. O denli büyük bir kumpas ki bu, gerçekten baktığımızda, iddianameye baktığımızda iddianamede savcı eliyle aslında 4 kez yeniden düzenleme yapılmış. Savcı ilk iddianameyi yazmış, bakmış olmuyor çünkü o denli abuk sabuk bir iddianame ki kalkmış yeniden bir iddianame yazmış. O da olmamış, 3'üncü, o da olmamış 4'üncü... Yani aslında arkadaşlarımızın ilk başlangıçta yargılandıkları konu ile şu anda yargılandıkları konu arasında hiçbir alaka kalmamış durumda.

İkincisi, mahkeme heyeti, biliyorsunuz, bu dava başladığında bu mahkeme heyetinin başkanı daha sonra anladık ki bir çete üyesiymiş; kendisi de tutuklandı. Şu anki mahkeme heyetinin önünde inanılmaz derecede emsal deposu oluşturacak kadar emsal karar var fakat mahkeme heyeti dönüp de bu kararların hiçbirine bakmıyor ve yasa tanımazlığa devam ediyor. Yani savcısıyla, mahkeme heyetiyle bir yasa tanımazlık, bir hukuk yok sayma hâlini biz bu kumpas vakasında görüyoruz, izliyoruz, bugün sabah da izledik ve öyle sanıyorum ki izlemeye devam edeceğiz. Bakın, atılan bir "tweet" ilk baştaki gerekçe buydu; bir "tweet" atıldı. İŞİD'e karşı tüm demokratik kamuoyunu duyarlı olmaya çağırان bir "tweet"ti bu "tweet." Aynı minvalde konuşmayı aynı gün aynı saatlerde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri de yaptı ve aynı minvalde çağrı, dünyanın her yerinde birçok parti, birçok sivil toplum örgütü, birçok sendika tarafından yapıldı, Türkiye'de yapıldı. Bu çağrı kadar demokratik bir çağrı olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temeli, lütfen tamamlayın.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Bu çağrı, İŞİD barbarlığına karşı, İŞİD zulmüne karşı aslında insanlığa bir çağrıydı ve haklı çıktık. Bu çağrıyı yapmamız sayesinde Kobani düşmedi, Kobani düşsün diye hayal edenler hayal kırıklığına uğramış olabilirler ama Kobani'nin düşmemesi aslında Orta Doğu halkları için çok büyük bir umudu yaratmasının ötesinde, Türkiye açısından da çok önemli sonuçlar doğurmuştur. Hâlâ bugün İŞİD tehlikesi, İŞİD barbarlığının riskleri hem Orta Doğu'da hem dünyanın birçok ülkesinde, Rusya'da, Fransa'da, İngiltere'de devam etmektedir; dünya hâlâ İŞİD'e karşı mücadele etmektedir. Şengal'i çok iyi biliyoruz, Ezidi katliamını çok iyi biliyoruz, Kobani'de yaşananları çok iyi biliyoruz ama siz bu barbarlığa karşı çıkan arkadaşlarımızı yargılamaya devam ediyorsunuz. "Siz" diyorum çünkü ortada bir hukuk yok, bir dava yok; bu tamamen siyasi bir dava ve siyasi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Bu siyasi dava, aslında yargı üzerinde siyasetin baskısını da göstermektedir. Yargı bağımsız bir karar verecek durumda değil. Zaten öyle bir aceze düşmüş bir tabloyu seyrediyoruz ki bir yargılama sürecinden bahsetmek de mümkün değil. Bu demokratik hakkın dünyanın her yerinde aslında bırakın bir yargı mevzusu olmasını, aslında çok çok önemli bir başarının, çok çok önemli bir mücadelenin nişanesidir. Bunu böyle görmek yerine bugün âdetâ bu kumpasla karşı karşıyayız. Evet, maalesef bu davada birçok arkadaşımızın tutukluluk hâli devam ediyor. Ali Ürküt arkadaşımız kanser olmuş durumda, dört yıldır bu tutukluluk sürecinde ciddi anlamda büyük bir hastalığa yakalandı, tedavisi maalesef bu tutukluluk koşullarında devam etmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Son kez olmasın çünkü herkese ne kadar tanınıyorsa süre biz de o kadar istiyoruz. Söyleyeceğimiz sözleri buradan özellikle ifade etmek istiyoruz.

Bu dava gerçekten bütün Türkiye'nin bir an önce gündemine düşmek zorundadır, bütün siyaset bunu gündemine almak zorundadır. Bakın, dört yıldır masum olan arkadaşlarımız bütün haklarından mahrum edilmiştir; özgürlük hakkından mahrum edilmiştir, siyaset hakkından mahrum edilmiştir. Dört yıldan daha uzun süredir tutuklu olan arkadaşlarımız vardır: Selahattin Başkan, Gültan Başkan, Sebahat Başkan. Tutukluluk süresinin azami süresi yedi yıl olmasına rağmen bunun üzerinde tutukluluk devam etmektedir. Bu nerede yazar, hangi maddede yazar? Beş yıldır OHAL döneminde, bunu kalktınız, yedi yıla çıkardınız, yedi yıl da doldu; arkadaşlarımızı hâlâ tutsak etmeye, esir etmeye devam ediyorsunuz. Bu siyasettir; bunun yargıyla, hukukla bir alakası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temelli, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Neye teşekkür edeyim, bu hâle mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Toparlamak için verin Başkanım.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Siyasetin yargı üzerindeki bu yaptırımlarına son vermek de yine bu Meclisin görevidir. Bu Meclis bunu yok sayamaz, bunu yok sayarak siyaset yapamaz. Bu kumpas, aslında siyaseti dizayn etme anlamında üretilmiş bir kumpastır. Bunun gereğini yapmakla da bütün siyaset aslında sorumludur.

Bir başka önemli konuyla tamamlamak istiyorum. Evet, sevgili Leyla Güven'e beş ay ceza verildi. Ne için ceza verildi biliyor musunuz? Kayyumlara laf etti diye. Evet, kayyumların yolsuzluklarına, onun halkın siyasi iradesini gasbetmesine yönelik sözlerinden dolayı beş ay ceza verilmiş ve ceza açıklanırken şu söyleniyor: "Türk milletini, devletini, Meclisi, Hükûmeti ve yargı organlarını alenen aşağılamak."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Tamamlıyorum, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Temelli, lütfen toparlayın.

SEZÂİ TEMELLİ (Muş) – Evet, bunları duymak istemiyorsunuz, biliyorum ama ben söyleyeceğim: "Alenen aşağılamak." Yani bakın, milleti, devleti, Meclisi, Hükûmeti ve bütün yargı organlarını kayyumun şahsında tanımlamış oluyorsunuz; böyle bir şey olabilir mi? Kayyumların ne denli yolsuzluğa bulaştığı ortada, kayyumların yapmış oldukları yasa dışı faaliyetler ortada. Kaldı ki siz bile kayyumları görevden alıp yerine kayyum atadınız. Bunları eleştiren Başkanımıza, sevgili Leyla Güven'e hâlâ ceza verdirebiliyorsunuz. Evet, verdirebilirsiniz çünkü bu yargı sizin talimatınızla çalışıyor. Böyle bir siyasallaşmış yargı bu ülkeye hayır getirmez. Yargının gerçek anlamda bağımsız ve tarafsızlığını sağlayamadığımız sürece hukuk devletinden de demokrasiden de toplumsal barıştan da söz etmemiz mümkün değil. Biz, bugün, Kobani kumpas davasında arkadaşlarımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

BAŞKAN – Sayın Temelli, lütfen son cümlelerinizi alalım çünkü Süreyya Bey'in yerine ben baktığım için biraz... Daha önceki şeylerde 3 artı 1, artı 1; 3 defa uzatma yapıyordum. Dikkat ederseniz bunları aştık. Onun için teşekkür için açıyorum. Lütfen... Meramınız zaten kayda geçti, son sözlerinizi alalım.

Buyurun

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Peki, teşekkür ederim.

Biz, bugün, Kobani kumpas davasında tutuklu olan tüm arkadaşlarımızın tahliye edilmesini bekliyoruz. Bunun, Türkiye açısından, Türkiye demokrasisi açısından, Türkiye'nin hukuk devleti olması açısından önemli bir adım olacağına inanıyoruz.

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili... Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a söz veriyorum.

Sayın Başarır, buyurun.

İstanbul'a transfer ettim ama alınmazsınız inşallah.

26.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, köy enstitülerinin 84'üncü kuruluş yıl dönümüne ve 17 Nisan Köy Enstitüleri Bayramı'na, geçen hafta Antalya Kepez'de gerçekleşen teleferik kazasına ve yeni seçilen Kepez Belediye Başkanının kazayla ilgili olarak tutuklanmasına, Cumhurbaşkanının bugünkü "Biz 1'inci olduk." açıklamasına ve halkın yerel seçimler sonucundaki uyarılarına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün, eğitim sistemimize damga vurmuş köy enstitülerinin kuruluşunun 84'üncü yıl dönümü. Bu okulların kuruluş süreci, amaçları, laik eğitime ve toplumun bilinçlenmesine olan katkıları hâlâ önemini korumakta. Nüfusun neredeyse tamamının köylerde yaşadığı bir dönemde o köy çocuklarını eğitip bilinçlendirip... Ve bugünlerde birçok o köy çocuğundan milletvekili, bakan, belediye başkanı çıktı. Burada köy enstitülerinin büyük bir önemi var. Aslında bu okullar cumhuriyet demek. Cumhuriyet demek fırsat eşitliği demekse işte bu okullar Anadolu'da köylerde devrim yapmış okullardır. Özellikle bu okulların, enstitülerin mimarı Hasan Âli Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç'u saygıyla, minnetle anıyorum. 17 Nisan Köy Enstitüleri Bayramı'nı kutluyorum.

Sayın milletvekilleri, geçen hafta Antalya Kepez'de üzüntü verici bir olay gerçekleşti. Teleferik kazasında 1 yurttaşımızı kaybettik, 7 vatandaşımız, yurttaşımız yaralandı ve yaklaşık 160 yurttaşımız da bir gün boyunca mahsur kaldı. AKP Grubu, CHP Grubu, tüm Antalya milletvekilleri, çevre illerdeki Burdur, Isparta, İzmir milletvekillerimiz, belediye başkanlarımız, Sayın Vali, AFAD, Sahil Güvenlik, askerlerimiz hep beraber büyük bir mücadele verdik ve mahsur kalan tüm yurttaşlarımızı kurtardık. Orada bulunan tüm partilerin milletvekilleri, başta Vali, Kaymakam, belediye başkanları bir dakika bile yumadı. Ben hepsine buradan bir kez daha teşekkür ediyorum. Gerçekten büyük bir dayanışma örneği gösterildi ama böyle bir kaza hepimizi üzdü, yürekten yaraladı. Yeni seçilen Kepez Belediye Başkanı bir baktık ki bilgi edinmek üzere savcılığa çağırıldı. Tabii gidecektir. Savcılığa gidecekken evinin önünde ekip otoları görüldü, gitti. Savcı ifadeyi aldıktan sonra tam "Gidebilirsiniz." derken -bunları bildiğim için söylüyorum- bir görüşme üzerine "Sizi biraz bekletelim." dediler ve ne hikmetse, tutuklamaya kadar giden bir süreç oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, genç bir hâkim arkadaşımız; buranın tüm bakımları, 28 Kasım'da belediye başkanı olmak üzere kamu görevlisi olan Belediye Başkanımız istifa ettikten sonra üç ayı ağır bakımı yapılmış ama 17 Aralık'ta bir bakım daha yapılıyor, hâkim sorguda şunu söylüyor: "Ticaret sicilinde gözüküyor, sizin istifanız 18 Aralık'ta kabul edilmiş ve yayınlanmış. O yüzden biz istifanızı bu tarihte kabul ediyoruz." diyor. Şimdi, siz Adalet Bakanlığı yaptınız Sayın Başkanım, YSK'nin takvimine göre 1 Aralık'ta istifa etmesi gereken bir kamu görevlisi istifa etmişse, aday olmuşsa, belediye başkanı olmuşsa bir sulh ceza hâkiminin "Sen 18 Aralık'ta istifa ettin, sorumluluğunu yerine getirmedin." deme hakkı var mı? Bunu da gördük, bunu da gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen toparlayın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İnanmadım ben ama mahkeme tutanağında yazıyor.

Şimdi, otuz yıl sonra kazanılan bir ilçe, yüzde 50'yle kazanılan bir ilçe; alt sınırı iki yıl olan bir suç, katalog suçlarda yok; Belediye Başkanının ikametgâhı sabit, tutuklanıyor. İşte, olmuyor; bu, 31 Mart 2024 seçimlerinde halk iradesine gölge düşürüyor. Ben buradan sesleniyorum: Bu kötülüğü bu ülkeye yapmayın, bu ülkenin demokrasisine yapmayın. Ben şu örneği orada da verdim: Çorlu tren kazasında 11 duruşma sonra tutuklama kararları geldi. Ya, bilirkişi raporları alınsın, olayı öğrenelim, gerçek suçlu kim? Uzman 5, 6, 7 bilirkişi gelsin, bir kanaat oluşsun. Ha, bu kanaat "CHP'li ise zaten tutuklanmalı." ysa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen toparlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Olmuyor, "CHP'li ise tutuklayalım." olmaz. Çorlu'da mı yapıldı? İliç'te mi yapıldı? Soma'da mı yapıldı? Neden? 1 yurttaş ölmüş, çok kıymetli, onun için de gerçek suçlular mutlaka hesap vermeli ama burada Belediye Başkanı suçlu değil. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yani artık yargı kararlarını tartışmaktan ve bunlarla ilgili konuşmaktan gerçekten yorulduk. Yazık değil mi o Belediye Başkanına, o ilçenin halkının iradesine? Ben sesleniyorum: Bu hukuksuzluğa son verin.

Diğer bir konu: Bugün Sayın Cumhurbaşkanı Hatay'ı tartışırken; Kayseri'deki, Adıyaman Besni'deki hukuksuzlukları tartışırken -seçim sonuçlarını- aslında işi kökten halletti. Ben bir gün bunu bekliyordum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Başarır, sözlerinizi toparlamak ve tamamlamak, teşekkürü de ilave etmek üzere söz veriyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben bunu bekliyordum. Bir gün 1'inci parti olduğumuzda Cumhurbaşkanı çıkacak YSK'den önce "1'inci olduk biz." diyecek der mi diye? Vallahi billahi bugün dedi, "Biz 1'inci olduk." dedi. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının hesapları böyle olduğu için zaten bugün enflasyon yüzde 70, faiz yüzde 70, yaklaşık 818 milyar Merkez Bankası zarar veriyor ama bence dava orada değil. Halkın burada bir uyarısı var, hem Sayın Cumhurbaşkanı ve iktidara hem bu Parlamenta bir uyarısı var; kimin 1'inci olup olmadığını tartışmadan önce neden bu durumda, neden birçok yer kaybedildi bunu konuşmalıyız. Emekli, işçi, çiftçi gerçekten bu ülkenin emektarlarının geldiği durumu görmeden "Birinci olduk." demek bir sefer bu seçim sonucuna ve halkın iradesine, halkın yaptığı uyarıya aykırı bir şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen, teşekkür için söz veriyorum. Lütfen, teşekkür edip bitirelim. Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – O yüzden, biz şu mesajı verdik: Bu bir seçim. Belki buradan bir kez daha söylüyorum, milyonlarca vatandaşımız AKP'nin, MHP'nin adaylarına oy verdi; onlar bu seçimden sonra kaybettiklerini düşünüyor, üzülüyor; asla üzülmeyinler, onlar kaybetmedi çünkü onların çok iyi belediye başkanları var, oy verse de vermese de bizim belediye başkanlarımız bu ülkede 85 milyonun hizmetinde olmalı. Artık "Siz, biz olduk; siz gittiniz, siz yenildiniz, biz ezdik." bunu sandık kapandıktan sonra bir tarafa bırakalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son bitiriyorum.

BAŞKAN – Evet, lütfen...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son olarak, halkın uyarısı bize de Meclise de şu: Emekli, atanamayan öğretmen, çiftçi, gençler, bu ülkede ezilen tüm kesim "Bizim sorunlarımızı burada konuşun." diyor. Halk, işte bununla ilgili gelen grup önerilerini dinlemeden hepsine tamamen "Hayır." diyenlere sandıkta "Hayır." diyor. Demek ki halkın uyarısı şu: "Bizim sorunlarımızı, gerçek sorunlarımızı konuşun." Yani halk diyor ki bizim için de AKP için de: "Artık halkı hor görenler iktidarı zor görür."

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'e söz veriyorum.

Sayın Zengin, buyurun.

27.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ali Fuad Başgil ile 8'inci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın vefat yıl dönümlerine, Antalya'daki teleferik kazasına ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; iyi bir çalışma günü diliyorum.

Tabii, Sayın Başkanım, süreler konusunda ben de biraz tolerans isteyeceğim çünkü benim planlamamın dışında arkadaşlarımın söylediği bazı şeylere zaruri olarak cevap vermem gerekiyor.

Bugün, tabii, son derece önemseydiğim iki tane vefat yıl dönümü var. Ali Fuad Başgil'in vefat yıl dönümü. Özellikle biz hukukçular için ve siyasetçiler için Ali Fuad Başgil her zaman bir idol olmuştur. Türkiye'nin yetiştirdiği gerçek bir bilim insanıdır ve hayatı boyunca da yaptığı her işte hem bilimin haysiyetini korumuştur hem de şahsi olarak çok büyük bir vakar sahibidir, hayatını okuduğumda her zaman müthiş bir etkilenme hasıl olmuştur. Kendisinin çok önemli konularda eserleri var. En önemlisi, bence, biz siyasetçilerin de muhakkak okuması gerektiğine inandığım "Din ve Laiklik" 27 Mayısla alakalı yazmış olduğu eser. Gençlerle ilgili yazdığı "Gençlerle Başbaşa" adlı kitap 100 temel eser arasında ve gençlerin en çok okuduğu eserlerden bir tanesi diye düşünüyorum. "Demokrasi ve Hürriyet" ve özellikle isminden de çok etkilendiğim "Yakın Maziden Hatıra Kırıntıları" gibi pek çok eserler vermiş çok değerli bir akademisyen. Özellikle rahmetli Sayın Nurettin Topçu'nun, kendisinin mezar taşı için yazdığı bir ibare var, onu okumak istiyorum, paylaşmak istiyorum Genel Kurulda, mezar taşında diyor ki: "Kırk yıl Türk milletine ilim ve irfan aşılayan; ilmi asarından, şahsı ilminden, kalbi âlemden büyük Anadolu'nun asil evladı Ali Fuad Başgil burada Rabb'inin eşğine ulaştı. Ruhu için Fatiha istiyor." İçimizden birer Fatiha inşallah okuyalım kendisi için.

Biraz evvel siz de konuşmanızda ifade ettiniz, bugün aynı zamanda Sekizinci Cumhurbaşkanımızın vefat yıl dönümü. Rahmetli Turgut Özal Türkiye'de çok çığır açmış bir siyasetçi hem ekonomik anlamdaki yaklaşımlarıyla hem de siyasete getirmiş olduğu sivil yaklaşımlarla. Hayat çok enteresan, otuz bir yıl geçmiş üzerinden ama onun da en büyük idealinin sivil bir anayasa yapmak olduğunu görüyoruz. Bugün kendisini, yaptığı tüm bu hizmetlerinden dolayı -tarımdan sanayiye, ulaşıma ve Türkiye'deki bir anlayış değişikliğinin temellerini atmasına kadar- rahmetle yâd ediyorum.

Şimdi, Antalya'daki olayla ilgili olarak, gerçekten üzücü bir olay. Evveliyatla, hayatını kaybeden vatandaşımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Son derece gerginlik yaratan, üzüntü yaratan bir olay. Şimdi, elimizde ön bilirkişi raporu var Sayın Başkanım, bu ön bilirkişi raporuna baktığımız zaman rapor bize aslında seçimlerle alakalı bir konu olmadığını gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) – Hemen toparlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Zengin lütfen tamamlayın.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Yani buradaki ön bilirkişi raporunda -arkadaşlarım da hukukçular, okudukları zaman göreceklerdin- 2017 yılından itibaren önerilerin yerine getirilmediği, aslında 156 kalemde tavsiyelerde bulunulduğu, değişiklik yapılması istendiği ama ancak bunlardan sadece 19 başlığın yerine getirildiği ve bu nedenle de o tarihler arasında ismi geçen Belediye Başkanının ANET firmasının başında olması hasebiyle bir tutuklamanın gerçekleştirildiğini görüyoruz. Gönül ister ki bir an evvel iddianame hazırlansın ve en kısa zamanda -tutuksuz da yargılanarak- sonuç neyse bir an evvel ortaya çıkmasını arzu ederiz. Bu çok önemli bir olay, orada tabii, Valilik, tüm siyasi partiler, başta AFAD olmak üzere büyük bir özveriyle bir kurtarma operasyonu yapıldı; emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zengin, lütfen toparlayın.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hemen bitiriyorum.

Buradaki sorumluların bulunması böyle hassas tesisler için bakımın ne kadar önemli olduğunu, sorumluluğun ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Ben de Ali Mahir Başarır arkadaşşıma katılıyorum, kim burada sorumluluk sahibiyse hem kurumsal olarak hem bireysel olarak muhakkak surette hukuk önünde almaları gereken cezayı almalılar diye altını çizmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Zengin.

Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, İsrail'e karşı getirilen ihracat kısıtlamasının etkinliğinin ve bugüne kadar yapılan ticaretin Filistin (Gazze) halkına yönelik olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/4/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkanı Selçuk Özdağ tarafından, İsrail'e karşı getirilen ihracat kısıtlamasının etkinliğinin ve bugüne kadar yapılan ticaretin Filistin (Gazze) halkına yönelik olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/4/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi, Saadet Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gelecek-Saadet Grubunun grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

7 Ekim 2023 tarihinde Hamas'ın vatanını ve topraklarını korumak adına yapmış olduğu eylemden sonra İsrail orantısız bir güç kullanmıştı ve bu orantısız güç, katliamlarla, soykırımlarla devam ediyor. Soykırımlarla ve katliamlarla devam ederken... Hatta ilk saldırıdan sonra şunu söylemiştim: Bu, Hitler'in Reichstag yangını gibi, Netanyahu'nun da aynı şekilde -Reichstag yangınına karşı- Hamas'a karşı yapabileceği, iktidarını muhafaza etmek için yapabileceği katliamlar demiştik. O katliamlar devam ediyor ama bununla ilgili olarak da aynı zamanda hem Musevi dünyası hem Hristiyan dünyası hem de İslam dünyasının liderleri sınıfta kalmış vaziyette. Özellikle Müslüman dünyasındaki Müslümanlar dernekleriyle, vakıflarıyla, platformlarıyla ayağa kalkmak istiyorlar ama İslam dünyasının liderleri nedense seslerini çıkarmıyorlar, buradaki zulme karşı sessiz kalıyorlar, sessizliklerine karşı da çeşitli kılıflar giydireyorlar.

İsrail, burada, hastaneleri bombaladı, kiliseleri, camileri bombaladı; toplulukların bulunduğu yerleri bombaladı. Acımasız, âdetâ Hitler'e rahmet okutan bir uygulama yapıyor. Hitler'e "soykırımcı" diyorlardı, kendileri de hem katliamcı hem de soykırımcılar. 35 bin kişi öldü Birleşmiş Milletler kararlarına göre ve de aynı zamanda, 15 bine yakın çocuk ve kadın öldürüldü burada; 100 bine yakın bina tahrip edildi, enkazların altında ne kadar kişinin yattığı bilinmiyor, ne kadar kişinin öldüğü bilinmiyor ancak bir ateşkes olursa bunu bilebileceğimiz bir durumla karşı karşıyayız.

Hastane bombalaması olduğu zaman Grup Başkan Vekilimiz İsa Mesih Şahin Bey hemen Başkanlıkla konuşarak diğer Grup Başkan Vekilleriyle burada ortak bir bildiri yayınlamış, buradan hemen İsrail Büyükelçiliğinin önüne gitmiştik. Orada kitleler toplanmışlardı, orada konuşmalar yapmıştık, bütün dünyayı bu noktada uyanık olmaya, bu noktada dikkatli olmaya davet etmiştik ve ardından da biliyorsunuz, burada bir grup önerisi vermiştik Gelecek-Saadet Grubu olarak. Ne demiştik? "Sizin Netanyahu'yla aranız iyileşti, sizin Mısır Devlet Başkanı Sisi'yle aranız iyileşti, sizin Hamas'la aranız iyi, sizin Filistin devletiyle aranız iyi, Mahmud Abbas'la aranız iyi. Gelin, buradaki 15 partiden birer kişi tespit edelim ve ardından da Gazze'ye gidip bu bombalamanın İsrail'in dediği gibi Hamas tarafından mı yapıldığını yoksa hakikaten İsrail tarafından mı yapıldığını bilelim, araştıralım." dediğimiz zaman siz burada önergemizi reddetmiştiniz. Bunun üzerine, 4 milletvekili arkadaşımız beraberce Mısır'a gitmişlerdi; Gazze kapısına kadar gittiler, Refah Kapısı'na kadar gittiler ama geçememişlerdi.

Değerli milletvekilleri, ardından, 4 milletvekili gittikten sonra İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu buraya heyet gönderceğini söyledi. Nerede bu heyet? Ne zaman gitti? Kaç ay geçmiş burada, niye gönderemediniz? Madem gönderemeyecektiniz niye böyle bir karar aldınız?

Değerli milletvekilleri, ardından, biz burada 5 araştırma önergesi verdik ve 3 soru önergesi verdik ve burada bir milletvekilimiz ilk defa bir gazeteciye kaynak göstererek dedi ki: "Çeşitli limanlardan, Türkiye'nin limanlarından buraya, İsrail'e, yiyecekler gidiyor, eşyalar gidiyor." Ve oradan şunu söylemişsiniz -iyi hatırlayın lütfen, bu kayıtları da çıkarır tek tek okurum burada- "Yalan söylüyorsunuz..." İsa Mesih Şahin Bey'le beraber orada çok dikkatli dinlemiştik ve "Acaba bir olay çıkar mı, bir saldırı karşısında Hasan Bitmez'i de nasıl koruyabiliriz?" diye kendi aramızda da konuşmuştuk.

Değerli milletvekilleri, Hasan Bitmez burada bunları konuşurken şöyle diyordunuz: "Yalancısın, yalancı." ve suç işliyordunuz, aynı zamanda "Yalan söylüyorsun." diyordunuz. "Yalan söylüyorsun." diyebilirsiniz ama "Yalancısın." diyemezsiniz; suç işliyorsunuz. Gelin, şimdi şunu yapalım: Burada iktidar, Hükümet var, Türkiye Cumhuriyeti devletini yöneten bir Hükümet var. Diyorsunuz ki "Bunlar iftira." öyle söylüyorsunuz. Bu Hükümeti bu izamlardan, bu ithamlardan, bu iftiralarından, bu yalanlardan... Öbür taraf da diyor ki: "Hayır, bu iddialar doğrudur." Bizler de diyoruz ki bu iddialar doğrudur. Gelin, bununla ilgili bu araştırma önergemize "evet" verelim. Hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem Hükümetin hem Türkiye Cumhuriyeti devletinin itibarını "Hangisi doğru, hangisi doğru değil?" diyerek koruyalım beraberce birlikte. Ardından da Ulaştırma ve Altyapı Bakanı bir açıklama yaptı -kendisine teşekkür ediyorum buradan- dedi ki: "701 gemiden, şu tarihler arasında, üç ay içerisinde 1,9 milyon ton buraya eşya taşındı." İçeriğini sordukları zaman, içeriğini de "Ticaret Bakanına sorun." dedi. Ben ne yaptım?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – 26/1/2024 tarihinde bir soru önergesi verdim. Kime? Ticaret Bakanına. Allah aşkına, yeni bir anayasa yapmaktan bahsediyorsunuz siz, ne anayasası? Mevcut Anayasa'ya göre on beş gün içerisinde bana cevap vermek zorunda değil mi bu bakanlar? Layüsel mi, yoksa bunlar, layüsel insanlar mı? Ne dedi? Hâlâ cevap vermedi bana. Şimdi de kalkmış "Kısıtlama yapıyoruz." diyorsunuz. Kim söylüyor bunu? Bakan söylüyor. Kiminle söylüyor? Hükümetin onayıyla söylüyor. Peki -bu kısıtlamayı yaptığına göre- hani bunlar Filistin'e gidiyordu? "Efendim, Filistin'in limanları yoktu, İsrail'e gidiyor..." İsrail de çok merhametli bir devlet(!) Zaten katil bir devlet, soykırımcı bir devlet, siyonist bir devlet, biliyorsunuz da bunu, ardından da bu yalanları bize "Bunu da kabul edin." diyerek de söylüyorsunuz.

Ardından, bakıyoruz, bu sefer kısıtlama. Peki, burası madem Filistin'e gidiyordu, niye Filistinlilere gidecek olan eşyaları kısıtlıyorsunuz? Mefhumumuhalfinden "Evet, şimdiye kadar gitti, bundan sonra da gitmeye devam edecek." diyorsunuz. Bu kısıtlamayı da araştırmak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Aslında konuşacak çok şeyimiz var ama son söz olarak şunu söylemek istiyorum: Gelin, bu araştırma önergesine "evet" deyin, bir ilke imza atın, ne olur; sizi de kurtaralım, AK PARTİ'yi kurtaralım, AK PARTİ Hükümetini kurtaralım, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini kurtaralım, Meclisin itibarını kurtaralım. "Evet" oyu verin, birlikte araştıralım, kim doğru söylüyor, kim doğru söylemiyor ortaya çıksın, ardından da çıkalım biz sizden özür dileyelim, eğer doğru söylemiyorsanız siz

bizden özür dileyin.

İnşallah, Meclis bu araştırma önergemizi kabul eder, Türkiye'de de Mecliste de bir ilk olur, karşılığında milletimiz de tatmin olur.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

Şimdi öneri üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e aittir.

Sayın Çömez, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

23 Ekim tarihinden bugüne dünyanın gözü önünde bir insanlık dramı, bir vahşet ve soykırım yaşanıyor. Sözüm ona medeni dünya da bu soykırımı seyrediyor ve ne yazık ki bazen açıktan bazen de örtülü bir şekilde destekliyor. Peki, İslam dünyası sorumluluğunu yerine getiriyor mu? Maalesef hayır. Birkaç toplantı ve kınamanın dışında vahşeti engelleyecek bir tavır, bir tutum, bir yaptırım uygulamıyor, uygulayamıyor. Peki, biz ne yaptık, Türkiye olarak nerede durduk? Süreci engelleyecek rasyonel adımlar atabildik mi yoksa toplumun öfkesini dindirip, bir anlamda duygularını yatıştırıp süreci idare mi ettik? Maalesef süreci idare ettik ve "mıış" gibi yaptık. 7 Ekimden bu yana her gün Türkiye'den ortalama 8 gemi kalktı ve İsrail limanına yanaştı, yanı sıra çok sayıda kargo uçağı yine Türkiye'den İsrail'e mal taşıdı. Bütün bunlar hepimizin gözü önünde yaşanırken iktidar cephesi önce bu ticareti reddetti, sonra "Biz yapmıyoruz, özel sektör yapıyor." dedi, sonra da "Aslında bu ticaret var, sandıktan da bunun çok sert bir cevabını aldık, onun için hiç olmazsa birazını azaltmaya karar verdik." dedi. Gazze'de elektrik yok, internet yok ama elektrik kabloları İsrail'e gidiyor, Kürecik'ten istihbarat İsrail'e veriliyor. Gazze yerle yeksan oldu, ayakta kalan bina yok ama çimento İsrail'e gidiyor. Gazze'de açlık, sefalet, yokluk diz boyu ama taze meyve, sebze, su ve her çeşit gıda İsrail'e gidiyor. İsrail'in demir çeliği Türkiye'den gidiyor; bunlardan bomba mı yapılıyor, bilinmez. İsrail'in petrolü Bakü'den Ceyhan'a, oradan İskenderun ve Mersin Limanı'na, ardından da Hayfa Limanı'na gidiyor; masum insanların üzerine bomba yağdıran uçaklar bu yakıtı mı kullanıyor, bilinmez. İsrail'in dikenli telleri Türkiye'den gidiyor, bunlarla Gazze'nin etrafı mı çevriliyor, onlara zulüm mü yapılıyor, o da bilinmez ve kim bilir daha bilinmeyen, duyulmayan neler var. Mesela, İncirlik Üssü'nden kalkan ABD uçakları önce Güney Kıbrıs'a, oradan da İsrail'e silah taşıyor mu bilmiyoruz. Dış basında yer alan bu iddiaları Kasım 2023'te Sayın Millî Savunma Bakanına sordum ama bir cevap alamadım. Yine "İsrail'deki Türk firmalarında kaç Türk işçisi çalışıyor? Savaşın sonra bu sayı ne kadar arttı?" diye Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına sordum, yine cevap alamadım. Yanı sıra, Sayın Ticaret Bakanına "Kaç kargo uçağı, kaç gemi İsrail'e gitti?" diye sordum, yine cevap alamadım.

Değerli arkadaşlar, Türkiye bölgesinde hakiki bir güç olmak istiyorsa ve akan kana, gözyaşına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen toparlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

...insanlık dramına, vahşi soykırımı "Dur!" demek istiyorsa İsrail'le yapılan ticareti amasız ve fakatsız durdurmalıdır ve bu öneriye hep beraber "evet" dersek bazı gerçekleri de hep birlikte su yüzüne çıkartma fırsatı bulacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'ya aittir.

Sayın Otlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Evet, değerli halklarımız, hapishanelerde bulunan sevgili dostlarımıza da selam vererek başlamak istiyorum.

AKP, 7 Ekimden bu yana sürekli Filistin halkının dostu olduğunu söylüyor ama birazdan vereceğim verilerle kimin dostu olduğunu hepimiz hep birlikte göreceğiz; ne kadar samimi olup olmadıklarını da hep birlikte göreceğiz. Eğer AKP iktidarı çok samimi olduğunu iddia ediyorsa önce ekonomik, askerî ve siyasi tüm ilişkilerini İsrail'le kesmelidir. Öncelikle kendi büyükelçisini Türkiye'ye çağırmalıdır. Öncelikle Filistin halkına ait bir yardım koridoru oluşturmalıdır ama baktığımızda, İsrail'le hiçbir şekilde hiçbir ticari ilişkisini kesmemiştir. Malatya'daki radar üssünü kapatmamıştır, bütün istihbari bilgileri İsrail'e vermiştir. İncirlik Üssü'nü kapatmamıştır.

Peki, ticaret ilişkilerine baktığımızda kimleri görüyoruz? İlk başta, AKP'ye yakın olan ve bir dönem bakanlık yapmış, vekillik yapmış kişilerin çocuklarını ortak olarak görüyoruz. Bunların bazılarını saymak isterim: Mesela, Manta Denizcilik; sürekli gemileriyle ticaret yapıyor. Ortağı kim? Erdoğan'ın oğlu Burak Erdoğan'dır ortağı. Peki, Oras Denizciliğin ortağı kim? Erkam Yıldırım kimdir? Binali Yıldırım'ın oğludur. Peki, Hatay'daki Ro-ro gemisinin sahibi kimdir? İbrahim Güler. Kendisine baktığınızda, Hatay'da AKP ilçe başkanlığı yapmış, 2019 yılında belediye başkan adayı olmuştur yani bütün ticari şirketlere baktığınızda, altını kaldırdığınızda sürekli AKP'lileri görürsünüz. AKP iktidarı, kendisine yandaş olan, kendisiyle birlikte hareket edenleri zengin yapmaya yönelmiştir yani son yıllarda yapılan bütün ticari ilişkilerde görüyoruz. Zorlu elektrik üretiyor, İsrail'e elektrik veriyor. Filistin halkımızın elektrikleri kesik, Filistin halkı aç susuz yaşarken Zorlu zengin oluyor. Demek ki buralara bakacağız.

Kabloyu kim üretiyor? Denizli Pamukkale Kablo üretiyor; bu da Büyük Birlik Partisine aittir.

MHP sıraları da duysun. Antalya vekilleri "Ben ticareti vatan, millet, Sakarya için yaptım." dedi ama bu kürsüde "Gazze'ye giderim." demişti. Gazze'ye gitmeyip İsrail'le ticaret ilişkilerine devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

Buyurun.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - Demek ki AKP kesinlikle Filistin halkının dostu değil, İsrail Devleti'nin dostudur ve bu nedenle de Filistin halkına uygulanan soykırımı ortakır. O yüzden de kurduğu... Şimdi, Ticaret Bakanlığı açıkladı, "Ticareti kısıtladık." dedi. Ticareti kısıtlamadığını görüyoruz. Bütün gemilerin radarlarını kapatmış durumda, Mısır üzerinden İsrail'le ticari ilişkilerine devam ediyor çünkü İsrail'le ilişkileri stratejiktir. O yüzden de İsrail'le ilişkilerini kesmesini söyleyen bütün devrimcileri, sosyalistleri, Filistin halkının dostlarını gözaltına alıyor. İstanbul'da açıklama yapan gençlere Emniyet teşkilatındaki Ayşe Yıldız işkence yapmıştır. O nedenle, orada da gözaltına alınırken gördük ki AKP'nin polisleri İsrail'in dostudur, Filistin halkının dostu değildir.

O yüzden, Filistin halkının dostları DEM PARTİ'dir, sosyalistlerdir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Otlu.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'e söz veriyorum.

Sayın Bingöl, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Değerli milletvekilleri, Filistin'de, İsrail'in kirli savaşında katledilenler sadece Filistin halkı değil, Filistinli masum çocuklar, kadınlar değil; orada insanlık katlediliyor, insanlık ölüyor ve dünya sessizce izliyor. Emperyalizmin uşaklarını anları, onlar İsrail Devleti'yle iş birliği oldukları için bu katliama sessiz kalabilirler, göz

yumabilirler ama bize ne oluyor? Türkiye bu katliama sadece hamasetle, sadece timsah gözyaşlarıyla yaklaşarak bir tavır belirleyemez. Ticaret 9 Nisana kadar aralıksız sürdürüldü -bakanın yaptığı açıklamayla- altı ay boyunca, ekimden 9 Nisana kadar - bir itiraftır- İsrail'le ekim ayından önceki ticari faaliyetler neyse aynı şekilde sürdürülmüş. "9 Nisanda kısıtlama getirdik." diyerek bunun altını kalın çizgilerle çizdiler. Oradaki o kirli savaşta sıkılan her kurşunda, atılan her bombada Türkiye'nin de katkısı var, o kurşunlara maalesef o kirli parayla Türkiye de katkı koymuştur. Şimdi, deniliyor ki: "Biz kısıtlama getirdik, Filistin halkına yardım yapıyoruz." Allah aşkına, Filistin devletinin jeti mi var jet yakıtı gönderiyorsunuz?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – O yalanlandı, yalanlandı.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Allah aşkına, Mescid-i Aksa'da o tel örgüleri çekenler Filistin halkı mı? Allah aşkına, Filistin'de tesis mi kalmış, başını sokacak evi mi kalmış Filistinlinin, boru kullanılabilecek tesisi mi var? Bütün bunlar çok net bir şekilde bu ticaretin sonuna kadar devam edildiğinin kanıtıdır, somut göstergesidir.

Bir defa şunu unutmamak lazım: Zulümle abat edenin akıbeti berbat olur. Günlerdir bu kürsülerde bu kirli savaştan bahsediliyor, araştırma önergeleri veriliyor ama maalesef iktidar kulağını tıkıyor. Eğer masumsanız, eğer bütün bunlar kesinlikle yapılmıyorsa o zaman gelin, bu önergelerin bir tanesine imza atalım, birlikte araştıralım. Masumiyet karineniz bu araştırma önergesine vereceğiniz olumlu oylarla ortaya çıkacaktır. Vermezseniz işte o zaman her milletvekilinin akıbeti, imza atmayan her milletvekilinin akıbeti berbat olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bingöl, lütfen toparlayın.

Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – İsrail'le yapılan anlaşmalar, mitinglerde dökülen gözyaşlarıyla silinmez. Dik duracaksınız, Ecevit gibi davranacaksınız; Deniz olacaksınız, Deniz. (CHP sıralarından alkışlar) Filistin'le, Filistin halkıyla dayanışmanın ölçüsü budur.

Biz, Doğu Kudüs'ün başkenti olduğu bağımsız bir Filistin devletini 67'den beri savunuyoruz; bugün de savunuyoruz, şiddetle savunuyoruz, yarın da savunacağız. Gelin, bu araştırma önergesine imza verin; kimler ticaret yapmış, o mallar nereye gitmiş, o gemiler nereye yanaşmış, hep birlikte görelim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bingöl.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'a söz veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Yıldırım, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle İsrail-Filistin meseleleri hakkında ve Türkiye-İsrail-Filistin ilişkileriyle alakalı şöyle bir tarihe yolculuk yapalım.

İsrail bağımsızlığını ilan ettiğinde ilk tanıyan Müslüman ülke kimdi, onu bir soralım. Tabii ki Türkiye, 24 Mart 1949'da. Acaba Hükûmette kim var diye sorduğumuz zaman kim olabilir? Tabii ki CHP. Peki, Filistin bağımsızlığını ilan ettiğinde ilk tanıyan Müslüman ülke kimdir? Tabii ki Türkiye. Peki, iktidarda kim var? Anavatan Partisi var, Başkanı Turgut Özal var; bugün ölüm yıl dönümü, onu da rahmetle anıyorum. Peki, Türkiye ile İsrail arasındaki serbest ticaret anlaşmasını kim imzalamış diye bakıyoruz; ne zaman imzalanmış? 1996 yılında. Peki, Türkiye ile Filistin arasındaki serbest ticaret anlaşması ne zaman imzalanmış? 2004'te. Kim imzalamış, soruyorum. Tabii ki AK PARTİ hükûmetleri, CHP'nin imzalayacak hâli yok ya.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – 1996'da kim imzalamış?

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Refahiyol döneminde imzalandı.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Söyle, söylemeden geçtin.

ADEM YILDIRIM (Devamla) – İşte, arkadaşlar bunu bilerek muhtemelen ticaretle ilgili kısmı...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sen söylemedin diye söylüyorum.

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Eğer bu anlaşma olmamış olsaydı İsrail'e o gemiler gitmeyecekti. Bu tarihî altyapıyı bilmedikleri için böyle soruyorlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Erdoğan'ın partisiydi o zaman.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yirmi iki yıl ne yaptınız siz o zaman?

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Peki, 2004'te kim imzaladı? AK PARTİ Filistin'le olan serbest ticaret anlaşmasını imzaladı.

Biz buraya gelip CHP'li arkadaşların da başka arkadaşların da... Bir taraftan Hamas'a "terörist" diyeceksin, bir taraftan da gelip burada duyarlılık çakacaksın; kusura bakma ama her şeyden önce bu ikiye bölünlükten vazgeçin, böyle ikiye bölünlük olmaz.

ERHAN USTA (Samsun) – Biz de aynı şeyi söylüyoruz; ikiye bölünlükten vazgeçin, vazgeçin ikiye bölünlükten!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Biz Cumhuriyet Dönemi'nde, Millî Mücadele Dönemi'nde Kuvayimillîye neyse Filistin için de Hamas'ın o olduğunu düşünüyoruz. Diyebiliyor musun bunu? Diyemezsin çünkü sen Hamas'a "terörist" diyorsun.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Ticaretten bahseder misiniz, ticaretten!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Hamas'a "terörist" diyen, Kuvayimillîye ile Hamas'ı aynı ortama koyamaz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Niye ticaret yapıyorsunuz? Onu açıklayın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – "Filistin direnişi"nin karşılığı "Hamas" mı demek yani?

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Yine Selçuk Bey ticaretle ilgili şunu söyledi: "Ben 2005'te de 2007'de de Filistin'e gittim ama pasaportla Filistin'e gitmem gerekirken maalesef Tel Aviv'e gitmek zorunda kaldım. Filistin'e gitmem için Tel Aviv'e gittim, İsrail'e pasaport göstermek zorunda kaldım". Bugün de aynı şekilde Filistin'e giden gemiler, Filistin'e giden ticaret malları maalesef ama maalesef İsrail limanları üzerinden gitmek zorunda.

MESUT DOĞAN (Ankara) – Ticareti siz yapıyorsunuz.

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Bu bizim kabahatimizse, evet, hep beraber kabahati oturup konuşalım.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Peki, hangi şirketler alıyor o sattığınız malları? Onu açıklayın o zaman. Hangi Filistin şirketleri alıyor?

MESUT DOĞAN (Ankara) – Ya, hangi mallar gidiyor?

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Yani İsrail Filistin'i...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MESUT DOĞAN (Ankara) – Utanın biraz yalanlardan, utanın!

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, lütfen toparlayın.

Buyurun.

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Dolayısıyla yine kendi kurumlarımız...

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman niye "Ambargo var." diyorsun ya? Çelişkilisiniz ya! Filistin her şeye sahipse, her

şey Filistin'e gidiyorsa "Ambargo var." niye diyorsun o zaman kardeşim? Allah aşkına ya!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Ben bazen şuna şaşıyorum: "Acaba Filistin'le savaşıyor, Filistin'de soykırım yapan İsrail değil de Türkiye mi?" diye zaman zaman düşünmüyor değilim. Arkadaşlarımızın burada kalkıp ikide bir 7 Ekimden itibaren sırf Hükûmeti yıpratma adına... Evet, yıpratacağınız yerler olabilir, yıpratın; muhalefet yapacağınız yerler olabilir, yapın ama arkadaşlar, kusura bakmayın ya, Türkiye Cumhuriyeti devleti hepimizin ya, Türkiye Cumhuriyeti devleti sizin, bizim, herkesin. Dolayısıyla burada ülkeyi yıpratmayalım, Millî Savunmamızı yıpratmayalım, Dışişlerimizi yıpratmayalım, Emniyetimizi yıpratmayalım, devletimizi yıpratmayalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Onun yolu araştırma önergesine "evet" demenizden geçer.

ADEM YILDIRIM (Devamla) – E çıkıldı, ne deniliyor? Mesela "Savaş malzemeleri götürüldü." deniliyor. Oysa, Millî Savunma Bakanlığının açıklaması var: "İsrail'e askerî amaçla kullanılabilecek herhangi bir ürünün satışına asla izin verilmemiştir, verilmemektedir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, teşekkür ediyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çelik gidiyor, çelik.

ERHAN USTA (Samsun) – Düzenlemesi ne? Düzenlemesi yok ya, düzenlemesi yok; konuşuyorsunuz. Bir düzenleme gerekir işte buna, bir düzenleme gerekir. Dün sorduk burada ancak "Yok." Nasıl yok? Hukuk devleti değil mi burası? Hangi düzenlemeyi yaptınız da yok.

ADEM YILDIRIM (Devamla) – "Bu kapsamda, Ticaret Bakanlığımızdaki yetkililer, kurumlar, Millî Savunma Bakanlığımız, Emniyet Genel Müdürlüğümüz tarafından askerî amaçla kullanılabilecek hiçbir ürünün İsrail'le ihracatına asla müsaade edilmez."

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Araştırılsın işte, ortaya çıksın.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – O zaman araştırılsın. E, tamam, araştırılsın! E, tamam, araştırılsın işte!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İsrail çeliğinin yüzde 65'i buradan gidiyor!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Bu, bizim devlet kurumumuzun açıklamasıdır, siz başka kurumların, başka yerlerin açıklamalarına itibar ediyorsanız, buyurun, itibar etmeye devam edin.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Yakıtını gönderiyorsun, çeliğini gönderiyorsun, borik asitini gönderiyorsun!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - 4 yerde Cumhuriyet Halk Partisinin adını geçirdi, bir yerde "İkiyüzlü siyaset yapıyorsunuz." dedi, söz almak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sataşma değil ya, gerçek!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii canım!

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada muhalefetin ikiyüzlü davrandığından bahsetti hatip.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - "CHP" dedim, onun için mi sataşma?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - İkiyüzlülük nedir? Bakın, buradaki gruplar, İYİ Parti, Saadet, DEM, Cumhuriyet Halk Partisi defalarca grup önerisi verdi, "İsrail'le ilgili ticaret ilişkilerini gelin araştıralım." dedi.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - "CHP" dediğim için söz aldın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Her birinde burada kavga çıktı, yalanladınız, bu gruplara "İftira atıyorsunuz." dediniz, doğru mu? Hatta bu kürsüde bu konuyu konuşan bir arkadaşımız hayatını kaybetti, ona da saldırdınız. (AK PARTİ sıralarından "Yalan, yalan!" sesleri)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, hayır!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Mavi Marmara davasına parmak kaldıran siz değil misiniz ya! Mavi Marmara davasını unuttuk mu biz! Ya, Genelkurmay yargılanıyordu, kurtardınız!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ama şimdi, Ticaret Bakanlığı bir liste yayınladı, "Biz ticareti kısmen yasakladık." dedi.

Peki, hani yapmıyordunuz? Kısmen yaptığınız ticaret nedir? Silah yardımında bulunmaktan bahsetmedi. Kablo yollayacaksın, dikenli tel yollayacaksın, yakıt yollayacaksın, bu ticareti yapacaksın, "Silah vermedik." diyeceksin. E, bir de silah verseydin!

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Yakıt yollanmadı!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - E, bir de silah verseydin! Bu mu savunma? İkiyüzlülük o gün bunu yalanlayıp ertesi gün "Kısmen ticareti yasaklıyorum." demektir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sen git, Hamas'a "terör örgütü" diyen Genel Başkanınla konuş, benimle konuşma.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bu konuda ikiyüzlüsünüz, bu konuda samimi değilsiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sen samimi değilsin, senin Genel Başkanın samimi değil.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, siz tarihten örnek veriyorsunuz...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hamas'a "terör örgütü" diyerek konuşamazsınız. Önce özür dile.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – "Kuvayimillîye" diyorsun, "Kuvayimillîye."

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Önce Hamas'tan özür dile.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Kuvayimillîye'nin başında Gazi Mustafa Kemal Atatürk vardı. Önündeki, İsrail gibi emperyalist devletleri ayağıyla çiğnedi geçti, senin gibi onunla görüşmedi. (CHP sıralarından alkışlar) Kimi örnek veriyorsun sen, neyin örneğini veriyorsun? Kuvayimillîye örneği veren gruba bakın.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Veriyorum, evet.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Allah aşkına, bakın bu gruba.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Çok bağırınca doğru söylemiş olmuyorsunuz Sayın Başarır. Sakin konuş, sakın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Asla bağırıyorum.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Sakin konuş, sakin ol.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz, nereden baksan 15 tane grup önerisiyle ilgili, 85 milyonun gözünün içine baka baka yalan söylediniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Yalan söyleyen sensin, sen hep yalan söylüyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – "Ticaret yapmıyoruz. Ticaret yapmıyoruz; pardon, kısmi ticaret yapıyoruz." Kısmi ticaret yapanlara da yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar) Tel satanlara, kablo satanlara, yakıt satanlara da yazıklar olsun!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – "Sattı." diyene de yazıklar olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – "Sattı." diyen yalan söylüyorsa ona da yazıklar olsun!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Tamam.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Onun da Allah belasını versin!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Amin, amin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ama kapalı kapılar arkasında ticaret yapacaksın, daha sonra burada yalanlayacaksın, en kolay şey, muhalefeti suçlayacaksın.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hamas'a da "terör örgütü" diyeceksin(!)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ya, lütfen dönüp aynaya biraz bakın. Artık bu halk size inanmıyor, artık bu halk sizin birçok konuda konuştuğunuz konuyu samimi bulmuyor. Seçimlerdeki mağlubiyetin sebeplerinden bir tanesi de Filistin konusundaki samimiyetsizliğiniz, bunu bilin. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç alakası yok.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Hatip konuşmasında "Refahiyol Hükûmetinde bir ticaret anlaşması oldu." gibi, grubumuza dönerek bir ithamda bulundu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Dedi.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hayır efendim.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bununla ilgili bir cevap hakkı kullanmak istiyorum. Bu bilgi gerçek değildir Başkanım.

BAŞKAN – Peki.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Yerimden de olabilir, önemli değil.

BAŞKAN – Ama Refahiyol ayrı bir iktidar.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Efendim...

BAŞKAN – Refahiyol ayrı bir iktidar diyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Geçmişleri, geçmişleri.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Efendim, Genel Başkanımız Sayın Necmettin Erbakan'a atfen yapılan bir şey oldu, ayrı bir iktidar olabilir mi?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Hayır efendim, müsaadenizle... Bizi muhatap alarak...

BAŞKAN – Sayın İsa Mesih Şahin, lütfen...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Ben yerimden bir dakikalık bir cevap hakkı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Hatip, Refahiyol Hükûmetinin bir ticaret anlaşması yaptığı gibi bir ithamda bulundu ve bizim grubumuza dönerek olumsuz bir şeyi bize mal etmeye çalıştı. Benim bildiğim kadarıyla Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Erbakan'ın mirasını sahipleniyor, hatip sahiplenmiyor mu, bununla ilgili bir izahata ihtiyaç var diye düşünüyorum; bu bir.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Ya, bu kadar saçma olur.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – İkinci de şunu düzeltmemiz gerekiyor: Bahsettiği serbest ticaret anlaşması 14 Mart 1996 tarihinde yapılmıştır ve 14 Mart 1996'daki hükûmet, Refahiyol Hükûmeti değildir. Bu anlamda da bu yanılsından dolayı da kendisini özür dilemeye davet ediyoruz.

Buradaki amacımız bağıcıyı dövmek değildir, vicdanları sorgulamaya davet ediyoruz "Araştırılsın." diyoruz ve sizlerden de tatmin edici cevaplar bekliyoruz. Bakın, sizi temize çıkaracak, bu söylediklerinizi temize çıkaracak olan şey, bir araştırma komisyonunun kurulup kamuoyunun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, iki cümle...

BAŞKAN – Peki, lütfen toparlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Size diyoruz ki buyurun gelin, bir araştırma komisyonu kuralım. Ya, siz haklıysanız biz bundan mutlu oluruz arkadaşlar, buna seviniriz. Buradaki konu aydınlatılsın, net bir şekilde kamuoyu bilgilendirilsin, amacımız budur.

Ya, 9 Nisandaki kısıtlama getirilen konu nedir? Mesela, bu konu izaha muhtaçtır yani. Eğer bir sorun yoksa neden bu kısıtlama kararı alınmıştır? Ya, bunları sorgulamaya çalışıyoruz, bu konularla ilgili bir araştırma komisyonu kurulsun diyoruz. Emin olun, bu araştırma komisyonunun kurulması sizin de menfaatinizedir, bunu da tekrar belirtmek istiyorum ama hatibi hem özür dilemeye hem de yanlısını düzeltmeye, bir de miras konusuna izah getirmeye davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, buyurun, nedir talebiniz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sataşma var Sayın Mahir Bey'den.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Had safhada sataşma var Sayın Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hayır, ben sataşmadım.

BAŞKAN – Sataşma var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Var, olmaz mı ya, bir ton laf söylüyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Var mıydı?

BAŞKAN – Herkes duydu tabii, ben de duyuyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bir ton, bir ton vardı yani, sataşmadan yıkılıyordu yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yıldırım.

Lütfen yeni bir tartışmaya mahal vermeden bitirelim.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Evet yani Filistin konusunda birleşiyormuş gibi görünüp bu denli ayrışmayı ben kabullenemiyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ayrışıyoruz, birleşmiyoruz; sizinle ayrışıyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hamas'a ne diyorsun?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sizinle ayrışıyoruz! Bak, burada herkes birleşiyor, sizinle ayrışıyorum ben!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Yani Filistin meselesi Türkiye'nin millî meselesidir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Zıkkımın dibini bile ihraç edemezsin sen!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ali Mahir Bey, Hamas'a ne diyorsun, Hamas'a? Hamas'a "terör örgütü" diyor musunuz?

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Ama senin Türkiye'nin millî meseleleriyle ilgili problemin olduğunu biliyorum, o yüzden Hamas'a "terörist" diyorsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Öyle mi?

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Hamas'a "terörist" diyorsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Öyle mi?

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Aynen öyle!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ali Mahir Bey, Hamas'a "terörist" diyor musun, demiyor musun?

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Sen önce git, Genel Başkanına hesap sor! Genel Başkanına hesap soramayan burada gelip hesap soramaz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yok, Genel Başkanım sana hesap soruyor genelde!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Genel Başkanına hesap sor: "Sayın Genel Başkanım, Hamas'a 'terörist' diyemezsin!" de, o cesareti göster.

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Sana mı soracağız ne diyeceğimizi ya!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – O cesareti gösteremeyenler burada gelip bağırıp çağıramaz, kusura bakma!

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Git, sen sor Genel Başkanına hesap!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Kusura bakma, bunu kabul edemeyiz, Türkiye de kabul edemez, milletimiz de kabul edemez!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sen Genel Başkanına hesap sorabiliyor musun, ha aslan parçası!

ADEM YILDIRIM (Devamla) – Ben burada tarihî bir vakadan bahsettim, tarihî olaylardan; İsrail'le nasıl ticaret anlaşmasına doğru gitmişiz, Filistin'le nasıl ticaret anlaşmaları yapmışız; İsrail'i kim tanımış, kim tanımamış, Filistin'i kim tanımış? Ya, tarih yazıyor, kayıtlar orada. Ben o partiyi, bu partiyi suçlamak için değil, o 28 Şubat döneminde yapılan, rahmetli Erbakan Hocama rağmen yapılan...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Rahmetli Erbakan'a rağmen yapılan bir şey yok. İftira atıyorsun! İftira atıyorsun! Hâlen yalan söylüyorsun!

MESUT DOĞAN (Ankara) - Hâlen yalan konuşuyorsun!

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Senin savunduğun o askerî anlaşmaların hesabını ver önce burada!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Biraz utanır insan ya!

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Sen hâlâ gidiyorsun, o komutanları savunuyorsun!

MESUT DOĞAN (Ankara) – Hâlâ yalan söylüyorsun!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Tarih veriyor, hâlâ utanmadan savunuyorsun!

MESUT DOĞAN (Ankara) – Hâlâ yalan konuşuyorsun!

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Ülkenin Başbakanı varken, Millî Savunma Bakanı varken senin o savunduğun adamlar İsrail'e gidip arkadan Heron anlaşması yapıyordu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sen nereye geldin, nereye! Yazıklar olsun!

ADEM YILDIRIM (Devamla) - Ama artık bizim o Heronlara ihtiyacımız yok, bizim kendi silahlarımız var.

Evet, İsrail güçten anlar. O gücü göstereceğimiz gün gelecek, o gün hepiniz özür dileyeceksiniz ve utanacaksınız diyorum.

Tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Savaş mı çıkaracaksın? Savaş mı çıkaracaksın?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Şimdi ticarete bak be!

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Cevap vermedin, ya düzeltme yapmadın Adem Bey! Düzeltme yapmadın!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Söyledim ya! Tarihî bir vaka...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Yanlış düzeltmedin ama!

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Ha, savaş çıkacak, öyle mi, hazırlanalım!

BAŞKAN – Sayın Tanal, buyurun.

Evet, nedir konu Sayın Tanal? Sizinle ilgili bir şey yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Mahmut ağabey, bir dakika...

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun, ne dedi sizinle ilgili?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Sayın Başkanım, benim konuşmamla ilgili sataşmayı... Takdir edip herkesi duyduğunuzu söylediniz yani demiyorum bir şey.

BAŞKAN – Ben de duydum, sana dedi bir şeyler.

Buyurun bakalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Duymak yeterli değilmiş demek ki Başkanım.

BAŞKAN - Ama artık bunu burada bitirelim, lütfen yeni sataşmalara mahal vermeyelim.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, savaşa gidiyoruz, baksanıza savaş çıkacakmış!

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, değerli hatip tarihten bahsediyor, güzel ama şu anda fiilî bir durum var. 30 bini aşkın çoğu kadın ve çocuk öldürülüyor. Ticari ilişkiden bahsediyoruz, onun dışında her şeye cevap veriyorsun, Çetin Doğan'a

kadar geliyorsun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Kim öldürdü, 30 bin insanı kim öldürdü?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Değerli Milletvekili, bakın, size net bir soru soruyoruz...

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Biz de soruyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - ...bu kısmen yasaklanan ticari anlaşmalar, ürünler nedir, bunu araştıralım diyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Senin “terörist” dediğin Hamas orada bir savunma yapıyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bırak kısmen kablo, dikenli tel, yakıt vermeyi, sen İsrail'e zıkkımın dibini bile ihraç edemezsin. Neyi konuşuyorsun sen? Gel, bunun hesabını ver. Nerelere gittin? 96'ya gittin, Çetin Doğan'a gittin, 28 Şubata gittin; ya, bugünü konuş, bugünü!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – İçimizdeki İsrailileri mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bugün ne yapıyorsun sen, iftira atmaktan başka, miting yapmaktan başka, suçlamaktan başka ne yapıyorsun?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – İçimizdeki İsraililere...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ve bugün cezaevinde olan 90 yaşındaki bu askerlere burada iftira atıyorsun. Ya hasta, ölümle boğuşan, bu ülke için silah tutmuş bir askere burada iftira atmaya utanmıyor musunuz?

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Darbeci onlar, darbeci.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Evet, Çetin Doğan cezaevinde olmamalı, bunu ben söylüyorum. Hizbullah sanıklarına tahliye verecek Cumhurbaşkanı; Çetin Doğan'ı, arkadaşlarını ölüme terk edecek, öyle mi? Konu bu mu? Konu İsrail'le olan kirli ilişkileriniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hamas'a “terörist” diyeceksin, sonra kalkıp...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Türkiye'nin her yerinde, gittiğiniz yerde halk size bunu yüzünüze vurdu.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hadi oradan! Halk size 14 Mayıs'ta, 28 Mayıs'ta vurdu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Siz Filistin konusunda samimi değilsiniz. Nerelere gidiyorsunuz? Çık burada açıkla! Çık açıkla! Çık sadece sana sorulan soruya cevap ver. Bırak, hamaset yapma!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bitiriyorum.

Hiç sağa sola savrulma, sana sorulan, gelen önerge net: Kısmi ticaret içerisinde neler var? Bugüne kadar ne verdin, bugün neyi yasakladın? Çık, bunu söyle kardeşim! Bu kadar net soruyorum sana. Hiç sağa sola, 1996'ya, 2000'e, 2006'ya gitme, sana bu kadar net soruyorum: Sen 30 bini aşkın insan, çocuk, kadın öldürülürken kablo sattın mı? Sen akaryakıt, sen dikenli tel, bir sürü, bak, bu sayfa kadar ürünü sattın mı? Çık söyle!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Satmadık, satmadık.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Satmadın da Bakan niye yasakladı. Utanmıyor musun yalan söylemeye? Bakan yalan söylüyor ya da sen yalan söylüyorsun!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Ben söyleyeyim: İstanbul Havaalanı'ndaki jetin yakıtı satıldı sanıyorsun.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Yalan söyleyen biri varsa sensin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, siz doğruları söyleyin. Gel -maşallah, güzel konuşuyorsun- sana sorulan soruyu cevaplandır. Gel, gel buraya, gel! Gel, gel!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hadi yerine geç! Hadi yerine, hadi! Otur yerine!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Gel buraya! Hiç kıvrırma! Kıvrıyorsun!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Tanal, sizinle ilgili bir şey yok. Sayın Grup Başkan Vekili de kendi açısından cevapları verdi. Sizin konunuz ne?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, İç Tüzük 60'a göre pek önemli kısa bir söz almak istiyorum.

BAŞKAN - Arkadaşlar, onu bir dakikalarda uyguluyoruz ve biz onu da usule uygun şekilde uyguladık.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Anladım da yani memleket meselesiyle ilgili...

BAŞKAN - Efendim, ben şu an...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, Şanlıurfa Milletvekiliyim ben, 60'a göre Şanlıurfa'yla ilgili pek kısa bir söz almak istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanal, bir dakikalığı grupların da mutabakatı çerçevesinde başta 20 kişiye veriyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Efendim, ani gelişen bir olay var.

BAŞKAN - Benim, Genel Kurulu yönettiğim her gün de aynı usulü uyguladık.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, pek önemli bir...

BAŞKAN – Diğer Başkan Vekillerimiz farklı uygulayabilirler ama benim uygulamamda bu konuda bir değişiklik yok, onun için söz veremiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, siz Şanlıurfa Milletvekilisiniz, Şanlıurfa'nın sorunlarını niye dillendirmekten rahatsız oluyorsunuz? Neden rahatsız oluyorsunuz?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ne alakası var ya!

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, İsrail'e karşı getirilen ihracat kısıtlamasının etkinliğinin ve bugüne kadar yapılan ticaretin Filistin (Gazze) halkına yönelik olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Peki, şimdi Saadet Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili Ayyüce Türkes Taş ve 20 milletvekili tarafından, belediye ve il özel idare şirketlerinde kadrosuz olarak çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının kadro taleplerinin ve yaşadıkları sorunların araştırılarak bir çözüm bulunabilmesi amacıyla 31/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/4/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta
Samsun
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş ve 20 milletvekili tarafından belediye ve il özel idare şirketlerinde kadrosuz olarak çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının kadro taleplerinin ve yaşadıkları sorunların araştırılarak bir çözüm bulunabilmesi amacıyla 31/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 17/4/2024 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a söz veriyorum.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADANA AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum ve sözlerime başlamadan önce Şehitler Haftası dolayısıyla aziz milletimiz ve kutsal vatanımız uğruna canlarından vazgeçen şehitlerimizi rahmetle şükranla anmak istiyorum.

Sayın Başkanın da söylediği üzere İYİ Parti Grubumuzun belediye ve il özel idare şirketlerinde kadrosuz olarak çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının kadro taleplerinin ve yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla vermiş olduğumuz öneri sebebiyle söz almış bulunmaktayım.

Hepinizin bildiği üzere 24 Aralık 2017 tarihinde 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kamuda çalışan taşeron işçilere dair bir düzenleme yapılmış ve kamuoyuna taşeron işçiliğinin son bulacağı ilan edilmiştir. Bunun akabinde, 2018'de taşeron işçiler, sözlü veya yazılı sınava tabi tutulup başarılı olanların güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapıldıktan sonra taşeron firmalardan alınıp belediyelerin ve il özel idarelerinin kurmuş olduğu, sermayelerinin tamamının kamuya ait olmasına, mahiyeti kamu olmasına rağmen özel hukuk kurallarına tabi olan şirketlerde şirket işçisi olarak görev almaya başlamışlardır. Yani bu tarihten itibaren taşeron şirketlerde teknik kadroda çalıştırılan mühendis, mimar ve şehir plancıları böylelikle şirket işçisi olarak çalışmaya başlamışlardır ve bu statüde çalışmaya başlamalarıyla beraber de memur eliyle yürütülmesi gereken işlerin neredeyse tamamında icracı ve imzacı olarak görev almışlardır. Mesleki denetim kapsamında imza yetkilerinin kurallara uygun şekilde işletilmemesi sadece belediye ve il özel idarelerin değil, tüm ülkenin maddi menfaatlerine de ters düşmektedir. Kamu iş ve işlemlerinde idari mahkemeler görevli iken kanunlar nezdinde taşeron işçi olan belediye ve il özel idare şirketi mühendislerinin ve mimarlarının yasal mevzuat kapsamında imza yetkilerinin olmayışı -ve bu yönüyle icra yetkileri- ve imza attıkları işlemi hukuken yetkisiz şekilde yapıyor olmaları sebebiyle de yargı makamlarınca sorumlu statüde sayılmaları, Anayasa'nın eşitlik ve adalet ilkelerine aykırı olduğu gibi, toplumsal açıdan da çözüme kavuşturulması gereken önemli bir husustur. Bu husus başta Anayasa olmak üzere tüm yasal mevzuata da aykırılık teşkil etmektedir. Belediyeler ve il özel idareleri tarafından yürütülen asli hizmetlerin büyük bir bölümünün belediye ve il özel idaresi şirketlerinde çalıştırılan mühendis, mimar ve şehir plancılarının eliyle yapılıyor olması zaman içerisinde ekonomik bir tercih olmaktan çıkmış ve politik bir tercihe dönüşmüştür. Belediye ve il özel idaresi şirketlerinde çalıştırılan mühendis, mimar ve şehir plancılarına asli işler yaptırma sistemi mutsuz ve umutsuz bir çalışan kitlesinin oluşmasına yol açmıştır. Bu statüde çalışanların çalışma koşullarının içinde barındırdığı fiziki sorunlar, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin yetersizliği, düşük ekonomik ve sosyal haklarıyla çalışmak zorunda kalmaları büyük bir problem teşkil etmektedir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak çalışan memur meslektaşlarıyla aynı işlevi yürütmekte olmalarına rağmen aralarında büyük sosyal ve ekonomik farklılıklar vardır ve bu da iş barışını zedelemiş ve kamudaki özlük hakları dengesini bozarak birçok mağduriyete sebep olmuştur.

Tüm bu gerekçeler kapsamında, belediye ve il özel idaresi şirketlerinde kadrosuz olarak çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının kadro taleplerinin değerlendirilmesi ve yaşadıkları sorunların tespit edilmesi, çözümler üretilmesi için Meclis araştırma komisyonu kurulması talebimizi desteklemenizi hepinizden beklemekteyiz.

Çok teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkeş Taş, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'a aittir.

Sayın Arıkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. İYİ Partinin grup önerisi üzerinde Saadet Partisi adına söz almış bulunmaktayım.

Bu kısma geçmeden önce, biraz önce bu kürsüden Erbakan Hocamızı istismar edenler kervanına maalesef bir arkadaşımız daha katıldı. Grup Başkan Vekilimiz ısrarla, yapılan yanlış karşısında özür dilenmesini talep etmesine rağmen konu çarpıtılmaya devam edildi. Buradan bir kere daha tane tane, sizlerin anlayacağı şekilde tarihleri sizlerle paylaşıyorum: 14 Mart 1996 bahsi geçen anlaşmanın imzalandığı tarih. Bu anlaşmadan üç buçuk ay sonrası, 28 Haziran 1996 tarihi de Refahiyol Hükûmetinin kuruluş tarihi. Bundan üç beş sene önce bu iftirayı atanlara en ağır eleştirileri yapan arkadaşların bugün bu iftirayı atma durumuna düşmelerini de esefle karşılıyorum. Biz Saadet Partisi olarak " Hamas terör örgütüdür." cümlesine de karşıyız "İsrail Devleti bizim dostumuzdur." cümlesine de karşı olduğumuzu bir kere daha ifade etmiş olayım.

Ülkemizde birçok kişinin dikkatle takip ettiği bir konuyu bugün burada konuşuyoruz; taşeron işçilik meselesi. Taşeron ne demek? Ucuz işçilik demek, esnek mesai demek, sosyal hak kaybı demek yani aslında bir nevi modern kölelik anlamına geliyor. Şunu çok net bir şekilde biliyoruz: İş güvenliği ve sağlıklı istihdam toplumsal barışa katkı sağlar. Siz eğer bir çalışanı işverenin, belediye başkanının, kurum yöneticisinin iki dudağı arasına bırakırsanız orada hiçbir şekilde huzur ve güven tesis edilemez. Burada eminim ki hiçbir vekilimiz kalkıp bu düzeni ve taşeron işçiliği övemez fakat 2018'de "Bu işi çözeceğiz." denildi, olmadı; "Seçimlerden önce çözeceğiz." denildi, olmadı; Mecliste defalarca bu kürsüden konuşuldu, yine olmadı. Size bu Meclis kürsüsünden yapılan ilginç bir konuşmayı paylaşmak istiyorum. Bundan altı ay önce iktidar partisinden bir milletvekili arkadaşımız 19 Ekimde buradan söz aldı ve şunu dedi: "Problemler vardır. Bunları çöze çöze, çöze çöze, çöze çöze geldik, Allah'a sonsuz şükürler olsun. Bahsedilen konuyla ilgili beklentiler var, biliyoruz. Milletimizin beklentisine, insanlarımızın beklentisine sağır olamayız, kayıtsız kalamayız."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arıkan, lütfen tamamlayın.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – Biz de bu cümleler karşısında şunu söylüyoruz: Cenab-ı Allah şükürünüzü artırsın ama hadi 2018'i geçtik, 2023 seçimleri öncesi vaatlerinizi geçtik, altı ay önce bu kürsüden söylenen "Kayıtsız kalamayız." cümlesine de samimiyet bekleriz.

Bugün Sayın Cumhurbaşkanımız Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grup toplantısında "81 ilde tek bir iktidar var, o da 28 Mayıs seçimlerinde seçilmiştir." dedi. Elhak doğru. Bizler de bu tek iktidarı, bu tek iktidarın Meclis grubunu, insanımızı derinden etkileyen, iş barışını bozan taşeron işçilik meselesine eğilmeye davet ediyoruz. Gelin, herkesi şaşırtın ve bu Meclis araştırma önerisine "evet" deyin, neyin ne olduğu net bir şekilde ortaya çıksın, böylece "taşeron çalışan" kavramı ortadan kaldırılınsın, kaldırılmış olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arıkan.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a aittir.

Sayın Tanhan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) – Evet, büyükşehir belediyelerinde ve bağlı kuruluşlarda çalışan sözleşmeli personellerin, mimarların, mühendislerin ve şehir plancıların sorunlarıyla ilgili aslında çokça ifade edildi; bu konuda çok araştırma yapıldı ama büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere belediyelerin ve bağlı teşebbüsler olarak faaliyet gösteren anonim şirket statüsündeki yapılanmaların hizmetleri, bilim ve teknik temelde, kamucu bir anlayışla, iş güvencesine sahip teknik kadrolarla desteklenmelidir. Bu sebeple, mühendis, mimar ve şehir plancılarının istihdam alanları yeniden düzenlenmelidir ama bu yeniden düzenleme yapılırken AK PARTİ iktidarının getirdiği noktalar; torpil, kayırma ve bunun gibi durumlardır. İşte, birçok belediyede teknik eleman hizmetleri tekniker ve teknisyenler eliyle yapılmaktadır. Oysa planlama, projelendirme, tasarımı, uygulama, denetim ve değerlendirme aşamalarında, doğal ve kültürel varlıkların korunmasında mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplininin önemi büyüktür. Bu nedenle, yerel yönetimlerde mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamı bu değerlendirmeye ele alınmalı, kadrolar buna göre ihdas edilmelidir ve artırılmalıdır. Kadro sayısı belirlenirken piyasalaştırma zihniyetinden vazgeçilmelidir. Kamusal hizmet gereğiyle hareket edilmeli, mühendis, mimar ve şehir plancılarına uzmanlık alanlarına uygun olarak, sorumluluk ve yetkileri kamu gücüne dayandırarak verilmelidir. Yetki ve çalışma şekilleri kadro istihdam biçiminde oluşturulmalıdır. Sözleşmeli ve işçi statüsünde gösterilerek istihdam edilme koşullarından vazgeçilmeli, çalışanlar norm kadroya geçirilmelidir. Yerel için önemli olan kamusal hizmetler yerel yönetimler sorumluluğunda üretilmelidir. Hizmet üretimi toplumsal yarar temelinde gerçekleştirilmelidir. Bunun bir önceliği de Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'ndaki çekincelerin kaldırılmasıdır. Yine, kamu istihdamlarında olması gerektiği gibi yerel yönetimlerde de teknik personel için kalıcı ve güvenceli kadrolar sağlanmalıdır. Kamu hizmetinin güvencesiz, kiralık, taşeron, geçici ve sözleşmeli personel aracılığıyla gördürülme anlayışından derhâl vazgeçilmelidir. Kamuda mühendis, mimar ve şehir plancıları için kadro tahsis edilmeli ve kalıcı ve güvenceli olmalıdır. Yerel yönetim personeli statüsünde, işe göre nitelikleri belirlenmiş yeterli kadro ayrılmalı, çalışma koşulları ve güvenceleri açısından homojen olmalıdır. Ücret ve sorumluluk açısından ise "eşit işe eşit ücret" anlayışıyla yaklaşılmalıdır. Çalışma alanının esnekleşmesi ve kuralı dışlaştırılması politikalarına son verilmeli, merkezî ve yerel yönetimlerde çifte standart oluşturan sözleşmeli personel uygulaması, kapsam dışı personel statüsü ve buna bağlı olarak yaratılan ücret dengesizliği derhâl ortadan kaldırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMURAN TANHAN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Tanhan, lütfen tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) – DEM PARTİ olarak planlı kalkınma yaklaşımının benimsendiği, tam istihdam ve toplumsal refah odaklı, üretken bir yaşam modeli oluşturmak için akıl ve bilim temelli bir ülke modeli hedefiyle mücadele etmeye devam edeceğiz; ekonominin ve toplumsal yaşamın bütününde kamusal üretim, hizmet ve denetim perspektifi için mücadele etmeye devam edeceğiz; taşeronlaşmanın kaldırılması, güvenceli çalışma ortamının sağlanması, insan onuruna yaraşır bir ücretin alınabilmesi için mücadele etmeye devam edeceğiz ve kamu emekçisinin sesi olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanhan.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'e aittir.

Sayın Bülbül, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Toplumsal göz bebeği olan mimarlık, mühendislik ve şehir plancılığı mesleklerinin gözden düşmesinin, prestij kaybetmesinin en temel sebebi ekonomidir. Türkiye'de kadrosuz ve güvencesiz çalışma, AK PARTİ iktidarının 2002 yılında geldiği günden beri yerleşik bir çalışma düzeni hâline getirilmiştir. Ancak 2018 yılında tek adam düzenine geçilmesiyle birlikte güvencesiz ve kadrosuz çalışma ayyuka çıkmış durumdadır. Şimdi ülkenin sürüklendiği ekonomik bunalım ve öğrenilmiş yoksulluk devletin her kademesine sirayet etmiştir, önemli ve saygın meslekler değer kaybetmiştir. Ülkenin kaynaklarıyla yetiştirilen ve ülkeye katkısı bulunması beklenen gençler ekonomik kaygılardan dolayı mesleklerini icra edemez hâle gelmiş, ülkeyi terk etme düşüncesine sürüklenmiştir.

Bakın, arkadaşlar, 2 milyona yakın işsiz üniversite mezunu vardır. Bu arkadaşlar, bu mezunlarımız mezun oldukları meslekleri de yerine getirememektedirler. Her yıl ortalama 10 bin mimar, 30 bin mühendis, 2 bin şehir plancısı, okullarından mezun oluyor; bu meslek grubunda 50 binin üzerinde atama bekleyen işsiz genç var ama iktidar her zamanki gibi bu çağrıya karşılık üç maymunu oynamaya devam ediyor. İşe alınan mimar, mühendis ve şehir plancıları da asıl kadroya alınmayarak taşeron insafına terk ediliyor, meslek onurlarına aykırı koşullarda çalıştırılıyor, özlük hakları ve hak ettikleri ekonomik standart kendilerine sağlanmıyor.

2022 yılının Şubat ayında, Cumhuriyet Halk Partisi olarak tüm taşeron işçilerin sürekli işçi kadrolarına geçirilerek yıllar süren haksızlıkların, eşitsizliklerin ve çalışma hayatının kanayan yarası hâline gelen taşeron işçiliğin son bulması için kanun teklifi verdik ama AK PARTİ iktidarı bu teklifimizi yine görmezden geldi. İktidarın dayattığı bu düzen devlet ciddiyetini sarsan güvencesiz ve kötü koşullarda işçi çalıştırmayı da yaygınlaştırmaktadır. Belediye bünyesinde aynı işi yapan iki işçinin aldığı ücretler arasında büyük bir uçurum olması, aynı işi yapan iki ayrı işçiye farklı sosyal hakları ve özlük hakları tanınması kabul edilebilir bir durum değildir. Şirket kadrosunda çalıştırılan mimar, mühendislere asıl kadroda bulunanların işlerinin yaptırılması, hukuki sorumluluğun imza aracılığıyla güvencesiz şirket işçilerine yüklenmesi hiçbir hukuk düzeninde kabul edilemez. Anayasa'nın 10'uncu maddesi açık ve nettir, eşitlik maddesidir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesi "Ayrımcılığa hayır." demektedir. Bu nedenle, İYİ Partinin bu önerisine Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek veriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, son olarak şunu söylemek istiyorum: Gezi davasında tutsak edilen, yıllarını mesleğine adanmış olan Mimar Mücella Yapıcı ve hâlen haksız, hukuksuz şekilde mahkûm edilen Şehir Plancısı

Tayfun Kahraman'a buradan selam olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Öneri üzerinde son söz sahibi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Demir.

Sayın Demir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İYİ Partinin grup önerisi münasebetiyle buradayım, huzurunuzdayım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu çalışma hayatının düzenlenmesi ve güncel olan veya güncel olmayan, gelecekte karşılaşacağımız problemlerinin çözümü için biz sürekli çalışmalar içerisinde bulunduk. Örneğin, mesela, 2017 yılında çıkarılan 696 sayılı KHK'yle 900 bine yakın taşeron işçisine çalışma güvencesi sunduk ve bunlar kadrolu işçiler hâline döndüler; böylece bu çalışma barışı sağlanmıştır, burada işten çıkarılma kaygısı, ücret düşüklüğü, geç ödenmesi, fazla mesai, kıdem tazminatı gibi sorunlar da giderilmiştir. Yine, sözleşmelilere gelirse -arkadaşlar, geçmiş dönemde milletvekili olan arkadaşlar çok iyi bilirler- 2023 Ocak ayında yine bu Mecliste 663 sayılı Kanun'la 657 sayılı Memurlar Kanunu'yla ilgili bir çalışma yaptık ve orada da tam 458.615 sözleşmeli personele -ki bunların içerisinde mimar, mühendis, şehir plancısı arkadaşlar vardı- bunların hepsine kadro verildi. Yalnız, bu kanun çıkarılırken şöyle bir karar alındı ve kanun maddesinde de var bu: "Bundan sonra artık kamuya KPSS dışında eleman alınmasın." Kanunun hükmünde var.

Şimdi, geldik İYİ Partinin önerisine; İYİ Partinin önerisinde bakın, benden önce konuşan konuşmacıların söyledikleri cümlelerin aynısını size söylüyorum: Bizzat öneri sahibi "Bu işe alınmalar yani KPSS dışında 4857 sayılı İş Kanunu'na göre bağlı şirketlerde işe alınanlar ekonomik kaygıyla değil, kesinlikle politik tercihle alınan insanlardır." dedi. Kim söylüyor? İddia sahibi.

Yine, bir başka arkadaş dedi ki: "Başkanın iki dudağı arasına bırakılmamalı bu tür işe alımlar." Biz de tam bu düşünceyle artık bundan sonra KPSS dışında elemanların alınmasının önüne geçmek istedik.

Yine, bir başka arkadaş dedi ki: "Torpil ve kayırma alanı olmamalı bu şirketler." Şimdi, siz şirketlere normalde 657 sayılı Kanun'a göre alınması gereken ve çok nitelikli üniversiteler bitirmiş, yetmemiş yıllardır KPSS'ye hazırlanan arkadaşlarımız dururken bağlı kuruluşlar aracılığıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - ...şirketler üzerinden eleman almaya kalkarsanız çalışma barışını asıl orada bozarsınız, hakkaniyet ölçüsünü asıl orada kaçırsınız.

AYYÜCE TÜRKÜŞ TAŞ (Adana) – Türkiye'de üniversiteden mezun olanlar nitelsiz mi oluyor?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – 9 bin arkadaştan bahsediliyor. Yerel yönetimlerde bulunmuş biri olarak söylüyorum, onların çalışmaları şüphesiz son derece önemli, şüphesiz bulundukları yere katma değer katan arkadaşlarımız ama bunun yolu 4857 sayılı İş Kanunu'yla işe girenlere 657 sayılı Kanun'la kadro verilmesi değildir arkadaşlar. Biz beklentilerin de önüne geçmek adına, hakkaniyeti ve hukuku da gerçekleştirmek adına ve şu anda KPSS'ye çalışan on binlerce gencimizin umudunu kırmamak adına lütfen bunun arkasında olmayalım.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Mülakati da bekliyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emekli maaşlarının yeniden düzenlenmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/4/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/4/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

17 Nisan 2024 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından "Emekli maaşlarının yeniden düzenlenmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla" Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 5042 grup numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/4/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'e söz veriyorum.

Sayın Kaçmaz Sayyigit, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

DEM PARTİ olarak verdiğimiz grup önerimiz hakkında söz almış bulunmaktayım. Aslında bu vesileyle Ezidi halkımızın da yeni yıl bayramını kutluyorum. "...(*)"

(Mikrofon kapandı)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – AKP Türkiye'si'nin...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, niye kesiyorsun! Başkan, niye kesiyorsun ya!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bayram kutluyor Başkan, bayram kutluyor!

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, daha önce de bildirdiği üzere, yönettiği oturumlarda resmî dil dışında bir dil kullanıldığında mikrofonun kapatılacağına ve uygulamasının Anayasa'ya ve İç Tüzük'e uygun olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, biz daha önce...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ya, böyle bir şey olabilir mi!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, böyle olur mu Başkan ya!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bakın, bu konuda itirazlarımız çok nettir.

BAŞKAN – Sayın Temelli, izin verir misin.

Daha önce bu konuda Genel Kurulda uygulamamızın bundan sonra nasıl olacağını bütün arkadaşlarımıza bildirdim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle bir hakkınız yok Başkan!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Böyle bir hakkınız yok sizin! Böyle bir hakkınız yok! Bunu kabul etmiyoruz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şu an bayram kutlaması yaptı Sayın Başkan! Bayram kutlaması yaptı, bayram!

BAŞKAN – Benim yönettiğim oturumlarda resmî dil dışında bir dil kullanıldığında otomatik mikrofon kapatılacaktır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz bayram kutlamasına da tahammül edemiyorsanız hiçbir şey demiyoruz biz!
(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Evet, Sayın Kaçmaz Sayyigît, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bayram kutlaması, bayram! Bayram kutlamasına bile tahammülünüz yok ya!

Ayıp değil mi! Ayıp değil mi!

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigît, buyurun.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyigît ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emekli maaşlarının yeniden düzenlenmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Türkçe de kutladım, Kürtçe de kutluyorum ve bayram kutlaması bu ülkeyi bölmez, o konuda sıkıntınız olmasın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ayıp ya! Ayıp ya! Ayıp ya! Gerçekten ayıp yani!

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Ne alakası var! Asıl sizin yaptığınız ayıp!

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – AKP Türkiye'sinin ekonomik, karakteristik özelliği emek sömürüsü, hayat pahalılığı, yoksulluk, işsizlik, borçluluk, sefalet ve açlık...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – İnançlara bile saygı duymuyorsunuz artık! Bir inanç meselesi üzerinden bile saygısızlık edebiliyorsunuz!

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Ne alakası var! Siz çok saygılısınız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yazıklar olsun ya! Vallahi billahi yazıklar olsun! Yazıklar olsun yani!

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hiçbir şeye saygınız kalmadı!

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkan, süremi durdurabilir misiniz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Değerli milletvekilleri... Değerli milletvekilleri, lütfen sayın hatibi dinleyelim.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, en başta siz yaptınız yapacağınızı! Mikrofonunu kesiyorsunuz, sonra "Sayın hatibi dinleyelim." diyorsunuz Sayın Başkan! Böyle bir şey olur mu! Açın mikrofonunu dinleyelim!

BAŞKAN – Ben uygulamayı nasıl yapacağımı...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, bu uygulamalar...

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Ya, neye göre uygulama Başkan! Neye göre uygulama! Hangi maddeye göre neyi uyguluyorsunuz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, eski köye yeni bir uygulama olmaz! Bu Meclise yeni gelmedik, bu Mecliste ilk defa Kürtçe konuşmuyoruz, bu Mecliste ilk defa bayram kutlamıyoruz! Neyin yeni uygulaması ya! Neyin yeni uygulaması!

BAŞKAN – "Yeni uygulama" demiyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yeni olan şu Sayın Başkan, yeni olması gereken şu: Halklara, inançlara, dillere saygı! Yeni olan bu olabilir!

BAŞKAN – Bakın, bizim Anayasa'mız çok açık; resmî dil Türkçedir ve bu çerçevede Genel Kurulda bizim uygulamamız da Anayasa'mızın ilgili hükmü çerçevesindedir ve Anayasa'ya uygun bir uygulamadır, İç Tüzük'e de uygun bir uygulamadır.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hangi anayasanın hangi hükmü! Okuyun bakalım o hükmü! Hangi hüküm!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bayram kutlaması Anayasa'yı bölmez! Bayram kutlaması Anayasa'ya halel getirmez! Bayram kutlaması Anayasa'yı ortadan kaldırmaz! Bayram kutluyor ya!

BAŞKAN – Bu sizin görüşünüz ama biz Anayasa ve İç Tüzük'e uygun davranıyoruz.

Evet, Sayın Hatip, lütfen buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle bir şey var mı? Hiç mi bir şey öğrenilmiyor ya! Hiç mi ders çıkarılmıyor ya! Lütfen ama! Aynı şeylere maruz kalmak istemiyoruz artık.

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigît, lütfen buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – DEM PARTİ'nin her bir milletvekili bu ülkenin Anayasa'sını çok iyi biliyor, bunu tekrar tekrar hatırlatmanıza gerek yok. Öncesinden de bu kürsüde ifade ettik, tekrar ifade edeceğiz: Kürtçe bizim onurumuzdur, Kürtçe bizim ana dilimizdir, Kürtçe bizim kırmızı hattımızdır.

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Zaten bu polemigi çıkarmak için yapıyorsunuz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Kürtçe bizim de onurumuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tahammül edeceksiniz, edeceksiniz! Kürtlere tahammül etmeyi öğreneceksiniz!

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Ediyoruz zaten.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Bunu şimdiye kadar konuştuk, bundan sonra da konuşmaya devam edeceğiz, siz de buna saygı duymak zorundasınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Kürtçe bizim de onurumuz. Bu ülkedeki her dil bizim onurumuz, sen merak etme!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kürtçeye tahammül etmeyi öğreneceksiniz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Sen Kürtçeyi istismar etmeyi bırak.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Öğreteceğiz size, Kürt'e de Kürtçeye de tahammülü öğreteceğiz size, hiç merak etmeyin.

(AK PARTİ sıralarından "Biz size Türkçeyi öğreteceğiz." sesi)
GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – İnanın, biz Türkçeyi kurallarına uygun, sizden daha iyi konuşuyoruz, bu noktada hiçbir sıkıntımız yok.

NAZIM ELMAZ (Giresun) – Maksadın bayramlaşmaksa biz anladık, anladık.
GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Her bir Kürt yurttaşı Türkçeyi çok iyi bir şekilde konuşuyor ama siz de Kürtçeye olan tahammülünüzü biraz daha gözden geçirin.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Var, var bizim tahammülümüz.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Otobüsün üzerine "...(*)" yazmaya benzemiyor bu iş, işte, gerçekler burada.
GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – AKP Türkiye'sinin ekonomik ve karakteristik özelliği emek sömürsü, hayat pahalılığı, yoksulluk, işsizlik, borçluluk, sefalet ve açlık. Ülkenin hangi köşesine giderseniz gidin açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşayan insanları göreceksiniz çünkü AKP ve ortakları kendi çıkar birliklerini ve istikballerini yurttaşlara beka gibi sundukça emekçiler yoksullaştı, şirket ve bankalar kâr rekorları kırdı, kırmaya da devam ediyor. Buna karşın, işsizlik arttı, güvencesiz ve esnek çalışma yaygınlaştı, emek değersizleştirildi, tencereler kaynamadı, sepetler boş bırakıldı. İktidar emekliye, asgari ücretliye, emekçiye ve memura kaşıkla verdiğini kepçeyle aldı. Bugün BİSAM ve TÜRK-İŞ tarafından açıklanan son açlık ve yoksulluk verileri de trajik olan bu tabloyu gözler önüne sermektedir. Bakın, 2024 yılının Mart ayı itibarıyla Türkiye'de asgari ücret ile açlık sınırı arasında sadece 350 TL fark kalmış bulunmakta, yine BİSAM açlık sınırı 16.646 TL'ye, yoksulluk sınırı ise 57.578 TL'ye ulaşmış durumda.

Ayrıca, Türkiye'de Ocak 2024 itibarıyla ortalama ücretin 26 bin lira olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, ücretlilerin ve emeklilerin maaşlarının vahameti daha net bir şekilde ortaya çıkıyor. Dolayısıyla, 9 milyon emeklinin 10 bin liraya mahkûm edildiğini düşündüğümüzde, 16 milyon emekli ve milyonlarca asgari ücretli için yaşamın nasıl bir eziyete dönüştüğünü herkes, vicdanı olan, ahlaki olan herkes görebilir.

İşçinin alın teri kurumadan hakkının verilmesi vazedilir ama pratikte çok farklı bir durum açığa çıkar, emekçiler unutulur. Son beş yılda emekçinin ekonomide aldığı pay düştü çünkü emeğin aldığı pay 2018 yılında yüzde 33,5 iken 2022 yılında yüzde 26,3 olmuştur. Evet, birileri zenginleşiyor, milyarderlerin sayısı da artıyor ama bunun halklarla ve emekçilerle hiçbir ilişkisi yok. Kârına kâr katan yandaşlardır, holding sahipleridir; bunlar ülkedeki toplam servetin yüzde 40'lık kısmını elinde tutan yüzde 1'lerdir. Halkın refah seviyesi yerlerde ama iktidar mümessillerinin keyfi gayet yerinde.

Değerli milletvekilleri, Meclis seçim tatiline girmeden önce emekliler hakkında çok konuştuk, DEM PARTİ olarak önerilerimizi paylaştık ama AKP, emeklileri duymamayı tercih etti birçok konuda yaptığı gibi. Bakın, ortalama emekli aylığı 2023'te 7.214 TL olmuştur. Kaldı ki seçim döneminde yapılan zam emeklilerin kök maaşına da yapılmamıştır, sadece emeklilerin maaşı 10 bin TL'ye tamamlanmıştır. Sizler emeklilerin sorunlarını bu kürsüde görmediniz ama emekliler 31 Martta sandıkta sizleri çok iyi gördü. Geline aşamada deniz bitmiş ve kara görünmüştür. Hükûmetin Kürt'e düşmanlık, bölgede saldırganlık, ülkede hukuksuzluk siyaseti çökmüştür. Demokrasi, özgürlük ve insan hakları olmadan gidilecek bir yolunuz kalmamıştır. Eğer ekonomide rasyonel zeminde olmak istiyorsanız reel politikada da rasyonel zeminde yürümelisiniz, yürümek zorundasınız; 31 Mart seçimlerinde Türkiye halkları bu mesajı size çok açık bir şekilde vermiştir, ümit ediyoruz ki siz de bu mesajı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigit, lütfen toparlayın.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Ümit ediyoruz ki siz de bundan ders almışsınızdır, açık ve net bir şekilde verilen bu mesajı almışsınızdır. Tam da bu yüzden AKP iktidarı hukukun üstünlüğüne saygı duyarak insan haklarındaki kötü sicilini bir kez daha gözden geçirmelidir; emekçilerin alın terini, yoksulların hakkını abartılmış silah yatırımlarıyla çarçur etmekten vazgeçmelidir çünkü ekonomideki yanlış politikalar ve sermayeden yana politik tercihler nedeniyle yurttaşlar daha da yoksullaşmış, servet eşitsizlikleri artmış, emeğin millî gelirden aldığı pay da azalmıştır. Bu sebeple, vicdanı olan herkesi araştırma komisyonu kurulması önerimize destek sunmaya bekliyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigit, teşekkür ediyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, hatırlayacağınız gibi, yine sizin yönettiğiniz bir oturumda bu söz kesme üzerine epey bir tartışma yürütmüştük. O zaman da iddialarımız şuna dayanıyordu, diyorduk ki: Kürsü hakkını gasbedemezsiniz çünkü Anayasa zaten bu konuda çok nettir, çok açıktır, böyle bir dokunulmazlık zaten milletvekillerine verilmiştir, hele hele Meclis çatısı altında bunun gasbedilmesi kabul edilebilir bir şey değildir. Dolayısıyla, bize Anayasa 3'ü okudunuz. Biz de o zaman size yine şunu söyledik: Hatırlayacaksınız "Türk devleti" der... Hatta virgülden de bahsettik. Biz devletin memurları değiliz, bu halkın, bu milletin vekilleriyiz, nerede ne yapacağımızı 657 sayılı Kanun'un bizi sınırladığı ölçülerde yapmak zorunda falan değiliz; bir kere bunun ayırında olmak gerekiyor. Biz de çok iyi biliyoruz ki Meclis çalışmalarında Türkçe kullanılır; evet, buna bir itirazımız yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Bir dakika...

Sayın Başkanım, verdiğimiz soru önergeleri, araştırma önergeleri, kanun teklifleri Türkçe değil mi? Türkçe ama biz kürsüde Kürtçe selamlama yapabiliriz, başka bir arkadaşımız Lazca selamlama yapabilir ama bu çalışma dilinin Türkçe olmadığı anlamına gelmez çünkü mevcut yasalar hâlâ bizi bununla bağlıyor, biz bunun farkındayız. Ama sizin bir selamlamaya bile tahammül edemeyip bu sesi kısmanız başlı başına kürsü hakkının gasbidir; bir kere bunu belirtelim.

İkinci bir konu, arkadaşlar oradan satışyorlar. Biz isterdik ki bize satışmak yerine Şırnak'a, Bitlis'e, Kars'a asker yollayacağınıza siz gitseydiniz; gitseydiniz orada kendi arkadaşlarınızın, MHP'li arkadaşlarınızın, İYİ Parti'li arkadaşlarınızın hangi dilde siyaset yaptığını bir görseydiniz, hangi dilde propaganda yaptığını bir görseydiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) – ...orada hangi dilde halkla buluştuklarını görseydiniz ve belki o zaman gelir buradan siz de o

(*) Bu bölümde Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

selamlamayı Kürtçe yapabiliyorsunuz. Bu duygudan yoksun olduğunuz için, o garnizon aklıyla baktığınız için işte burada Kürtçeye tahammül edemiyorsunuz. Biz selamlamaya devam edeceğiz. Sizin o mikrofonu kesmeniz sizin utancınızdır, ayıbınızdır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet Sayın Temelli, bizim tutumumuz Anayasa ve İç Tüzük'e uygun davranmaktan başka bir anlam taşımaz. SEZAI TEMELLİ (Muş) - Anayasa'yı ihlal ediyorsunuz. BAŞKAN - Ona başka bir anlam da yüklemeyin. Tutumumuz Anayasa ve İç Tüzük'e uygun olarak yürüyecektir. SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kürsü hakkını gasbediyorsunuz. Bir Meclis Başkan Vekili olarak bunu yapmanızı kınıyoruz. GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdiye kadar Anayasa yok muydu? BAŞKAN - Takdir hakkımızı da Anayasa ve İç Tüzük'e uygun kullanıyoruz, bundan sonra da aynı esasa uygun davranacağız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, eskiden yok muydu Anayasa? Anayasa yeni mi ilan edildi, yeni mi yaptık bu Anayasa'yı. Geçen dönem yok muydu bu Anayasa?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Anayasa'yı dikkatle okuyun. Anayasa'yı okuyun, Anayasa'yı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ayıp ya! Yaptığınız hukuksuzluğa, tahammülsüzlüğünüze bir de Anayasa kılıfı uydurmayın bari.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Anayasa Türkçe. En azından anlarsınız, okuyun.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, emekli maaşlarının yeniden düzenlenmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye söz veriyorum.

Sayın Bilici, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımız zorlu ekonomik koşullarla mücadele ediyor. Özellikle başka bir geliri olmayan, yalnızca emekli maaşıyla hayat mücadelesi veren emeklilerimiz iktidardan istediği desteği maalesef alamıyor. İktidar, yüksek enflasyondan kurtulabilmek için itibardan tasarruf etmeyi reddediyor, bunun yerine emeklinin cebinden tasarruf etmeyi tercih ediyor. "İtibardan tasarruf olmaz." diyenler emeklinin itibarı üzerinden kemer sıkıyor. Bugün emeklilerimiz Avrupalı emsallerinin aksine dünyayı gezmek bir yana dursun peynir alırken gramaj hesabı yapıyor. Emeklilerimiz bir restorana gidip ailesiyle, arkadaşlarıyla bir öğün yemek yemek için defalarca düşünmek zorunda kalıyorlar. Akşam evlerine alacakları ekmeğin hesabını yapıyorlar. Bugün emeklilerimiz, eşinin dostunun düşüncesine, mutlu gününe katılmak için küçük bir hediye almak üzere sarrafa gittiklerinde daha önceleri en düşük emekli maaşıyla 12 gram altın alabilirken bugün, maalesef, 10 bin lirayla 4 gram altın alabilir duruma gelmiş durumdadır. Bugün, emeklilerimiz "Şükür ki torunlarım yok." diyecek kadar zor durumdadırlar. Halbuki, biz, Anadolu'da büyüklerimize dua ederken "Allah sana torunlarını görmeyi nasip etsin." diyen bir toplumduk. Ne yazık ki emeklilerimizi esir eden bu yoksulluk ortamı emeklilerimizi torunlarının olmayışına şükür edecek hâle getirdi; gerçekten çok yazık.

Peki, ekonomiyi yönetenler ne yapıyor? Ekonomiyi bu noktaya getirenler enflasyonun önünü kesmenin çözümünü emekli maaşlarında arıyorlar. Ekonomiyi bu noktaya getirenler sefalet endeksinde dereceye oynuyorlar. Türkiye, ne yazık ki bugün Sefalet Endeksi'nde Angola'nın, Zimbabwe'nin, Kongo'nun gerisinde görünüyor. Peki, nedir bu Sefalet Endeksi, ne ola ki bizi dünyanın en sefil 5'inci ülkesi gösteriyor. Değerli milletvekilleri, karmaşık verilere dayalı bir endeks değil bu; enflasyon oranı ile işsizlik oranını topluyorsunuz Sefalet Endeksi'ne ulaşıyorsunuz, hepsi bu kadar. İktidar medyasında her gün şahlanışını sürdüren güzel ülkemiz Afrika'nın en ücra köşelerinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilici, lütfen toparlayın.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - ...yer alan ülkelerin dahi gerisinde kalmış durumdadır. Vatandaşlarımız her geçen gün sofralarında yer alan ürünleri birer birer kaldırmak zorunda kalıyor. Bu zorlu ekonomik koşullar emeklilerimizi tasarrufun kitabını yazacak kadar deneyimli hâle getirdi. Maalesef, iktidar için bunlar önemli meseleler değil, önemli olan itibarımız, şahlanışımız hız kesmeden devam ediyor! Buradan ülkemizin en güvenilir kurumu olan TÜİK'e sesleniyorum: Bir itibar endeksi oluştursunlar ama lütfen bir seferliğine rakamlarla oynamasınlar, objektif, şeffaf bir endeks olsun. Yürekten inanıyorum ki şahlanışta hiçbir rakibi tanımayan ülkemiz birçok gelişmiş ülkeyi geride bırakarak en itibarlı ülke olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'na aittir.

Sayın Hamşioğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüksek enflasyon, nas, faiz, gözlerdeki ışıltı, kurumların çökmesi, üretmeden borca dayalı tüketim, özelleştirmeler, yolsuzluk, kayırmacılık, israf, kur korumalı mevduat. Söyleyecek çok şey var ama temel mesele, yüzleşmiyorsunuz; gözünüzü kapatınca, kulağınızı kapatınca gerçek yok olacak sanıyorsunuz. Yok saydığınız için de yüzleşmiyorsunuz. Yoksa ben zannetmiyorum ki her şeyden evvel insan olmaktan kaynaklanan bazı hasletlere sahip olmasını beklediğimiz milletvekilleri vekili oldukları millet açken "İstakoz keyfisi" paylaşımı yapabilsinler ama işte var olduğunu kabul etmediğiniz bir dertle dertlenebilir misiniz? Dertlenemiyorsunuz. O yüzden ne olur artık Türkiye'nin bir refah ülkesi olmadığı gerçeğiyle yüzleşin, buradaki payınızla yüzleşin sonra da gelin hep birlikte bu işi çözelim. Biz burada bir şeyler anlatmaya çalışıyoruz; belki sizin dolaşmadığınız sokaklardan, semt pazarlarından, annelerin mama çalmak zorunda kaldığı o market reyonlarından, İstanbul'da yaşadığı hâlde lise çağına kadar hayatında bir kere bile boğazı görmemiş çocukların hayatlarından bir şeyler anlatmaya çalışıyoruz, bunu düşmanlık sayıyorsunuz. Hâlbuki bu gemi batarsa hep birlikte batacağız ve hep birlikte batmayalım istiyoruz.

Hatırlar mısınız biliyorum, bir Ayaz bebek vardı; "Donarak öldü." denilince o dönem iktidar ve medyası "yalan" diye ortalığı ayağa kaldırmıştı. Evet, o bebek donup bir buz kütlesine dönüşmemişti belki ama camları naylonla kaplı buz gibi bir evde soğuktan, zatürreden can vermişti. Bir Kübra bebek vardı, "Açlıktan öldü." denilince "algı operasyonu" diye üstü kapatılmıştı. Hâlbuki 2 kilo 790 gr doğup 1,5 kiloya düşmüş, otopsisine göre de beslenememiş bir bebektir. 26 yaşında bir anne çocukları üşümesin diye saç kurutma makinesini açmış, yan odaya geçmiş ve tavanda bebeğine salıncak için hazırladığı ipe intihar etmişti. Bütün bunlarla yüzleşilemedi, maalesef yüzleşilemedi. O gün bu sefaleti yaşayanlar sadece işsizlerdi. Yüzleşmediğiniz, sorun olduğunu kabul etmediğiniz dolayısıyla çözmediğiniz için büyüdü, büyüdü, büyüdü; emekliyi de içine çekti, asgari ücretliyi de içine çekti, memuru da içine çekti. 16 milyon civarındaki aktif çalışanın 7 milyona yakını asgari ücretle çalışıyor ve asgari ücret açlık

sınırına dayandı. Sadece çalışmayanlar değil, artık düzenli geliri olan milyonlarca aile de aç bu ülkede ve Sayın Çalışma Bakanı dün diyor ki: "Emekliye de asgari ücretliye de zam yok." "Emekliye zam yok." demek ona "Öl." demek. "Asgari ücretliye zam yok." demek "Yaşama, öl." demek. Yemeden, içmeden, barınmadan, aç ve açıkta yaşanabilir mi ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Evet, Hamşioğlu, lütfen...

Buyurunuz.

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – ...yaşamıyor, açlık intiharları diye bir vakıa var artık bu ülkede; bunun daha Türkçesi, daha anlaşılabilir bir tanımı yok. Bizim de bunun üzerine bir tek cümle daha kurmak zorunda kalmamız gerekmiyor aslında birilerini ikna etmek için ve sizin de "Simit satınlar, limon satınlar." nobranlığını terk etmeniz gerekiyor acilen. Dediğim gibi hep birlikte bu gemideyiz, batırmamak için hep birlikte bir şeyler yapmamız ama önce yüzleşmemiz gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamşioğlu.

Öneri üzerinde diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Talat Dinçer'e aittir.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Başkanlar, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Tabii, AK PARTİ Hükûmetinin uyguladığı yanlış ekonomik programlar neticesinde sizler de biliyorsunuz faizler aldı başını gitti, önlenemiyor. Hayat pahalılığı, öbür taraftan enflasyon ve faiz olarak insanlarımızın üzerine çöküyor. Böyle olunca kesimimizin her tarafına baktığımızda emekli zor durumda, esnaf zor durumda, çiftçi zor durumda. Böyle olunca da insanlar geçim sıkıntısı çekiyor ve emekli inim inim inliyor. Şimdi bunların içerisine baktığımızda BAĞ-KUR emeklileri var, en düşük maaşı alan bunlar, hâlbuki en fazla parayı vermemiz gereken kesim de bunlar; bir taraftan işini yapıyor, bir taraftan insan çalıştırıyor, bir taraftan devletine vergi veriyor ve otuz, kırk yıl herkes yatağında uyurken, sabahın seherinden gecenin geç vaktine kadar çalışıyor, emekli oluyor ama aldığı emekli maaşı 10 bin lira.

Şimdi, 10 bin liraya baktığınızda -10 bin lirayı biliyorsunuz, 2024'ün Ocak ayında verdik- 10 bin lira TÜİK verilerine göre yüzde 15'in üzerinde erimiş, ENAG verilerine göre yüzde 20'nin üzerinde erimiş. Artık piyasada 10 bin lira maaş da yok yani emeklilerimizin aldığı, yılbaşında verdiğimiz paranın şu an değerine bakacak olursak ellerinde 8 bin lira civarında bir paranın alım gücü var. Böyle olunca da hepimiz söylüyoruz "Emekli zor durumda." ama adım atmaya geldiğimizde hiç kimse bir şekilde emekliye maalesef adım atmıyor.

İnsanlar niye çalışır? İnsanlar otuz yıl, kırk yıl niye çalışır? Emekli olmak için çalışır. Ama emekli olduğunda da ne der? Hak ettiği değeri görmek ister, yaşamak ister, çocuğunu çocuğunu rahat geçindirmek ister, sağlık kuruluşlarına gittiğinde rahatça sağlık hizmetini almak ister. Ama öyle bir durumla karşı karşıyayız ki ülkemize ne olduğu, nasıl geldiği belli olmayan mülteciler bile emeklilerimizin önünde. Benim emeklilik hastaneye gidiyor -altı ay sonraya MR randevusu alamıyor- randevu alamıyor ama öbür taraftan baktığınızda dışarıdan gelen ve nereden geldiği belli olmayan sığınmacılar öncelikli vatandaş olarak ön sıralarda muayene ediliyor. Emeklinin hem gelir olarak durumu kötü hem sağlık olarak durumu kötü. Eczaneye gidiyorsun, benim emeklilik tutuyor muayene ücreti ödüyor, ilaca fiyat farkı ödüyor, katkı payı ödüyor ama sığınmacılar gittiğinde hiçbir şey ödemiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Dinçer, lütfen toparlayın.

TALAT DİNÇER (Devamla) – ...tamamen bedava bir hizmet satın alıyor. O zaman diyoruz ki: "Demek ki bizim emeklilerimiz sığınmacılardan daha değersiz." İş buraya geliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yani bu işleri bir toparlamamız gerekiyor. Bu ülkeye ömrünü vermiş, çalışmış emeklilerimizin emeklilik durumunu düzeltmemiz gerekiyor. Genel Başkanımız Sayın Özgür Özcel'in ortaya attığı en azından asgari ücret düzeyinde bu insanlara bir maaş vermemiz gerekiyor. Bakın, önümüz Kurban Bayramı, yine emeklilerin boynu bükük kalacak, yine emekliler zor durumda kalacak. Emeklilerimizi sadakaya muhtaç etmeyelim arkadaşlar, etmeyelim. Yani bu insanlara bir çözüm bulalım ve bu emeklilerimizin durumunu düzeltelim diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Son söz Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Nilgün Ök'e aittir.

Sayın Ök, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

AK PARTİ olarak iktidara geldiğimiz günden beri toplumumuzun her kesimine dokunacak, refahını artıracak, hayatını kolaylaştıracak devrim niteliğinde adımlar attık. Emekçilerimiz de emeklilerimiz de bu kesimlerin başında geliyor. Türkiye'yi nereden nereye getirdiğimizi, en iyisini, en kıymetlilerimiz emeklilerimiz iyi bilirler ve hatırlarlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Allah Allah!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Çok iyi biliyorlar, ondan oy verdiler! Denizli'deki emekliler oy verdi!

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Kan ağlıyorlar.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – 2002 yılında iktidara geldiğimizde iflas noktasına gelmiş bir sosyal güvenlik sisteminden sağlık sistemini devralmıştık. Sosyal Güvenlik deyince akla o zamanlar maaş kuyrukları, ilaç kuyrukları, bulunamayan ilaçlar, "SSK iflas mı edecek?" "Maaş ödenebilecek mi?" şeklinde tartışmalar gelirdi.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Şimdi de Halk Ekmek kuyruklarında geziyorlar.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Denizli'deki emekliler hakkını verdi AK PARTİ'nin.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Biz iktidara geldikten sonra attığımız adımlarla sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemini inşa ettik. Sağlık sigortası kapsamında ilaca ve tedaviye erişim noktasında dünyanın en ileri ülkelerinden biri hâline gelmesi için çalıştık. SGK bütçesini iflasa sürükleyen popülist politikalar yerine, sağlam politikalarla emeklilerimize ve çalışanlarımıza mümkün olan en iyi hizmeti vermeye gayret ettik. Emeklilerimiz başta olmak üzere, enflasyonun ücretli kesimde yol açtığı sıkıntıları biliyoruz. Bu konuda tavrımız palyatif tedbirlerle günü kurtarmak yerine enflasyonu düşürecek kalıcı, refah artırıcı politikalar üretmektir.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Enflasyonu kim artırdı?

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Hayat pahalılığı başta olmak üzere ekonomik dengeleri yeniden düzenlemek için son bir yıldır güçlü bir ekonomik politika uygulamaktayız. Bu yıl sonundan itibaren programın olumlu sonuçlarını, hepsini hissetmeye başlayacağız. Uyguladığımız politikalar sayesinde bu yıl cari açığa daralma ilk üç dönemde başladı. Yıl sonunda cari açığın millî gelire oranının da yüzde 2,5 seviyesinde gerçekleşmesini öngörüyoruz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Millet kiralık ev bulamıyor, kiralık. 15 bin lira kiralar. Denizli'de kiralık ev bulamıyor.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – 31 Mart seçim sürecinde yaşadığımız baskılara rağmen, ülkemize, milletimize ve gelecek nesillere bedel ödeyecek her türlü popülist adımlardan uzak durduk. Vaatlerin âdeta havada uçtuğu süreçte dahi seçim ekonomisi uygulamayarak milletimize karşı sorumluluğumuzu yerine getirdik. Bu kararlı duruşumuzun ülkemiz ekonomisi için ne kadar kıymetli olduğunu zamanla hep birlikte göreceğiz. Ülkemizi çalışarak, üreterek büyüteceğiz. Ülkemizi büyüttükçe ortaya çıkan kazançtan da tüm vatandaşlarımızın, çalışanlarımızın ve emeklilerimizin de yararlanmasını sağlayacağız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Denizli ne oldu, Denizli? Denizli ne oldu?

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Önümüzdeki temmuz ayında emeklilerimiz için bir artış söz konusu. Enflasyon ve sözleşmeden kaynaklanan farklar da mutlaka aylıklara yansıtılacak.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Denizli'de emekliler gereğini yaptı.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Aslında 2002'den bu yana yaptığımız artışlara baktığımızda reel anlamda yüzde 87 ile yüzde 636 oranında artış var ama amacımız bunu daha fazla artırmak, emeklilerimizin yaşam standartlarını yükseltmek.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Niye yoksul düştüler ya? Niye ekmeğe muhtaç kaldılar ya?

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Şunu söylemek istiyorum, bakın, önemli...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Denizli'de ekmeğe kaç para, ekmeğe?

NİLGÜN ÖK (Devamla) – ...son beş yılda pandemi, bölgemizde ciddi savaşlar yaşadık ve yaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ök, lütfen toparlayın.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Evet, geçtiğimiz yıl dünya tarihinde görülmemiş iki büyük depremle de asrın felaketini yaşadık. Yine, küresel ekonomik kriz ki her yerde bütün kesimleri etkiledi...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Mazerete gerek yok, mazerete.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – ...Türkiye de bu çerçevede bu dalgadan etkilendi. Son beş yılda yaşadığımız bunca afete ve felakete rağmen vatandaşımızı asla mağdur etmeden, bu felaketleri vatandaşlarımıza hissettirmeden hizmetlerimize kesintisiz devam etmeye çalıştık. Evet, biz güçlü bir ülkeyiz ve mücadele ediyoruz. Kimsenin şüphesi olmasın ki denge ve disiplin içinde ekonomimizi güçlü bir şekilde yükseltecek, artan refahtan hem emeklilerimize hem emekçilerimize hem de tüm vatandaşlarımıza vermeye devam edeceğiz ve bunun için çalışacağız. Bunun farkındayız. Bugüne kadar olduğu gibi tüm sıkıntıları biz çözdük, yine biz çözeceğiz. Sizin gibi, tamamen algı operasyonu ile insanların yumuşak karınlarıyla oynamalarına müsaade etmeyeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ök, teşekkür ediyorum.

Evet, öneri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilen önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, 15 Temmuz sonrasında dağıtılan silahlar ile bu süreçten sonra ülkemizdeki mafya düzeninin araştırılması amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Nisan 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/4/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/4/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır
Mersin
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından "15 Temmuz sonrasında dağıtılan silahlar ile bu süreçten sonra ülkemizdeki mafya düzeninin araştırılması" amacıyla 17/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 534 sıra no.lu Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/4/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'a söz veriyorum.

Sayın Tezcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir ülkede yeraltı dünyası, suç örgütleri, mafya, uyuşturucu kartelleri ve bunların arkasındaki güç odakları devlet içine yuvalanmış ve bunlarla ilişki içerisinde olan ya da siyaset içerisinde bunlarla ilişki içerisinde olan güç odaklarını ve bunların ilişkilerini açığa çıkaramadığınız sürece o ülkede yaşayan hiç kimsenin güvence altında olduğundan bahsedemeyiz. Şimdi bunu niye söylüyorum? Dün Ankara'da bir duruşma oldu -bugün görmüşsünüzdür- bir suç örgütü liderinin, çetebası iddiasıyla yargılanan sanığın daha önce 15 Temmuz 2016'da elinde uzun namlulu silahlarla, tüfeklerle verdiği bir fotoğrafına ilişkin olarak hâkim "Bu silahları nereden buldun?" diye sorduğunda suç örgütü liderinin cevabı çok ilginç, "Eğer ben bunları burada size söylersem ortalık karışır. Ben bunları burada söyleyemem, arka tarafta size özel olarak söyleyebilirim." diyor. Bunu biliyorsunuz, düştü gazetelere, Ayhan Bora Kaplan. Son dönemde bu suç örgütü liderinin iktidar tarafından kollanan hangi sözde hukukçulara destek verdiği iddiaları ortada uçuştü; hangi siyasetçilerle, hangi Emniyet müdürleriyle ilişkisi olduğu iddiaları ortada uçuştü ama bugüne kadar bu iddialar konusunda siyaset kurumu nedense ciddi bir tutum almadı, ciddi bir tavır almadı.

Şimdi, dün duruşmada hâkime "Ben bunu söylersem ortalık yıkılır." demek istiyor; söylediği şey bu, ima ettiği şey bu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Söylesin...

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Şimdi, işte "söylesin" diye biz el koyacağız biz. Sayın Grup Başkan Vekilim, "söyleseydi" değil, "söylesin" diye biz de el koyacağız, söylemeyenleri korumaktan vazgeçeceksiniz, biz el koyacağız buna. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, 15 Temmuz sonrası silahlar çok tartışıldı. Hatırlarsanız, 2017 yılında bir cinayet davasında birisi dedi ki: "Bu silahı Emniyet Müdürlüğü'nün önünde dağıttılar 15 Temmuz sonrası, ben oradan aldım." Arkasından, Ankara Valiliği açıklama

yapmak zorunda kaldı, "Depolari kırdık ve personele dağıttık." dedi, "Başkasına dağıttık." demedi ama dağıtılan silahlar hâlâ belli değil; kim aldı, belli değil; nereye gitti, belli değil; hangi suçta kullanıldı, belli değil. Sonra, bir başka suç örgütü lideri çıktı, sosyal medya paylaşımlarında "Bir siyasi partinin gençlik kolları başkan yardımcısına İstanbul Balat'ta taksinin, otomobilin içerisinde bu silahlar verildi." dedi. Bu ilişkileri de görmedi kimse, bunların da üzerine kimse gitmedi ama Türkiye'de bir mafya ve çete düzeni adım adım, kararlı bir şekilde yerleştirildi. 2016 yılında bu şekliyle İçişleri Bakanlığının kayıp silah sayısı 106 bin küsur, ondan sonra bir daha İçişleri Bakanlığı açıklamadı bu sayıları "Başımıza iş geliyor." diye.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, Küresel Organize Suçlar Endeksi'nde 193 ülke içerisinde 14'üncü sıraya gelmiş. 193 ülke içerisinde 14'üncü sıraya gelmişiz, bu tesadüf bir şey mi? Türkiye, uluslararası suç örgütlerinin, baronların, mafya babalarının hesaplaştığı kavşak noktası olmuş, uyuşturucu ticaretinin kavşak noktası olmuş, üstüne üstlük yetmiyormuş gibi bunlara Türkiye'de 250-300 bin dolarlık gayrimenkul alımı karşılığı vatandaşlık vermeye başlamışsınız. Daha yeni çıktı, kırmızı bültenle aranan uyuşturucu baronuna Türkiye Cumhuriyeti devletinin pasaportu verilmiş. Türkiye Cumhuriyeti devleti pasaportunu mafya babalarının ayakları altında paspas yapan bir anlayış bu. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tezcan, lütfen toparlayın.

Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, tabii, son istatistiklere bakıyoruz, Sayın Ali Yerlikaya İçişleri Bakanı olduktan sonra operasyonlar artmış, teşekkür ediyoruz kendisine. 1.187 operasyon olmuş on ay içerisinde, onun görev döneminde ama bir önceki yıla bakıyoruz, 2022 yılında 488 operasyon var. Yani "Mafyadan 10 bin dolar rüşvet alan milletvekili var." deyip bunu saklayan anlayıştan, bugüne kadar Türkiye'yi mafya düzenine teslim eden anlayıştan hesap sormadan, bu ilişkilerin nasıl mayalandığını ortaya koymadan sadece rakamlarla yapılan operasyonlarla bunu çözmek mümkün değil. Onun için, nerede kayıp silah var, nerede kirli ilişki var, nerede mafyayla ilişki kuran siyasetçi var, kararlı bir şekilde bunun üzerine gitmek Türkiye Büyük Millet Meclisinin boynunun borcudur. Onun için, bu önergeye destek vermenizi istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Temmuz 2016 tarihinde, 28 Şubat postmodern darbesinden sonra, 12 Eylül'ün artık darbeleri ortadan kaldırdığı konuşulan bir süreçte Türkiye bir darbe kalkışmasıyla karşı karşıya kaldı. Aradan sekiz yıl geçti, elbette o darbenin sıcaklığı çerçevesinde güvenlik ve endişe kaygılarıyla belki devlet kurumlarının refleksleri, belki yargı organlarının refleksleri, hukuk ve hakkaniyet yerine güvenliği ve endişeyi önceleyen bir yaklaşım ortaya koydu ama bugün, artık, aradan sekiz yıllık bir süre geçti. Biz 15 Temmuz gerçeğiyle, o gece yaşananlarla, bu ülkeye ihanet edenlerle bu ülkenin kahramanlarını hep beraber, daha serinkanlı bir şekilde gözden geçirmek mecburiyetindeyiz. Evet, o gün "Yanması gereken kurulların mutlaka yanması gerekir ama ne yapalım, kurunun yanında yaş da yanar." diyebileceğimiz bir süreci çoktan geçtik çünkü aradan sekiz sene geçti. Dolayısıyla, Türkiye eğer bir daha benzeri darbe süreçlerini yaşamak istemiyorsa ki hiçbirimizin istemediği konusunda en ufak bir şüphem yok, hepimiz "Türkiye'de artık darbeler tarihe karışsın, devlet içerisindeki gayrinizami yapılanmalar ortadan kaldırılsın." diyorsak, işte bugün, artık 15 Temmuz, beka üzerinden, devletin birliği beraberliği üzerindeki endişelerimizden uzakta, daha şeffaf bir şekilde hukuk, yargı ve hakkaniyeti devreye sokarak beraber konuşmak zorundayız. Zaman zaman... Hatta AK PARTİ'deki bazı siyasi aktörler bile şunu söylüyor: "Gün gelecek 15 Temmuzda 'kahraman' dediğimiz birçok kişinin hain 'hain' dediğimiz bazı insanların aslında hain olmadığını hep beraber görmüş olacağız." Niçin böyle bir söz söylenme ihtiyacı hissediliyor? Çünkü biz 15 Temmuzla yüzleşemedik, biz 15 Temmuzda iş adamı olarak en üst düzeyde ilgili yapının içerisinde olanlarla yüzleşemedik ama o iş adamlarının şirketlerinde sigortalı çalışan kişilerin hâlâ mahkûmiyetle, hâlâ âdeta medeni bir ölüme terk edilerek iş bulamadığı bir ortamı yaşıyoruz. Bu manada organize suç örgütlerinin de kendisini en fazla kamufle ettiği alanlar din, vatan, millet ve devlet kavramlarıdır. Onun için, birçok organize suç örgütü liderinin kendisini kamufle etmek için o günlerde vatan ve millet sevdalısı olduğu hikâyelerini hep beraber dinledik ve bugünlere kadar geldik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen toparlayalım.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Dolayısıyla, bugün aradan sekiz yıl geçti, artık reflekslerimiz devlet ve güvenlik kaygısı değil, hak, adalet ve vicdan kaygısı olmalıdır. Sizin kapattığınız bir gazetenin patronu hâlâ devletten en fazla ihaleleri alan kişi ama o gazetenin abonesi olan kişiler ise cezaevindeyse; sizin kapattığınız bankanın en büyük sermayedarı sizinle hâlâ içli dışlı olan bir iş adamı ama o bankada hesap bulunduranlar içerideyse emin olun hepimizin vicdanı tarih karşısında mahkûm olacaktır.

Gelin, aradan geçen sekiz yıllık bir süreç içerisinde artık o günün koşullarının da hafiflediğini hep beraber görerek bu konuları daha sağlıklı bir zeminde, gerçek kahramanların ve gerçek hainlerin kimler olduğunu ortaya çıkaracak bir şekilde gönül rahatlığıyla araştırılmalı ve bu konuların üstünü örtmeyelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in bir sözünü hatırlatmak isterim: "Bu aziz millet, 15 Temmuzda devleti sokaktan topladı." Evet, topladı toplamasına ama 15 Temmuz sonrasında dağıtılan silahlar ve memlekette ulu orta cirit atmaya başlayan mafya gruplarının varlığı maalesef, devletin sokağa hâlen tam anlamıyla hâkim olamadığını gösteriyor. Bakınız, 2021 yılında bir İçişleri Bakanlığı raporu var, deniliyor ki: 2016'dan günümüze kadar 30'u ulusal düzeyde, 13'ü bölgesel düzeyde, 315'i yerel düzeyde olmak üzere toplam 358 mafya tipi organize suç örgütü çökertilmiştir. Ayrıca, aynı dönemde çökertilen uyuşturucu suç örgütü 392. Dikkat ediniz, rapor 2021 yılında yani devriktidarımızdan neredeyse on sekiz yıl sonra.

Suç örgütü lideri Ayhan Bora Kaplan olayı gösteriyor ki yapılacak bir araştırmada bugünkü tarih itibarıyla nasıl bir rakamsal tabloyla karşılaşacağımızı Allah biliyor. Dava dosyasına yansıyan ifadeler ne yazık ki organize suç örgütü liderleri ve üyelerinin bazı kamu görevlileriyle girift ilişkiler içinde olduğunu gösteriyor. Ayhan Bora Kaplan'ın duruşma hâkimine "Burada söyleyemem, yan odaya geçelim, orada özel söylerim." pervasızlığı dahi bu ilişkilerin hangi boyutta yaşandığını ortaya koyuyor. O nedenle de bu memlekette hâlen daha mafya tipi yapılanmalar, çetevari örgütlenmeler tüm pervasızlığıyla sayenizde sürüp gidiyor. Nedenini biliyor musunuz? Çünkü siz "Ne istediniz de vermedik?" dediniz, onlar "Biz her şeyi istiyoruz." dediler ve 15 Temmuzda sizi istediler. Siz ayaklar altına aldığınızı söylediğiniz Türk milliyetçilerine sığınıp can havliyle Nihal Atsız'dan şiirler

okudunuz; gülden terazilerde gül tartması gerekenler, sizin iktidarınız boyunca onlara verdiğiniz güçle devleti tartmaya kalktılar ve 15 Temmuzda küpün içindekiler dışarıya sızdı ve sayenizde "FETÖ" isimli gayrimeşru bir çocuk doğdu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen toparlayalım.

Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Tamamlayacağım.

Siz kendinizden başka herkesi bu çocuğun babası olmakla suçladınız, oysa cümle âlem biliyor, Allah da biliyor, o gayrimeşru FETÖ çocuğunun babası sizsiniz. Ders aldınız mı? Hayır, 15 Temmuzdan sonra da devletin bürokrasisini, hazinesini cemaatlara, vakıflara, tarikatlara art arda peşkeş çekmeye devam ettiniz çünkü "Hepimiz Gogol'un 'Paltosundan çıktık.'" diyen Rus romancısı gibi söyleyelim: Hepiniz "Onlar patates dininden." diyenin paltosundan çıktınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Son cümlemleri söyleyeyim.

Dolayısıyla, biz bu iklimin ve nedenlerinin araştırılmasını destekliyoruz.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Öneri üzerinde diğer söz talebi DEM PARTİ Grubu adına Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya aittir.

Sayın Koca, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) – Teşekkürler.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Aynı zamanda, Van halkıyla dayanıştığı için gözaltına alınıp tutuklanan sevgili yoldaşlarımız Sibel Örkmez ve Sedanur Uğur'u ve Kobane kumpas davasıyla hukuksuz bir şekilde rehin tutulan arkadaşlarımızı da özel olarak selamlayarak başlamak istiyorum.

Değerli hazırım, biraz evvel Sincan'da Kobane kumpas davasındaydım. IŞİD barbarlığına, insanlığa karşı işlenen vahşete karşı mücadele eden arkadaşlarımızın davasından buraya geldim. İroniye bakın ki Kobane kumpas davasında, insanlığın yargılandığı dava salonunda daha dün Ayhan Bora Kaplan'ın davası görüldü; faşist rejimin inşasında iktidar güçleri tarafından ilmek ilmek yaratılan çete-mafya düzeninin bir sonucu olarak palazlandırılmış suç örgütü lideri Ayhan Bora Kaplan'ın davası.

Kimdi Bu Ayhan Bora Kaplan? Süleyman Soylu'nun has adamı olarak bildik biz kendisini. Emniyet kayıtlarında "mafya lideri" diye adı geçti; uyuşturucu, tefecilik, silahlanma, gece kulüplerini ele geçirme gibi suçlamalarla yargılanan Ankara'daki Kaplan grubunun lideri.

Ankara'nın Çiğir Mahallesi'nde torbacılık yaparken rakip mafya gruplarının çokertilerek bizzat iktidar güçleri tarafından önünün açılıp palazlandırıldığı bir isimden bahsediyoruz. Şu fotoğraftan hatırlayacaksınız; 15 Temmuz darbe girişimi sırasında Ankara'daki TRT binasına giden Süleyman Soylu'nun yanında elinde kalaşnikof tüfeklerle poz veren ekibin içindeydi bu isim. Şunu ifade etmek gerekir ki 15 Temmuz darbe girişimi Türkiye'nin egemen mimarisini temelden sarstı ve önceden ortak olduğunuz cemaatle yollarınızı ayırmak zorunda kaldınız. Devletin içerisinde oluşan krizi ise mafya, çete düzeniyle aşmak istediniz ve bu sayede mafya devletini ellerinizle ilmek ilmek var ettiniz. Sizin iktidarınız döneminde ülke ekonomisinin ayrılmaz parçası olan yolsuzluk, rüşvet, kara para aklama uygulamaları tek tek hayata geçirildi. Bizler biliyoruz ki yolsuzluk, rüşvet, yağma, talan uygulamaları kapitalizmin ayrılmaz bir parçasıdır. Tam da bu yüzden ülkemiz bugün kara para, rüşvet, yolsuzluk, kayıt dışı ekonomik faaliyetlerle mücadele konusunda OECD ülkeleri içinde en kötü ülkeler arasında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Koca, lütfen toparlayın.

Buyurun.

PERİHAN KOCA (Devamla) – Peki, şimdi ne oldu? Çeşitli operasyonlarla kontrolden çıkma eğilimi olan kimi unsurları temizlemek için hamle yaptınız. Ayhan Bora Kaplan Operasyonu ve ardından gelen bazı kara para operasyonlarıyla sözüm ona bu kirli ilişkileri açığa çıkardınız. Oysa bu kirli ilişkiler bu düzenin kiri değil, ta kendisi olarak bugün karşımızda duruyor. Ülkemiz ne yazık ki cemaat, mafya, idari yönetim üçgeniyle yönetiliyor, hâkim yapı bu. Öyle ki operasyonlar hâkim yapıya zarar vermiyor. O yüzden, bu önergeyi biraz sonra reddedeceksiniz çünkü sizin kayıp silahları bulmak gibi bir derdiniz yok çünkü o kayıp silahlar tehdit olarak kullanılıyor. Zaten "kayıp" değil "gömülü silah" demek daha doğru olur çünkü o silahların nerede gömülü olduklarını siz bizden çok daha iyi biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA (Devamla) – Bizler bu senaryoları çok defa gördük, yaşadık. Buradan bir kez daha uyarıyoruz: Suç işlemekten vazgeçin, halkın yakasından kirliliğinizi çekin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Koca, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Selami Altınok'a aittir.

Sayın Altınok, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

15 Temmuz hain darbe girişimi üzerine konuşulanlar ve o darbe girişiminden sonraki süreçte yaşananlarla alakalı, ben de o süreçte kamu görevinde olan birisi olarak bildiklerimi, yaşadıklarımı; yanlış bilinenleri düzeltme adına, doğruları da sizlere aktarabilme adına burada, huzurunuzdayım. Hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Maalesef, 15 Temmuz gecesi asker üniforması giymiş, milletimizin vergileriyle alınmış olan tanklarla, toplarla, ATAK helikopterleriyle milletimizin üzerine bomba yağdıran, ateş yağdıran vatan hainlerinin çok büyük bir acıya, çok büyük bir ızdıraba ve sıkıntıya hep beraber milletimizi duçar ettiklerini yaşadık ve gördük. O gece milletimiz sadece sokaklara dökülerek değil, bu kutsal Mecliste, Gazi Mecliste, şimdi Başkan Vekilliğimizi yapan Bekir Bey'in de bulunduğu ortamda, bütün partilerden milletvekilleri bu hain darbe girişimine karşı çok büyük bir tavır sergilediler, duruş gösterdiler; kendilerine teşekkür ediyoruz.

Bu süreçte, maalesef, 250'nin üzerinde evladımızı, kardeşimizi şehit verdik; 2 binin üzerinde, 2.190 kardeşimiz, vatandaşımız yaralandı, birçoğu hâlâ tedavi görüyor. Şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, gazilerimize sağlık ve sıhhat diliyorum, acil şifalar diliyorum. O gece ben İçişleri Bakanlığı Müsteşarıydım. Değerli arkadaşlar, basında, sağda solda, hele hele organize suç örgütü liderlerinin laflarıyla olayları değerlendirmek ne kadar doğrudur, sizin takdirinize bırakıyorum. Adam zaten organize suç örgütü lideri, onun lafıyla burada gelip de bir şeyleri farklı değerlendirmenin çok doğru, anlamlı ve mantıklı olmadığını düşünüyorum.

Ben çok açık, net söylüyorum: O gece... Emniyet birimlerimizin, güvenlik birimlerimizin, biliyorsunuz, birçoğunun belinde sadece beylik tabancaları var. Rahat mücadele edebilsinler diye, gerek Ankara Emniyetindeki gerek İstanbul Emniyetindeki -bizim, kapalıdır, kilitlidir- o silahların bulunduğu yerlerde kapılar açılmış ve emniyet personeline silahlar dağıtılmıştır. Vatandaşa devletin

elindeki, envanterindeki silahların dağıtılması mümkün değildir, öyle bir şey yoktur, vatandaşın oralara girebilme şansı da yoktur arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altınok, lütfen toparlayın.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) – Tamam Değerli Başkanım.

Kayıp olarak kayda giren, Ankara Emniyet Müdürlüğümüzün kuvvesinde bulunan 3 adet G3 piyade tüfeği, 11 adet Kalaşnikof tüfek, 1 adet MP5 makinalı tabanca ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü envanterindeki bir adet MP5 makinalı tabancanın kayıp olduğu ve onunla alakalı yasal sürecin devam ettiğini özellikle belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, şunu özellikle tekrar belirtmek istiyorum: Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devleti, eksiklikler olduğu iddia edilebilir, noksanlar olduğunu iddia edilebilir; onun hepsine saygı duyarım ama herhangi bir terör örgütünün, organize suç örgütünün devletten daha üstün olabilme, devletin önüne geçebilme, devlet birimleri ile alakalı iş ve işlemlerde bulunabilme iddiası devletimize olan saygıyı ortadan kaldırır. Evet, suç örgütleri var mıdır? Vardır, onun için devlet vardır. Terör örgütleri var mıdır? Vardır, onun için devlet vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Altınok, kuralımız... Lütfen, buyurun, tamamlayın.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti devleti olduğu müddetçe hukukun üstünlüğünde adaleti sağlayabilme, devletin hâkimiyetini, devletin gücünü sağlayabilme noktasında mücadelesi geçmişten beri vardır, bundan sonra da bu devlet ilelebet yaşayacaktır ve yaşadığı müddetçe de bu mücadele devam edecektir diyorum.

Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altınok, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Edildi, edildi.

BAŞKAN – Hayır, edilmedi Başkan, edilmedi. Bakın, hepsine baktım, bir ihtilaf da yok, öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlara Üye Seçimi

1.- 10/983, 984, 985, 986, 987, 988 esas numaralı Erzincan’ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimi

BAŞKAN – Erzincan’ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna üye seçimi yapılacaktır.

Komisyon üyelikleri için siyasi parti gruplarınca gösterilen adayların listesini okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

Erzincan’ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Üyelikleri Aday Listesi
(10/983, 984, 985, 986, 987, 988)

Adı Soyadı		Seçim Çevresi
Resul Kurt	Adalet ve Kalkınma Partisi (10)	Adıyaman
Atay Uslu		Antalya
Yüksel Coşkunyürek		Bolu
Şahin Tin		Denizli
Süleyman Karaman		Erzincan
Ali Temür		Giresun
Oğuz Üçüncü		İstanbul
Şengül Karslı		İstanbul
Mervan Gül		Siirt
Ahmet Çolakoğlu		Zonguldak
Müzeyyen Şevkin	Cumhuriyet Halk Partisi (5)	Adana
Gamze Taşcier		Ankara
Mustafa Sarıgül		Erzincan
Cumhur Uzun		Muğla
Deniz Yavuzylmaz		Zonguldak
Ayten Kordu	Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (2)	Tunceli
Ömer Faruk Hülakü		Bingöl
Abdurrahman Başkan	Milliyetçi Hareket Partisi (2)	Antalya
Musa Küçük		Gümüşhane
Rıdvan Uz	İYİ Parti (2)	Çanakkale
Şenol Sunat		Manisa
Mesut Doğan	Saadet Partisi (1)	Ankara

BAŞKAN – Okunan listeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

IX.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Duyurular

1.- Başkanlıkça, 10/983, 984, 985, 986, 987, 988 esas numaralı Erzincan'ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyuru

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Meclis Araştırması Komisyonuna seçilmiş bulunan sayın üyelerin 18 Nisan 2024 Perşembe günü saat 13.30'da Halkla İlişkiler Binası Komisyonlar Bloku'nun Alt Zemin 1 Numaralı Toplantı Salonu'nda toplanarak başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmalarını rica ediyorum.

Komisyonun toplantı gün, saat ve yeri ayrıca elektronik ilan panosunda ilan edilecektir.

Alınan karar gereğince denetim konuların görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ile 73 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ile 73 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 108) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İçtüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı.

Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 7'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde ilk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkana aittir.

Sayın Çalışkan, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Turizmle ilgili bir yasa teklifi görüşüyoruz. Burada şunu öncelikle belirtmek gerekir ki Anayasa'mıza göre kanun yapma yeri Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Maalesef, son dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi dinamikleriyle yasa yapmak yerine gönderilen talimatı yerine getiren, yürütmenin bir parçası gibi iş gören bir konuma getirilmektedir; bu asla kabul edilemez.

Değerli milletvekilleri, turizmle ilgili yasa teklifini görüşüyoruz, meslek kanunu. Biliyoruz ki bu teklif, içerik itibarıyla turizm sektörüne bir katkı sağlayacak değil, turizm sektörünün çalışanlarının gelirini artıracak değil, ülkemizin turizm pastasından daha fazla pay almasını sağlayacak bir girişim değil, ülkemizi kalkındıracak bir girişim değil. Bu girişim, özü itibarıyla sadece patronların talimatını yerine getiren, bu alanda çalışan emekçinin hakkının gasbedilmesine yönelik bir girişim. Onun için de bu yasa teklifi hazırlanırken ne meslek odalarının ne sivil toplum örgütlerinin ne de akademisyenlerin, bu konunun uzmanlarının katkısı olmadan hazırlanmış gelmiş bir paket önümüzde. Burada şunu sormak gerekir: Patronlar, turizm sektörünün patronları istedi diye yasa çıkıyor, onların sahibi var. Acaba KHK'lilerin hakkını ne zaman savunacaksınız; ücretli öğretmenlerin, emeklilerin hakkının alınması için ne yapılması lazım; akademisyenlerin, taşeron işçilerin, köylülerin, kiracıların haklarının savunulması için ne lazım; bunları merak ediyoruz. Burada şunu belirtelim ki bu arkadaşlar garibanlardan oy alıyor ama zenginlere hizmet ediyor, bu arkadaşlar oy verenlerin hoşuna gidecek laflar ediyor ama patronların hoşuna gidecek icraat sergiliyor. Burada, seçim sürecinde yaşadığımız bazı hususlar oldu, faturayı belli yerlere kesmeye çalıştınız ama bilirsiniz ki durum görünenden çok daha fazla.

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifiyle ilgili şunu özellikle belirtmek gerekir ki yasadan beklenen ülkeye katkı olmasıydı ama bu yok. Bir kere, ülkemiz önemli bir turizm potansiyeli olan bir ülke, siz "turizm" deyince sadece sahilleri anlıyorsunuz, "turizm" deyince sadece Muğla ile Antalya gündeminize geliyor ama Hatay, Diyarbakır, Şanlıurfa, ülkenin değerleri hiçbir şekilde gündeme gelmiyor. Bir ülkeye turizm gelmesi için belli haklılıkların, altyapının olması gerekir, sadece otobüste eleman bulundurulup bulundurulmaması, yabancı dil şartları değildir gereken. Bir kere, turizm, ülkenin genel gidişatından farklı değildir. Eğer Gazze eylemi yapan başörtülü, başı açık kızlar coplanıyorsa o ülkeye turist gelmez. Bir ülkede Cumhurbaşkanının makamından yapılan açıklamada Mecliste grubu bulunan bir partinin genel başkanının bayramı tebrik edilmediği ama siyasette irapta mahalli olmayan bir adamın bayramının tebrik edildiği anlaşılıyorsa o ülkeye insanlar güven duymaz arkadaşlar. Meclisin yok sayıldığı, ülkenin otoriter rejime evrildiği bir dönemde ülkeye turist gelmez. Bir ülkede dış politikada zikzaklar çiziliyorsa ve ülke güvensiz ise, ülkede her gün cinayetler işleniyorsa, her türlü vahşetle dünyaya tanıtılmıyorsa bu ülkeye turizm gelmez. Ülkeye turizm gelmesi için önce bu altyapıların düzenlenmesi gerekir. Tabii, burada, maalesef turizme katkı olacak bir yönünüz var, ülkede enflasyon had safhada, hayat pahalılığı had safhada, paramız pul; onun için de turistler ülkeye geliyor, kendi ülkesinde ev kirasına vereceği paranın çok daha azına burada tatil yapabildiği için geliyor.

Bu kanun teklifinde rehberlerin kaldırılması, maliyetlerin yüksek olduğu görülüyor. Evet, rehberlerin aldığı ücret dolar ve euro üzerinden hesap ediliyor çünkü siz parayı pul hâle getirdiniz. Onun için, turizm sektöründe hiçbir şekilde Türk lirasının maalesef esamesi okunmaz hâle getiriliyor. Burada turizm, turizmden ibaret değildir; turizm aynı zamanda ülkenin tarihidir, kültürüdür, millî güvenliğidir, geleceğidir, sosyolojisidir. Siz, önüne gelen herkesin turizm rehberi olmasını sağlarsanız, misyonerler cirit atar, ajanlar devreye girer; sizin tarihinizi, kültürünüzü kötüler, bugününüzün olumsuz yöne gitmesi için her türlü girişimde bulunur; yanlış tarihî bilgileri aktarır ve sizin dezenformasyona uğramanıza neden olur. Bununla beraber, yasa içerisinde belli alanların dışında da insanların rehber olmasının önü açılıyor.

Değerli milletvekilleri, devlette devamlılık esastır, kamuda esas olan güvendir. Bir üniversite öğrencisi bir alana "O alanda iş yapacağım." diye giriyor ama siz maçın ortasında kuralları değiştiriyorsunuz. Mademki turizm meslek yüksekokullarının ilgili bölümlerinden mezun olunmadan da bu iş yapılıyor, öyleyse niye bu fakülteler var, öyleyse niye öğrenciler bu fakültelere gidiyor, boşuna kamu israfı yapıyor?

Değerli milletvekilleri, burada turizmden bahsederken, elbette, tarihî dokumuzu da gündeme getirmek zorundayız. Bakın, bir deprem yaşadık. Deprem sonucunda deprem bölgesi hâlen büyük ölçüde ayağa kalkmadı, hâlen çok çok geriye. Bunları bir tarafa bırakıyorum, şu anda deprem bölgesinde ÇED raporu zorunluluğu kaldırıldı. Niye? İş uzuyor diye. Yahu, bu ÇED raporu gereksizse hiç kalmasın, zorunlu ise her yerde devam etsin. Siz, işin kolaylığına kaçarak süre uzamasın diye kaldırıyorsunuz, ülkenin tarihini dinamitliyorsunuz. ÇED raporu olmadan asla bir işletme açılmamalı. Bugün, deprem bölgesinde

(*) 108 S. Sayılı Basmayazı 16/4/2024 tarihli 71'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

meskûn mahallere, evlerin yanına taş ocağı açılıyor ÇED raporu zorunlu değil diye. ÇED raporu zorunluluğu devam etmeli ama kurallar yumuşatılıp, süreç hızlandırılmalı. Deyin ki "ÇED başvurusu yapıldıktan on beş gün sonra neticelendirilir." ama işin kolayına kaçıldığı için tarihimiz de yok ediliyor. Depremden hasarsız çıkmış, yarım kalan az miktardaki evler de hasarlı hâle getirilecek çünkü müteahhitler iş görsün, bir an önce binalar yapılsın. Bunda hiçbir şekilde iyi niyet aramak mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, tabii, burada biz turizmden bahsederken maalesef ki sadece sahiller, sadece beş yıldızlı oteller ön plana çıkarılıyor; hâlbuki bu ülkenin tarihi, kültürel zenginlikleri var, inanç turizmi var, kültür turizmi var, sağlık turizmi var, yayla turizmi var, dağ turizmi var; bunların hiçbirisi yok. Hac ve umre de öyle bir noktaya geldi ki bir insan hacca gitmek için bir servet ödüyor ama beyefendilerin gündeminde hac ve umre mağdurları yok, beş yıldızlı otel sahiplerini nasıl zengin ederiz, nasıl daha az maliyetle iş üretmelerini sağlarız, buna yönelik kanun çıkarılıyor.

Seçimden hemen sonra bugünkü konuşmaları da bir talihsizlik olarak gördüğümü belirtmek isterim. Bazı arkadaşlar bir tarihî yanlışlığa düşerek 28 Şubatla ilgili bilgi verdiler. Mart ayı ile temmuz ayı arasında dört aylık bir fark var. Ben şunu söyleyeyim ki göze girmenin başka yolları var arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, lütfen toparlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Evet, değerli arkadaşlar, göze girmenin başka yolları var. Tarihi sapıtarak şu Gazze katliamındaki etkinizi, katkinizi, sorumluluğunuzu, vicdan azabınızı ötelemenin yolu birilerine iftira atmak asla değildir. Biliyorum, sizler de üzülyörsünüz ama zaten AK PARTİ'nin kuruluş gayesi, ta partinin tesis edildiği gün verdiği söz İsrail'in güvenliğidir, Büyük Orta Doğu Projesi'ne destektir, ılımlı İslam'a katkı sağlamaktır. Bunu buradaki AK PARTİ'li arkadaşların çoğu bilmez çünkü başından beri var olan AK PARTİ'li milletvekili sayısı bir elin parmağını geçmez; kadro, jenerasyon hepsi değişti, hepsi tasfiye edildi. Bu arkadaşlara bunu da hatırlatmak isterim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz, İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Metin Ergun'a aittir.

Sayın Ergun, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, devlet yönetimi istişareyi mecbur kılar yani istişarede bulunarak problem çözmeye ve çözümler üretmeye dayanır. Siyaset kurumu da kamusal sorunları ele alırken bu sorunlara maruz kalan kesimleri dinlemeden ve onların görüş ve önerilerini almadan çözüm üretmez, üretmemesi gerekir; ne yazık ki mevcut iktidar bunun tam tersini yapmaktadır. Nitekim, görüşülmekte olan ve turizm sektörünü ilgilendiren teklif hazırlanırken de sektörün talep ve beklentileri dikkate alınmamıştır. Muhalefetin görüş ve önerileri de her zaman olduğu gibi yine duymazlıktan gelinmiştir. Dünyada bu şekildeki düzenlemeler hem sektörün hem de muhalefetin katılımı ve mutabakatıyla hazırlanmaktadır ama maalesef iktidar, her zaman yaptığı gibi bu teklifi de yangından mal kaçırmaya alalecele komisyonundan geçirmiştir. Teklifin etkileyeceği kesimlerin, uzmanların ve akademisyenlerin itiraz ve eleştirileri görmezden gelinmiş, "yasama sürecinin katılımcılığı" ilkesi hiçe sayılmıştır. Hâlbuki kanun tekliflerinin toplum yararına hizmet etmesi için katılımcı, şeffaf ve demokratik bir şekilde hazırlanması elzemdir. Bu kriterler dikkate alınmadan hazırlanan teklifler ise kamu yararını artırmaya yönelik hiçbir problemi çözmediği gibi tam tersine başka problemlerin ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Maalesef, bu teklifin de hiçbir sorunu çözmeyeceği ve aksine daha büyük sorunlara yol açacağı açıktır. Geçtiğimiz yıllarda bu marazi durumları fazlasıyla tecrübe etmiş bir iktidarın hâlâ aynı yöntemlerde ısrar ediyor oluşunun mantıklı bir açıklaması da yoktur.

Muhterem milletvekilleri, görüşülmekte olan teklif isminden de anlaşılacağı gibi Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nda düzenlemeyi öngören bir teklif gibi durmaktadır fakat esasında bu teklif, turizm rehberliğini değersizleştirerek bitecek ve turizmde telafisi mümkün olmayan sıkıntılar yaratacak bir tekliftir, yasal çerçeveye kavuşmasının tarihi yüz otuz yılı bulan ve turizm açısından son derece stratejik bir işlevi olan turizm rehberliği mesleğinde âdeti bir yıkım yaratacaktır çünkü teklif yasalasır ise;

1) Kültür ve Turizm Bakanlığının mesleğe kabul süreçlerinde birliklerin ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliğinin öneri zorunluluğu kaldırılmış olacaktır.

2) Turist rehberince dil puanı kriteri sağlanamadığında Türkçe rehberlik yapabilmesinin önü açılacaktır.

3) Uzak Doğu dillerinde rehberlik yapacaklara istisnalar getirilecektir.

4) Sanat tarihi ve arkeoloji bölümü mezunlarının rehberlik mesleğinin gerektirdiği ciddi herhangi bir ilave eğitimi almadan sadece ve sadece yüz saatlik kursla rehber olmaları sağlanacaktır.

5) Yabancı dil bilen rehberler Türkçe rehberlik de yapabilecekler ancak Türkçe bilen rehberler ise sadece Türkçe olarak faaliyet göstereceklerdir.

6) Her yıl on milyonlarca turist ağırlayan bu ülkede turist rehberlerinin denetlenmesi her yıl değil üç yılda bir gerçekleştirilecektir.

7) Tur araçlarında turist rehberi bulundurma zorunluluğu ortadan kalkacaktır.

Muhterem milletvekilleri, az önce maddeler hâlinde sıraladığımız hususlar yürürlüğe girecek olursa Türk turizmine hiçbir fayda getirmeyeceği gibi büyük sıkıntılar doğuracaktır zira rehberlik ve mihmandarlık mesleği derin bir coğrafya, kültür, folklor, edebiyat, tarih, bilgi ve kültürene sahip olmayı gerektiren bir meslektir, kendi tarihine, coğrafyasına ve kültürene derin bir şekilde sahip olmanın yanı sıra yabancı dillere vâkıf olmak ve yabancı kültürlerle aşinalık bu meslek grubu için olmazsa olmazdır. Yabancı dil bilmeyen fakat yabancı turistlere de mihmandarlık yapacak rehberlerde dil şartını ortadan kaldırmanın ve ilave bir rehberlik eğitimi vermemenin izahı nedir? O zaman, binlerce vatandaşımıza ön lisans, lisans ve lisansüstü seviyelerde bu mesleğin gerektirdiği eğitimi veren eğitim kurumlarımız niçin vardır? Rehberlik ve mihmandarlık eğitimi alan binlerce vatandaşımıza ne denilecektir? "Biz size yıllarca bu eğitimi verdik ama aslında gerek yoktu." mu denilecektir? Eğer bu teklif yasalasır ise rehberleri ve mihmandarları yani turizm açısından son derece kritik bir rol oynayan bu meslek grubunu âdeti değersizleştirerek yok edecek ve vasıfsızlığa kapı açacaktır. Teklifin bir diğer tehlikeli yönü ise yabancı tur operatörlerinin yabancı rehberlerle tur düzenleyebilmesinin önünü açmasıdır. Bu durum, ülkemizi ve tarihimizi kasıtlı bir şekilde yanlış tanıtabilecek, tarihimizi ve kültürümüzü karalayacak art niyetlilere imkân verecektir. Ayrıca, teklif, tur araçlarında rehber bulundurma zorunluluğunu ortadan kaldırmaktadır. Turistlerin turlar vasıtasıyla herhangi bir yere gelme amacı bilgi ve kültürlerini artırmak, görmek ve öğrenmektir. Gezip gördükleri antik kentler, camiler, hanlar, hamamlar ve kervansaraylar gibi somut kültürel miraslar hakkında soru soran turistlerin merakı nasıl giderilecektir? Coğrafyamızın özelliklerini, coğrafyamızın ve milletimizin tarihini anlatacak donanımlı rehberler olmadan turistlere gezdikleri ve gördükleri yöreler hakkında ne anlatılacaktır? Rehbersiz şekilde tura çıkan bir turist kendi ülkesine döndüğünde aldığı hizmetten ve ülkemizden olumlu bahsedebilir mi? Rehbersiz yapılacak turlarının adına "turizm hizmeti" denemez; zira, bunun sıradan bir ulaşım hizmetinden hiçbir farkı yoktur. Herhâlde dünya üzerinde turist ağırlayan hiçbir

ülkede böyle bir düzenleme de yoktur. Bu düzenlemenin getirdiği bir diğer risk ise şayet teklif yasalaşır ise sayıları giderek artacak olan rehberlerin âdeta ucuz iş gücü olmaya mahkûm edilme ihtimalidir. Ucuz iş gücü de vasıfsızlık ve kalitesiz hizmet demektir. Böyle yaparak turizme ne kadar büyük bir darbe vuracağımızın farkında mıyız?

Muhterem milletvekilleri, turizm, ülkemiz açısından çok stratejik bir sektördür. Uluslararası arenada Türkiye'nin rekabet üstünlüğünün olduğu tek, yegâne sektördür. Ülke ekonomisine sağladığı devasa net katma değerle turizm sektörü gözümüz gibi bakmamız, korumamız ve geliştirmemiz gereken bir alandır. Yani turizmle atılacak her adım, siyasetüstü bir bakış açısıyla ve millî menfaatlerimiz doğrultusunda iyi hesap edilerek atılmalıdır. Bu, ülkemiz için bir mecburiyettir.

Görüşülmekte olan teklif, bırakın Türk turizmini korumayı ve geliştirmeyi turizme telafi edilmesi mümkün olmayan zararlar verecek bir düzenleme şeklindedir. Hâl böyleyken İYİ Parti olarak bizim bu teklifi mevcut hâliyle desteklememiz mümkün değildir. Dolayısıyla, bu teklifin sektörün ve rehberlik mesleğinin ihtiyaçlarına uygun şekilde baştan sona yeniden düzenlenmesinde çok büyük bir kamu yararı olduğunu düşünüyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, konuşmama son verirken bir kez daha yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ergun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'a aittir.

Sayın Erdoğan Sarıtaş, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ilk bölümü üzerine söz almış bulunmaktayım.

En baştan belirtmeliyim ki ilgili teklif, büyük turizm şirketi ve acentelerin kârını gözetken, diğer yandan turizm rehberleri ve turizm emekçilerinin iş alanını kısıtlayan ve çalışma koşullarını zorlaştıran düzenlemeler içermektedir.

Söz konusu kanun teklifi ilgili turizm sektörünün temsilcileriyle istişare edilmeden, görüş ve önerileri dikkate alınmadan, aynı zamanda çok kısa bir süre içerisinde âdeta bir oldubittiyle komisyona getirilerek görüşülmüştür. AKP iktidarı geçmiş dönemlerde uyguladığı yasa çıkarma pratiğini bu dönemde de devam ettirmektedir. Kanunların komisyon sürecine gelmeden toplumun ilgili kesimlerinin temsilcileri olan odaların, sendikaların, derneklerin, meslek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin ve ilgili alanda eğitim veren akademisyenlerin görüşleri alınarak yapılması gerekliliğini bir kez daha vurgulamak isterim. Kanun teklifini istişare ve uzlaşıdan uzak bir şekilde hazırlayan AKP-MHP ittifakı modern demokrasinin ve hukuk devletinin en temel hakkı olan yasa yapma hakkını ortadan kaldırmaktadır. Bu yasa yapma tekniği aynı zamanda yasama kalitesini de düşürmektedir, halkın temsilcilerinin halkın sorunlarına çözüm bulabilmesini engelleyen sonuçlar ortaya çıkarmaktadır.

Yapılmak istenen değişiklikler arasında çok ilginç bir madde var. Bakın, 5'inci maddeye göre kaçak rehberlik yapanların cezasını mülki idare amiri uygulayacak. Bundan ne anlamalıyız arkadaşlar? Benim anladığım, yüksek makamlarda akrabası, yakını olan ceza görmeyecektir, ona ceza uygulanmayacaktır. Dolayısıyla bu kanun teklifinde getirilen söz konusu düzenlemeler turist rehberlerinin ve genel olarak turizm emekçilerinin yaşadıkları sorunlara çözüm üretmekten uzaktır, aksine var olan sorunlara yeni sorunlar eklemektedir. Turizm çalışanlarının maruz kaldığı başta güvencesiz, düşük ücretle ve kayıt dışı çalışma gibi temel sorunlar bir an önce çözülmeli, işçilerin emeğini sömüren politikalarından vazgeçilmelidir.

Aslında bir kanun çıkarılırken bile kanunsuzlukla karşıya olduğumuz bir durumu yaşıyoruz. Peki, bu kanunsuzluk, bu hukuksuzluk silsilesi sadece bu alanla mı sınırlı? Tabii ki değil. Bakın, çok kısa bir süre önce yoğun bir seçim gündemi yaşadık. Bu iktidarın vekillerini bilmem ama bizler açısından yoğun; zira, hem seçim süreci boyunca hem de seçimde iktidar eliyle yapılan bir dizi hukuksuzlukla, kanunsuzlukla uğraştık biz. Siirt Vekiliyim, sadece Siirt'te, seçim sürecine girdiğimiz andan itibaren ısrarla, inatla, kamuoyuna bir konudan bahsettik. Neydi o? Taşımali seçmen meselesi. Değerli arkadaşlar, Siirt merkez ve ilçelerine halkın iradesi galip çıkmasın diye 10 bine yakın seçmen taşıdı bu iktidar. Evet, yanlış duymadınız, Erzurum'dan, Muğla'dan, Elâzığ'dan, Trabzon'dan, Sivas'tan, memleketin dört bir yanından Siirtli olmayan binlerce kişi Siirt'in boş inşaatlarına, depolara, spor salonlarına, kışlalara seçmen diye kaydedildi. Bakın, Siirt merkezde 6.623, Kurtalan'a 1.003, Eruh'a 1.071, Baykan'a 1.250 seçmen taşıdı, aynı şekilde Pervari ve beldelere de seçmen taşıdı. Bütün bunları isim isim, adres adres, sokak sokak, ev ev, hepsinin dökümünü çıkardık, kamuoyuyla paylaştık. Elbette bütün mercilere usulüne ve zamanına uygun bir şekilde gerekli bütün itirazları yaptık ancak ne yazık ki itirazların hiçbirisi kabul edilmedi, hepsi basit gerekçelerle reddedildi. Söz konusu taşımali seçmenlerin hukuka, kanuna, yasaya aykırı şekilde olduğunu ve bunun Siirt halkının iradesinin ipotek altına alınması anlamına geldiğini defalarca hem ilgili kurumlarla hem de kamuoyuyla paylaştık. Nitekim, seçim günü Siirt merkez ve ilçelerindeki okulları gezdiğimizde çekiştirilmiş görüntüler, karşılaştığımız manzaralar işte tam olarak bunlardı. Siirt halkının iradesi böyle ipotek altına alınmaya çalışıldı. Seçim süreci boyunca Siirt'te neredeyse bütün devlet kurumları AKP için seferber oldu, İlçe Millî Eğitim Müdürü, Kaymakam'ın Yazı İşleri Müdürü, Halk Eğitim Merkezi Müdürü gibi memurlar AKP'nin seçim bürolarından çıkmıyordu, Siirt'teki kurum müdürleri ve yöneticileri de açıkça suç işliyorlardı. Peki, bitti mi? Tabii ki bitmedi. AKP'nin Siirt adayı olayı o kadar abarttı ki görüldüğü üzere TYT kitapçığine kendi reklamını bastırıp gençlere seçim propagandası yapmaya çalıştı. Yani burada kanundan, yasadan bahsedenler bir zahmet biraz düşünsünler, buna iyice baksınlar, YSK'nin kararlarına baksınlar. Açıkça yasaklanmasına rağmen sizce bunu yapmasının nedenini ya da cesaretini nereden alıyordu? Takdirini halkımıza bıraktık, halkımız da gerekli cevabı onlara 31 Martta verdi. Bütün bu anlattıklarımızı elbette ki vaktizamanında kamuoyuyla paylaştık, anlatmaya, teşhir etmeye de devam edeceğiz.

Bu anlattıklarım inanin ki sadece buz dağının görünen yüzüdür. Bizler tam olarak bu ve daha fazla hukuksuzluk, kanunsuzluk, yasa tanımazlık, keyfilik ve her türlü güce karşı Siirt'te mücadele ettik, seçim meydanlarında ısrarla, yıllardır belediyelerimize çöken kayyumların tahribatından bahsettik. Bunlar bizim uydurduğumuz şeyler değil; Siirt'in sokakları, yağmurda, selde boğulan caddeleri, dökülen duvarları, tıkanan altyapısı, kesilip haftalarca gelmeyen suları, çileye dönen toplu taşıma, haksızlık hissini iliklerine kadar Siirt halkına yaşatan kayırmalar gösteriyor bize. Kayyum politikalarını gittiğimiz her yerde anlattık, şimdi buradan da soruyoruz: Bu politikaların Siirt halkına en ufak bir faydası oldu mu? Hayır. Ranttan, talandan, kayırmadan, hırsızlıktan başka ne getirdi Siirt'e?

Evet, 31 Martta belediyeleri aldık ancak büyük bir enkaz olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Burada şimdiye kadar buz dağının sadece bir kısmına bakabildik henüz, belediye eş başkanlarımız, belediye çalışanlarımız enkaz kaldırma çalışmalarına devam ediyor. Şu ana kadarki en büyük enkaz kayyumların bıraktığı borç, bunu da buradan paylaşmak istiyorum. Yıllardır halkın belediyelerine çöken kayyumların Siirt'te bıraktığı borç şimdiye kadar 500 milyon liraya yakın. Bugün Siirt'e gidin, bu meblağa denk gelecek bir hizmet var mıdır? Tabii ki hayır. Peki, bu kadar para nereye gitti, neye harcandı, bu neyin borcu? Cevap vermeyecekler ama biz biliyoruz; ranttan, talandan, kayırmadan, "hizmet" adı altında yapılan makyajdan başka bir şey değildir elbette. İşte biz buna itiraz ediyorduk, buna direniyorduk, halkın olan halka harcansın diyorduk, nitekim,

sonuç da ortadadır. "...") (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Cavit Arı'ya aittir.

Sayın Arı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nda yapılmak istenilen kanun değişikliğini görüşmekteyiz. Bir kanun değişikliği yapılmak istenildiğinde, buradaki esas amaç, sektörü daha rahat bir hâle getirmek, sektörde çalışanların o iş alanıyla ilgili daha rahat bir çalışma ortamı içinde bulunmasını sağlamak olmalı. Ancak birçok düzenleme, birçok kanun teklifi getirilirken yapılan her değişiklikte yeni sorunlara yol açıldığına burada defalarca tanıklık ettik. İşte, turist rehberliğiyle ilgili bir kanun değişikliği getirildi ancak sektörde yer alan rehberlerimizin hemen hemen hepsi bu değişiklikten rahatsız olmuş.

Rehberlik, hepimizin bildiği gibi, turizmin en önemli parçalarından bir tanesi. Yapılacak olan düzenlemeyle esasen sistemin daha iyi işlemesi adına, rehberlerin daha iyi hizmet verebilmesi adına, kalitenin daha iyi artması adına yapılması gereken değişiklik varsa tabii ki yapılmalı. Ancak sizin getirdiğiniz düzenlemeyle başta... Gelen turistin ya da tersini düşünelim, kendimiz bir yurt dışı gezisine gittiğimizde orada bize önderlik yapan, orada bizleri gezdiren rehberlere ihtiyacımız olduğunu hep biliriz çünkü o rehber sadece gittiğimiz bir müzede ve benzeri yerde bize orayı anlatan kişi olmanın ötesinde o otobüse binildiği andan itibaren gidilecek yere kadar, tüm güzergâhta ya da ülkeyle ilgili genel bilgiler veren bir kişidir. Yani kısacası, rehber, aslında sadece gidilen yeri değil giderken genel anlamda bilgi aktaran kişidir, artı yol süreci içerisinde de bir anlamda da sürecin teminatıdır çünkü her gidilen yerde ya da süreçte karşılaşılan sorunlar, sıkıntılar var ise birinci müdahale edecek olan rehberlerdir. İşte, rehberlerin böyle bir anlamı ve değeri var. O nedenle "Bugün otobüste rehber bulundurulmasın..." E, peki, saatlerce gidilen yolculuklar var, örneğin, bir yerden çıktığınızda, Antalya'dan Pamukkale'ye giderken üç saat yolculuk var, o süreçte rehber süreçle ilgili, gidilecek yerlerle ilgili, geçilecek yerlerle ilgili hiçbir şey anlatmasın mı? İşte, yaşatılan bu sorunları yani rehberlerle ilgili sorunları burada biz defalarca dile getirdik. Şimdi, işte, otobüslerde rehber bulundurulmamasıyla ilgili düzenlemeden vazgeçilmesine dair görüşün oluştuğunu öğrenmiş bulunmaktayız, biz de bu görüşü destekliyoruz yani kısacası sizin getirdiğiniz düzenlemeden vazgeçilmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, turizm açısından Antalya'mız çok önemli. Bir Antalya Milletvekili olarak hem turizmin bir paydası olan rehberler yönüyle görüşlerimi ifade ettim, bir taraftan da Antalya'mızda 12 Nisan saat 17.28 sırasında meydana gelen bir teleferik kazası yaşanmıştı, ben bu olaydan da kısaca bahsetmek istiyorum. 12 Nisan tarihinde Antalya'da Sarısu ile Tünektepe arasında çalışan, bir taraftan vatandaşlarımızın yani Türk vatandaşlarının bir taraftan da yoğun bir şekilde turistlerin de kullandığı teleferikte 17.28'de bir kaza meydana geldi. Bu kazada, kaza anında 1 vatandaşımız vefat etti. Ben buradan bir kez daha ölen vatandaşımıza Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum ve yine kaza anında 7 vatandaşımız yaralandı, yaralanan vatandaşlarımıza da geçmiş olsun dileklerini ifade etmek istiyorum. Kazanın ilk anından itibaren bizler de orada kurtarma çalışmalarına katıldık ve kurtarma çalışmasında görev alanların yanında olmaya çalıştık; milletvekili arkadaşlarımızla, belediye başkanı arkadaşlarımızla ve yine ilin Valisiyle orada yer aldık. Kaza anında 174 yolcu kabinlerde kalmıştı. Kazadan sonra, ertesi gün 16.00'ya kadar süren kurtarma çalışmalarında gerçekten büyük bir fedakârlık örneği sergilendi. Başta Antalya Valimize teşekkürlerimi sunuyorum, çok güzel bir koordinasyonda bulundu. Yine, bunun yanı sıra, Sahil Güvenlik Komutanlığının helikopterleri aynı şekilde çok etkili çalıştılar. AFAD ve AFAD gönüllüleri, jandarma, polis, askerî helikopterlerle çok önemli kurtarma yapıldı. Antalya Büyükşehir Belediyesi başta olmak üzere Muğla, Balıkesir ve diğer büyükşehir belediyelerinin itfaiyeleri de gerçekten fedakârcı çalışarak kurtarma çalışmalarına çok büyük katkıda bulundular ve ülkemizde ilk kez böyle büyük çaplı, dünyaya da örnek olabilecek güzel bir koordinasyonla kurtarma çalışmaları gerçekleştirildi.

Tabii, bu olaydan dolayı bir Antalyalı olarak ben ve bütün vatandaşlarımız büyük üzüntü duymuşken hemen ertesi gün gelişen bir olayla yine Antalya'daki iç huzura zarar verecek bir süreç yaşandı. Bu durum da şöyle: Bu teleferiği işleten Büyükşehir Belediyesine ait "Anet" isimli şirkette Genel Müdür olarak çalışan ve şu an Kepez ilçemizde Belediye Başkanı olarak seçilmiş bulunan Mesut Kocagöz isimli Belediye Başkanımız hakkında ertesi gün hem Belediye Başkanımız hem de şirketin diğer yetkilileri ve bakım onarım üstlenmiş olan şirketin yetkilileriyle birlikte hızlı bir şekilde soruşturma işlemi yapıldı. Belediye Başkanımızı önce "Görüşünüzü alacağız, ifadenizi, beyanınızı alacağız." şeklinde davet ettiler, sonra polis marifetiyle çağırdılar ve haksız bir şekilde tutuklama kararı verildi. Tutuklamaya dayanak olarak şirkette genel müdür olması, efendim, 28 Kasım tarihinde istifa etmesine rağmen istifasını savcının ve hâkimin kabul etmediği gibi çok garip bir durumla karşı karşıya kaldık. Bakın, şunu söyleyeyim: Bu olay meydana geldi, şu dakika dâhil daha bu olayın gerçekten neden kaynaklandığının tespiti yapılamadı çünkü bu olay çok karışık bir konu. Gerçek anlamda tereddütten uzak, net bir şekilde bu kazanın neden meydana geldiği çözülmüş değil, sadece bir ön bilirkişi raporu alındı. Bu ön bilirkişi raporunda birtakım bulgular ifade edildi ancak şunu söyleyeyim: Sonuçta bu tedbirsizlik ve dikkatsizlikle ölüme sebebiyet verme şeklinde bir hukuki tanımlama yapılabilir. Şimdi, benzeri olayları bu ülkede çok gördük özellikle işte tren kazası, efendim, maden kazaları gibi. Bugüne kadar iktidarın yol açtığı hiçbir olayda bu kadar hızlı hareket eden savcı, hâkim görmedik, keşke o olaylarda da bu şekilde hızlı hareket edilmiş olsaydı. Bizim Belediye Başkanımız ve Belediye yetkililerimizin bu olayda hiçbir kusuru yok. Bakın, 28 Kasım'da YSK takvimine göre istifa eden bir kişi nisan ayında meydana gelen bir kazadan sorumlu tutuldu. Bu olay Antalya'da gerçekten bir rahatsızlık yarattı, bir haksızlık olduğu tüm vatandaşlarımız tarafından kabul gördü. Maalesef ki yargı eliyle Belediye Başkanımız ve diğer çalışanlar tutuklanarak halk nezdinde siyasi bir intikam alındığı gibi bir algı oluştu. Bu gerçekten Antalya adına doğru olmadı, ülke adına da doğru olmadı. Biz Belediye Başkanımızın suçsuz olduğuna inanıyoruz. Yapılacak olan tüm bilirkişi incelemeleriyle kimin suçlu ya da suçsuz olduğu daha sonra ortaya çıkacaktır ancak gelinen noktada Belediye Başkanımızın tutuksuz yargılanması en doğru karar olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arı, lütfen toparlayın.

CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum.

Alınmış olan bu tutuklama kararının yanlış olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Haksız bir şekilde verilen bu tutuklama kararının yani önceki hâkim ve tutuklamayı talep eden savcının bu haksız taleplerinin yine yargı eliyle düzeltileceğine inanıyoruz, vicdanlı bir hâkim tarafından Belediye Başkanımızın tahliye edilmesini bekliyoruz. Antalya adına da en doğru karar olacaktır çünkü bütün vatandaşlarımız da -biraz önce ifade ettiğim gibi- otuz yıl sonra ilk kez Cumhuriyet Halk Partisinin Kepez'i almış olmasını bu tutuklamanın en önemli sebebi olarak görmektedir. Bu algıdan kurtulmak için en kısa zamanda vicdanlı bir hâkim tarafından doğru tahlil yapılmalı ve Belediye Başkanımızın tahliyesine karar verilmeli diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi şahsı adına Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'a söz veriyorum.

Sayın Sarıbaş, buyurun.

SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında söz almış bulunmaktayım.

Turist rehberliği mesleği, ülke bekası üzerinde çok önemli bir güvenlik unsuru olması nedeniyle, Türkiye Cumhuriyeti'nde Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemi yani 19'uncu yüzyıldaki turizm hareketleriyle birlikte ilk tercüman, rehberlik mesleği olarak ortaya çıktığı zamandan beri stratejik bir meslek olmuştur, o günden beri de yasalarla koruma altına alınmıştır. "Bacasız sanayi" olarak nitelendirdiğimiz turizmimiz, istihdam ve ekonomik büyüme için stratejik bir nitelik olmasının yanında sosyal ve kültürel mirasımızın korunması ve sergilenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla dünya ülkeleri başta olmak üzere, ülkemiz için de en önemli prestij kaynaklarından biridir.

İktidarımız döneminde turizm altyapısının geliştirilmesi adına yaptığımız çalışmalar Türkiye turizmini küresel anlamda dünyayla rekabet edebilecek üstünlüğe erdirmiştir Türkiye, AK PARTİ hükümetleri döneminde turizm bakımından dünyanın en önemli destinasyonlarından biri hâline gelmiştir. Bu kanun teklifiyle yapılacak değişiklik, ihtisas alanlarına göre yeni birliklerin oluşmasını sağlayacaktır. Bu şekliyle yeni birliklerin tekeli yönetim anlayışından ziyade -Avrupa ve dünya genelindeki örnekleri gibi- çoğulcu yönetim anlayışına geçiş yapmalarını da kolaylaştıracaktır.

Turizm sektörümüzün ayakta kalmasına öncülük eden ve Türkiye'mizin sayısız güzelliklerini keşfetmek üzere ülkemize gelen turistlere kılavuz olan turist rehberlerimiz de sektörümüz için kritik bir öneme sahiptir. Seyahat acenteleri ile turist rehberleri Türkiye turizminin görünürlüğünü daha da artırarak pazardaki payını büyütecektir. Ülkemizin görünen yüzleri olan turist rehberlerimizin, sektör içindeki kriterlerinin kanunlarla belirlenmesi turizm reformumuzda kaydettiğimiz pozitif ilerlemeye değer katacaktır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da söylediği gibi "Türkiye'nin imkânlarına güveniyoruz. En büyük zenginliğimiz Anadolu topraklarımızın zenginliğidir. Anadolu toprakları insanlığın buluştuğu yerdir. Bu zenginlik dünyanın hiçbir yerinde yoktur. Turizmde artık çıraklık ve kalfalık dönemini geride bıraktık, şimdi ustalık dönemindeyiz." Bizler, bu minvalde eşsiz güzelliklerimizi keşfetmek üzere ülkemizde bulunan turistlere, kültürel ve tarihî mirasımızı turist rehberlerimiz aracılığıyla aktarmayı sürdüreceğiz. Sektörümüzün ihtiyaçlarına cevap vererek mevcut rehber sayımızı artıracacağız. İç turizmde artan Türkçe rehber ihtiyacını karşılamak için Türkçe rehberliğe ilişkin düzenlemeleri yapma gereği duyduk. Sanat tarihi ve arkeoloji bölümlerinden lisans düzeyinde mezun, yabancı dil yeterliliğine sahip olanların turist rehberi olmalarını kolaylaştıracacağız. Böylece hem ilgili bölümler için istihdam alanlarının geliştirilmesini hem de turist rehberliğinin niteliğinin artırılmasını hedeflemekteyiz. Ruhsatname sahibi olmadan rehberlik hizmeti verilemeyecektir. Turist rehberliği hizmetinin verilmesi sırasında ve bu hizmeti alanların bilgisi ve onayı dışında alışveriş amaçlı belirli bir işletmeye yönlendirilemeyeceklerdir. Sonuç itibarıyla, gündem konusu kanunda tüm bu düzenlemelerin tarafsız bir şekilde dünya standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu vesileyle, turizmimizi bereketlendirecek nice adımların atılmasına vesile olan tüm kıymetli milletvekillerimize teşekkürlerimi sunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sarıbaş, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birinci madde üzerinde dört önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk önerge aynı mahiyettedir. Bu önergeleri birlikte işleme alıyorum ve önergeleri okutuyorum:

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) – Soru-cevap olmayacak mı Başkanım?

BAŞKAN – Yok, soru-cevabı geçtik.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Nasıl geçti ya?

BAŞKAN – Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Bülent Kaya

Necmettin Çalışkan

İstanbul

İstanbul

Hatay

Mustafa Kaya

Mesut Doğan

İstanbul

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Kamaç

Sümeyye Boz

Ömer Faruk Hülakü

Diyarbakır

Muş

Bingöl

Nevroz Uysal Aslan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Heval Bozdağ

Şırnak

Siiirt

Ağrı

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya aittir.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Turist Rehberliği Meslek Kanunu ve Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, sizleri, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu kanun teklifine detaylı olarak baktığımızda birçok sorunu net olarak görmemiz mümkün. Mesela, en başta, rehberlerin lisan bilme zorunluluğunun kaldırılması. Şimdi, biraz önce şahsı adına söz alan değerli milletvekili arkadaşımız turizmi "bacasız fabrika" olarak tarif etti, doğru. Çevre ülkelere baktığınızda diğer ülkelerin yer altı kaynakları, petrol gibi gelirleri olduğu hâlde Türkiye'nin şu anda "bacasız fabrika" denilebilen bir sektörü var; o da turizm ve turizmin görünen yüzü; yani, gelen misafirlere ilk görünen yüzü olan rehberlere diyoruz ki: "Sizin bu turistlere hizmet verebilmek için herhangi bir dil bilme zorunluluğunuz yok." Şimdi, bu "bacasız fabrika" tarifiyle, profesyonel şekilde yürütülmesi gereken bir mesleğin, bir seyahat sürecinin sağlıklı bir şekilde yapılabileceği anlamına gelir mi? Yani, turizmde büyüme hedefleri olan bir ülke olan Türkiye'de hatta rehberlere 3-5 dil bilme zorunluluğu, teşviki olması gerekirken, bu rehberlere "Sizin dil bilmenize gerek yok." şeklindeki bir yaklaşımın, en başta turizm sektörüne karşı yapılacak önemli bir hata olduğunu ifade etmek istiyorum. Buradan iki tane sonuç

çıkarmaya çalışıyorum; yani turizmde rehberlere yabancı dil bilme zorunluluğu yoksa iki sonuç çıkar: Birincisi, demek ki biz kalifiye insan artık yetiştiremiyoruz. İkincisi, biz üniversitelerimizde yabancı dil eğitimi olması gerektiği gibi veremediğimiz için mevcut durumda iş bulamadığımız gençlerimize yeni bir iş kolu açılmalı diye onları turizm rehberliğine yönlendiriyoruz. Bu ikisinin dışında bu konuyla ilgili farklı bir durum olduğunu düşünmüyorum. Ayrıca bir örnek vereyim değerli milletvekilleri, birçok arkadaşımız tanırlar -Allah rahmet eylesin- Hasan Turabi Bey, 2014 yılında İstanbul'da -Hasan Turabi kimdir, onu da ifade edeyim: Sudan İslami Hareketinin kurucusudur, Dışişleri Bakanlığı yapmıştır- baş başa görüşmemizde kendisi Arapça konuşmaya başladığında benim İngilizce mukabelede bulunmamın ardından kafasını şöyle bir olumsuzca sallamış ve ben de buna "Niçin Arapça bilmiyorsun?" diye bana eleştiri getireceği düşüncesiyle böyle bir mahcup düşünceye kapılmıştım. Sonra bana -yani onun ifadesi olduğu için söylüyorum- "Öyle bir coğrafyada yaşıyorsunuz ki düşmanlarınızın dilini bilmediğiniz takdirde bu coğrafyada ayakta kalamazsınız. Her birinizin en az 3-5 tane yabancı dil bilmesi gerekir ve böyle bir anlayışla ancak bu coğrafyada tutunabilirsiniz." demişti. Ama şimdi bizim yüzümüz olduğunu söylediğimiz ve geldiklerinde ilk etapta onlarla muhatap olan misafirlerimize nasıl hizmet vereceklerini bilmediğimiz ve nasıl mukabelede bulunulacağını bilmediğimiz insanlarımıza, rehberlerimize "Yabancı dil bilme zorunluluğunuz yok." diyerek maalesef sıkıntılı bir sürece işi sürüklemiş oluyoruz.

Otobüslerde rehber zorunluluğunun kalkması... Biraz önce gruplar adına yapılan konuşmalarda da ifade edildi. Yani şimdi bir insan Anadolu'yu gezecek, tarihî yerleri gezecek, bizim hepimizin yüzü akı olan, turist çeken bölgelerimizi gezecek ve orada kendisine mihrmandarlık yapacak, dilini bilen herhangi birisi yok. Nasıl bilgi sahibi olacak? Ve bu ayrıca ne biliyor musunuz? Bu iletişim kazalarının da yaşanması anlamına gelecek, doğru bilgilenmeme neticesinde bu olumsuzlukların artması anlamına gelecek. 15 bin rehberimiz var ve 15 bin rehber biz daha sağlıklı, nasıl hizmet verebilirler düşüncesiyle sistem getirirken bugün önümüze çıkan zorlukları aşabilmek adına kendimizce yol buluyoruz. Ayrıca -teşbihte hata olmaz, özellikle söyleyeyim- değerli arkadaşlar, bu imar barışı gibi bir şey. İmar barışında nasıl çıkıp da diyoruz ki işte, herhangi bir ruhsatı olmasa da gelip müracaat ettiği takdirde imar barışıyla yasal hâle dönüşen yapılarımız var ya, turizm rehberliği konusunda da insanlara "Yabancı dil bilme zorunluluğunuz yok." diyorsanız, bu, ancak imar barışı gibi bir mantıkla açıklanabilir. Bundan geri dönüşü mutlaka temin etmemiz gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen toparlayın.

Buyurun.

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Doğru bir yönlendirmeye ülkenin imajına katkı verecek bir anlayışı mutlaka hâkim kılalım. Yabancı tur operatörleri otobüslere koyacakları yabancı turizm rehberleriyle beraber yani hepimizin içinde şüphe uyandıracak bir sonuca bizleri götürebilir. Lütfen, belki 2'nci maddede bu yabancı dil konusu gündeme gelecek ama ben özellikle bu teklifi getiren arkadaşlarımızın dikkatine sunuyorum. Bunu tekrar düzeltmek için yeni bir çaba içerisine gireceğiz. O çaba içerisine girene kadar da hangi olumsuzlukların yaşanacağını, bize hangi maliyetlerin çıkacağını hesabını yapacağız. Gelin, vakit varken bu madde üzerinde bir kere daha düşünün. Bu maddeyi bu tekliften çekin ve sonrasında daha sağlıklı bir teklifi hayata geçirelim diyor, Genel Kurulu, Sayın Başkanım sizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki öneriler üzerindeki ikinci söz, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'a aittir.

Sayın Bozdağ, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 1'nci maddesi üzerine konuşacağım ama öncesinde bugün 17 Nisan, on iki yıl önce Gaziantep'te görevi başındayken bir hasta yakınının bıçaklı saldırısı sonucu hayatını kaybeden Doktor Ersin Arslan'ın ölüm yıl dönümü. Bugün, Türk Tabipleri Birliği tarafından Sağlıkta Şiddete Karşı Mücadele Günü olarak ilan edilmiştir. Bu vesileyle, sağlıkta şiddet nedeniyle hayatını kaybeden tüm sağlık emekçilerini, meslektaşlarını saygıyla anarak sözlerime başlamak istiyorum. Sağlıkta şiddet bir gerçek fakat nedenleri görmezden gelinmeye devam ediliyor. Sağlık Bakanlığının emek meslek örgütlerinin uyarı ve çağrılarına rağmen sağlıkta şiddetle alakalı hâlâ herhangi bir ciddi adım atılmış değil. Şiddet sadece "öfkeli hasta ve yakınları" kolaycılığına indirgenmeye devam ediliyor. Mevcut sağlık sistemi Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla birlikte toplumsal sağlığı göz ardı etmiş, sağlığı piyasalaştırmış ve metaya dönüştürerek kâr amacı güdülen bir alan hâline getirmiştir. Sistemin tüm çıkmazları hastalar tarafından sağlık çalışanlarına yansıtılmaktadır. Sağlıkta şiddet artık sorun çözme aracı olarak başvurulan doğal bir davranış ve düşünce biçimine dönüşmüştür. Bu noktada iktidarın bu soruna çözüm üretmediği bir gerçek ama emek meslek örgütlerinin çözüm önerileri var, çok değerli ve hâlâ önemini korumakta. Türk Tabipleri Birliğinin taleplerini ve önerilerini tekrar yineliyoruz: Türk Tabipleri Birliğinin hazırladığı sağlıkta şiddet yasası tek bir virgölü dahi değiştirilmeden kabul edilmelidir. Sağlıkta emek meslek örgütleri ve uzmanlık derneklerinin önerileriyle çalışan alanları güvenli hâle gelmelidir. Mesleklerimizi hedef gösteren tüm kitle iletişim araçları denetlenmelidir. Sağlıkta Dönüşüm Programı derhâl terk edilmelidir. Hekim-hasta ilişkisindeki güven yeniden tesis edilmeli, toplum sağlığı esas alınmalı, sağlık tüketim nesnesi olmaktan çıkarılmalıdır.

İlgili maddeye gelecek olursak, bu kanun teklifiyle turizm şirketleri ve acentelerinin kârlılığını gözetken, diğer yandan turizm rehberleri ve turizm emekçilerinin iş alanını kısıtlayan ve çalışma koşullarını zorlaştıran düzenlemeler getirilmektedir. Söz konusu kanun teklifinde ilgili meslek odaları ve temsilcilerinin görüş ve önerileri dikkate alınmamıştır. 1'inci maddeyle getirilen düzenlemeye baktığımızda, arkeoloji ve sanat tarihi gibi bölüm mezunları ile Uzak Doğu dillerini bilen kişilere ayrı bir eğitim almaksızın yüz saatlik bir kurstan sonra rehber olabilir haklarının tanındığını görmekteyiz. Mevcut sistemde hâlihazırda arkeoloji, sanat tarihi, filoloji gibi bölüm mezunları ön lisans, lisans veya yüksek lisans gibi farklı seçeneklerle zaten rehber olabilmektedirler. Getirilmek istenen değişikliğin gerekçesi ve bu kolaylaştırmaya neden ihtiyaç duyulduğu açık değildir. Böylesi bir yöntem, rehberlik eğitiminde üniversitelerin varlığının göz ardı edilmesi anlamına gelmektedir. Aynı zamanda, rehberlik mesleğinin stratejik önemini gezdirecek yerlerin arkeolojik ve tarihsel bilgileriyle sınırlandırmakta, mesleğin icrası için gerekli tüm bilgileri yüz saatlik bir kursa sığdırmaktadır. Dolayısıyla, bu durum, turist rehberliği bölümlerinin varlık nedenini sorguya açık hâle getirmektedir.

Yine bu maddede, turist rehberlerinin en az bir yabancı dil bilme zorunluluğunun kaldırıldığını görmekteyiz. Böylece yabancı dil şartını sağlayamadığı için rehber olamayınlar rehber olabilmelerinin önü açılmaktadır.

İç turizmin artmasına bağlı olarak Türkçe rehberlik yapanların sayısının arttığı bir gerçektir. Ancak bu durumun önlem alınması gereken bir sorun olduğu doğru değildir. Türkiye'de turist rehberliği sadece Türkiye vatandaşları tarafından yapılabilen ve dolayısıyla her rehber Türkçe bilmektedir. Yani Türkçeyle ilgili bir açık söz konusu değildir. Bu düzenleme, öğrencilerin yabancı dil öğrenememelerinin nedenlerini ortadan kaldırmak yerine dil bilmeden rehber olmalarının önünü açmayı kolaylaştırmaktadır.

Ayrıca bu maddede, Rehber Odaları Birliğinin yaptığı dil sınavı rehberlik sertifika programları ve uygulama gezilerinin Bakanlığın işaret ettiği ilgili kuruluşlarla yapılması öngörülmektedir. Bunların hangi kurum ve kuruluşlar olduğu belirsizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bozdağ, lütfen toparlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Meslek örgütleri baypas edilerek etkisizleştirilmekte, "ilgili" denilerek belirsiz bir kavramla, alanın paydaşı ya da uzmanı olmayan kuruluşlar dâhil edilmek istenmektedir. Aslında turizm alanında asıl sorunlar, "turizm geliri" adı altında sermaye gruplarına daha fazla kâr için sömürü koşullarında çalıştırılan turizm emekçilerinin sorunları olmalıdır. Turizm emekçilerinin, akademisyenlerin ve meslek örgütlerinin katkısıyla bu sorunları gidermeye yönelik bir çalışma yürütülmesi gerektiği açıktır.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bozdağ.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilen 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını ve diğer fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ünal Karaman

Burhanettin Kocamaz

Bursa

Konya

Mersin

Ayyüce Türkeş Taş

Burak Akburak

Bilal Bilici

Adana

İstanbul

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a söz veriyorum.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle ilgili olarak İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Bu maddeyle yapılmak istenilen değişiklik, özetle, turist rehberi adaylarının hâlihazırda istenen yabancı dil yeterlilik belgelerine sahip olmasalar da diğer mesleğe kabul koşullarını yerine getirmeleri ve Bakanlığın talebiyle konusunda uzmanlaşmış kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan mesleğe kabul sınavında başarılı olmaları hâlinde katıldıkları uygulama gezisine bağlı olarak bölgesel veya ülke genelinde Türkçe turist rehberi olmaya hak kazanabilmesidir yani bu maddeyle, dil puanı şartı sağlanmadığından Türkçe rehberlik yapabilmenin önü açılmaktadır.

Bu kanun teklifinin diğer maddeleri de Türkçe rehberlikle ilgili düzenlemeler yapmaktadır. İlgili madde teklifinin gerekçesi ise yabancı dil şartını sağlamadığı için rehber olamayanların mağduriyetini gidermek ve iç turizmde artan Türkçe rehber ihtiyacının karşılanması olarak belirtilmiştir. Bütün bir turist rehberliği sistemini değiştiren ve mevcut kanunun neredeyse tüm sistematiğini altüst eden bu kadar önemli bir düzenlemeye yalnızca iki cümleyle gerekçe getirilmesini doğru ve uygun bulmuyoruz. Yerli turist sayısının artması hususunu kabul etmekle birlikte, bu taleplere cevap verilmesi adına yalnızca Türkçe bilen turist rehberlerinin sisteme dâhil edilmesinin yeterli bir çözüm olmadığını düşünmekteyiz. Böyle bir düzenlemenin turist rehberlerini ve rehberlik mesleğinin tamamını kapsayacak şekilde yapılması gerektiğini belirtmek isteriz. Örneğin, Erzurum'dan Çanakale Şehitliği'ni ziyarete giden bir öğrenci grubuna rehberlik edecek meslek mensubunun yabancı dil bilmesinin bir zorunluluk olmadığı farkındayız; ancak bu meslek dalı için dil yeterliliği gibi önemli bir konunun da üstünkörü bir bakış açısıyla kanunda ele alınmasının doğru olmadığını da düşünmekteyiz.

Meslek mensuplarıyla Komisyon sürecindeki görüşmelerimizde, mevcutta görev yapan turist rehberlerinin dahi iş bulmakta zorlandığı ve aktif görev yapan rehberlerin hem yabancı dil yeterliliğinin hem de Türkçe dil yeterliliğinin bulunduğu, hâlihazırda yerli turist hususu da dâhil olmak üzere piyasanın taleplerinin karşılandığı belirtilmiştir. Yine, meslek mensupları çalışma paydaşlarının sayısının olağan dışı artacağını, yabancı dil bilmeden turist rehberi olmanın mümkün kılındığı bu denklemde her yıl turist rehberliği bölümlerinden mezun olacak yaklaşık 4 bin kişinin turist rehberliği lisansı alacağını ve mevcuttaki sıkıntılarının daha da içinden çıkılmaz hâle geleceği hususunu da tarafımıza iletilmişlerdir. Diğer bir eleştiri ise buradaki amacın "Türkçe rehberlik" adı altında ucuz rehber çalıştırmak olduğu, bu durumun rehberlik hizmeti kalitesini düşürmeye neden olabileceği endişesine de ilişkindir.

Ayrıca, bu maddeyle, arkeoloji ve sanat tarihi bölümü mezunlarına ayrı bir eğitim almaksızın yüz saatlik bir kurstan sonra rehber olabileme hakkı tanınmaktadır. Turist rehberliğinin ülkemiz açısından çok önemli olması ve bu bölüm mezunlarının mesleki kapasitesi göz ardı edilerek arkeoloji ve sanat tarihi mezunlarının belirli bir saat eğitime tabi tutularak rehber olmalarını sağlamak meslek mensuplarını dışarıda bırakan bir meslek kanunu anlayışı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum turist rehberliği bölümlerinin varlık nedenini de sorgular hâle getirmektedir bizi.

Yukarıda arz ve izah edilen nedenlerle yabancı dil koşulu meselesinin ve arkeoloji ile sanat tarihi bölümü mezunlarının turist rehberliği yapabilmesine ilişkin hususun bu kadar üstünkörü bir anlayışla çözüme kavuşturulmaya çalışılmasının tam karşısında olduğumuzu bir kez daha belirtmek isteriz.

Bu vesileyle ayrıca vurgulamak isterim ki turizm imkânları açısından çok zengin olan ülkemizde, başta seçim bölgem Adana olmak üzere birçok ilimizde, bölgemizde devreye girmemiş turizm potansiyellerini de devreye sokmak için yapılması gerekenleri Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme alıp önünü açmamız gerekmektedir. Hem sahip olduğumuz tarihî ve doğal değerlerimize sahip çıkmak, korumak anlamında bu konu önemliken hem de getireceği gelirin Türkiye bütçesine katkısı açısından önemini tartışmaya gerek yoktur.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkeş Taş, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesiyle 6326 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (e) bendinde değişiklik öngören düzenlemede geçen "Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar," ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Karaoba
Uşak
Cevdet Akay
Karabük
Mehmet Tahtasız
Çorum

Gülcan Kış
Mersin
Aliye Timisi Ersever
Ankara

Mahmut Tanal
Şanlıurfa
Gökhan Günaydın
İstanbul
Mustafa Sarıgül
Erzincan

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'e söz veriyorum.

Sayın Sarıgül, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Efendim, tur rehberlerinin haklarını ve hukuklarını yüce Parlamentonun en iyi şekilde koruyacağına inanıyorum. Tur rehberleri büyük emek harcadılar, büyük çalışma yaptılar; onların da haklarının hukuklarının gözetilmesi Parlamento için değerlidir.

Sayın Başkanım, can Erzincan'la ilgili büyük bir felaketi yaşadık; 7 evladımız henüz toprak altında, bu evlatlarımıza ulaşamadık. Bu evlatlarımızın annelerinin, babalarının ne kadar sıkıntı çektiğini takdirinize bırakıyorum. Ama Parlamentoda önemli bir gelişme oldu; Grup Başkan Vekillerimize çok teşekkür ediyorum, milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum. Bu konuda verilen araştırma önergemizin kabul edilmesi, Meclis araştırması açılması, konunun bütün detaylarıyla araştırılması ve cennet vatanımızda bundan sonra “maden faciası” seslerini duymamamız için Parlamentoda oluşacak olan bu kuruldaki bütün siyasi partilere mensup arkadaşlarımızın siyasetin dışında böylesine önemli bir konuyu detaylı bir şekilde araştırmamız ve bu noktada ihmali görülenler varsa bunlarla ilgili gerekli kovuşturmanın yapılması. Ama demokratik dünyada buna benzer kazalar olmuyor da Türkiye’imizde buna benzer kazalar neden oluyor, bunların hepsini Türkiye Büyük Millet Meclisi İliç Araştırma Komisyonu tarafından hep birlikte detaylı bir şekilde araştıracağız ve Parlamentonun huzuruna geleceğiz. Bu noktada, Sayın Başkanım, sizin şahsınızda yüce Parlamentoda böylesine bir araştırma önergesinin kabul edilmesi, İliç'teki maden faciasının bütün detaylarıyla Komisyonumuz tarafından incelenerek buraya böylesine bir raporla gelmesi son derece değerlidir. Arzu ediyorum ki ülkemizde maden faciaları duyulmasın; Almanya'da, İngiltere'de, Fransa'da, İsviçre'de, Danimarka'da buna benzer kazalar duyulmuyor da benim cennet vatanımda bu kazalar niye duyuluyor, Meclis Araştırması Komisyonu olarak bunları detaylı bir şekilde araştıracağız.

Bir kez daha 8 canımıza ulaşmak için bütün fedakârlıkları gösteren Erzincan Valiliğine, AFAD'a huzurunuzda teşekkür ediyorum. Araştırma Komisyonumuz bütün bu konuları detaylı bir şekilde araştırarak ve tekrar yüce Meclisin huzuruna geleceğiz.

Sayın Başkanım, tam otuz altı sene önce kendisiyle birlikte burada milletvekilliği yapma onuruna eriştiğim, Başbakanlığımızı yapan, Cumhurbaşkanlığımızı yapan Sayın Turgut Özal'ı rahmetle, saygıyla, minnetle anıyorum.

Yüce Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum. (CHP, AK PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sarıgül, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Mustafa Kaya
İstanbul

Bülent Kaya
İstanbul

Necmettin Çalışkan
Hatay
Şerafettin Kılıç
Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nda değişiklikler öngören kanun teklifinin 2'nci maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu hafta Şehitler Haftası. Vatanımızın bağımsızlığı uğruna canlarını feda eden tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Her yıl 15-22 Nisan tarihleri arasında çeşitli etkinliklerle kutlanan Turizm Haftası'nın ve turizm sezonunun ülkemize, milletimize ve turizm sektöründe yer alan tüm işletmelere hayırlı olmasını dilerim.

Antalya'nın Konyaaltı ilçesinde yaşanan teleferik kazasında hayatını kaybeden vatandaşımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisimizde turizm sektörümüz ve turist rehberliği mesleğinin geleceği adına kritik bir kanun teklifinin görüşmelerini gerçekleştiriyoruz. Dünya çapında yaşanan hızlı değişimlerle birlikte turizm sektöründe yaşanacak değişim ve gelişmelerin de kaçınılmaz olduğu malumunuzdur. Yapacağımız yasal düzenlemelerle turist rehberliğimizin niteliklerini güçlendirme, mesleki standartları yükseltme ve turizm sektöründeki hizmet kalitesini artırma gibi amaçlarımız olmalıdır. Ancak, üzerinde konuştuğumuz teklife baktığımızda, burada görüşülen birçok kanuni düzenlemeye olduğu gibi temel bazı eksiklikler mevcuttur. Bu tür yasal düzenlemeler yaparken olmazsa olmaz şartlardan biri, düzenleme yapılacak konudaki ilgili bütün paydaşların sürece dâhil edilmesidir ancak ne var ki teklifte bu en temel şarta uygun hareket edilmemektedir. Yasanın yapım sürecinde turizm sektörünün temsilcileriyle görüşülmemiş, çalışanların talepleri esas alınmamış ve sermayenin azami ölçüde kâr edebilmesi temin edilmeye çalışılmıştır. Hangi konuda olursa olsun, böyle bir yaklaşımla yapılacak düzenlemelerin mevcut sorunlara çözüm üretmek yerine yeni sorunlara sebep olacağı aşikârdır.

Üzülerek ifade ediyorum ki Türkiye'de turizm sektörü uzun yıllardır arazi rantı, ormanlık alan talanı, sahillerin gasbı ve emek sömürüsü üzerinden sürdürülmektedir. Mevcut çalışma koşulları itibarıyla turist rehberleri başta olmak üzere turizm çalışanları birçok sorunla karşı karşıyadır; güvencesiz çalışma, düşük ücret, kayıt dışı çalıştırma, uzun iş günü süreleri, istikrarlı

olmayan iş imkânı ve daha pek çok sorun. Bu kanuni düzenlemenin en başta bu problemleri çözmesi gerekirdi ancak ne yazık ki bunlar görmezden gelinmiş.

Değerli milletvekilleri, bugün turizm sektörü devletlerin işlevsel olarak kullanabildiği önemli bir diplomasi aracı hâline gelmiştir. Dolayısıyla turizm sektöründeki hizmet kalitesi devletin itibarıyla doğrudan ilgili bir konudur. Bugün siz sektördeki sorunları bütün paydaşlarla birlikte çözüme kavuşturmak yerine sadece kâr amacı güden bir anlayışla sektörü dizayn etmeye çalışırsanız en başta devletin itibarını zedelemiş olursunuz.

Bu teklifte temel bazı yanlışlar yapılıyor. Nedir bunlar? Turizm çalışanı rehberler işsizler ordusuna itiliyor, turist rehberi olma şartları esnetiliyor. Turist rehberlerinin en az bir yabancı dil bilme zorunluluğunu fiilen kaldırarak ucuz iş gücü bulma konusunda sermaye sahiplerine alan açılıyor. Her tur aracında bir turist rehberinin bulunması zorunluluğunu ortadan kaldırarak sermaye sahiplerine yeni bir kâr olanağı sunuluyor. Mesleği nitelik kaybına uğratmanın ve işçiler arası rekabeti artırmanın yolunu açarak sermayenin elini kuvvetlendiriyor. Bu temel yanlışlara baktığımızda bile amacın üzüm yemek değil bağcıyı dövmek olduğunu görebiliyoruz.

Değerli milletvekilleri, yapılan yanlışların sonucu olarak turizm sektörümüz gelişmiyor ve alınan verim, potansiyeline baktığımızda olması gerekenin çok altında kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, lütfen toparlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) – Ülkemiz turizm imkânları bakımından dünyada eşi olmayan bir ülkedir ancak bu imkânlar maalesef değerlendirilemiyor. Sadece Antalya'mız her yıl ortalama 15 milyon turist ağırlamaktadır. Antalya'mız tek başına Kaleiçi, Olympos Antik Kenti, Yanartaş, Aspendos Antik Tiyatrosu, Side Antik Kenti, Köprülü Kanyon, Beldibi Mağarası, Karain Mağarası, Patara Antik Kenti, Antalya Arkeoloji Müzesi, Konyaaltı Plajı, Kleopatra Plajı, Lara Plajı, Phaselis Plajı, Incekum Plajı, Kaputaş Plajı, Patara Plajı ve daha sayabileceğimiz nice zenginliklere sahiptir. Sadece sermaye sahiplerine kâr ettirmeyi amaçlayan düzenlemeler yapılmasa Antalya'mızı ziyaret eden turistlerin getirileri bile tek başına ülkemizi ihya etmeye yeter de artar bile.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – O yüzden mi ekonomik kriz var? Halk aç, yoksul.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) – Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Vatandaşa hizmet etmeyen hiçbir düzenlemenin destekçisi olamayacağımızı da buradan ifade etmek istiyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen "hukuka" ibaresinin "Kanuna" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmet Güneşhan

Ali Karaoba

Mahmut Tanal

Çanakkale

Uşak

Şanlıurfa

Gülcan Kış

Sibel Suiçmez

Cevdet Akay

Mersin

Trabzon

Karabük

Aliye Timisi Ersever

Mehmet Tahtasız

Gökhan Günaydın

Ankara

Çorum

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Katılamıyorum

Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan'a söz veriyorum.

Sayın Güneşhan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülen yasa teklifinin 2'nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünyanın en güzel ülkesinde yaşıyoruz, muhteşem bir coğrafyaya sahibiz ancak bunu yeterli gelire dönüştüremiyoruz maalesef. Biz ülke olarak yabancı bir turiste gecelik sadece 99 dolar harcatırken yurt dışına çıkan bir yurttaşımız gecelik 639 dolar harcama yapıyor; aslında bugün burada esas konuşmamız gereken konu bu yani ülkemize gelen yabancı turiste biz nasıl daha fazla bir harcama yaptırabiliriz, bunu konuşmamız gerekirken neyi konuşuyoruz? İşte, turist rehberlerinin çalışma koşullarını, şartlarını daha da zorlaştıracak olan yasa teklifini konuşmak zorunda kalıyoruz. Ancak burada kritik olan, bu büyük potansiyeli değerlendirecek vizyon ve gerçek bir siyasi iradenin gerekliliğidir ama böyle bir iradeyi maalesef göremiyoruz.

Değerli milletvekilleri, bir Çanakkaleli olarak turist rehberinin önemini en iyi biz biliriz çünkü şehitliğimizi gezerken uyduruk hikâyelerle gökten inen cisimlere kahramanlıkları bağlayanlar ile yabancı dil bilen, iyi bir eğitim almış gerçek rehberlerin farkını görebilirsiniz. Bu teklif, rehberlerin ve turizmin çıkarlarına açıkça aykırıdır değerli arkadaşlar "ben yaptım oldu" anlayışıyla getirilmiştir.

Şimdi, ben buradan iktidar yetkililerine sormak istiyorum: Yasayla kurulmuş meslek kuruluşlarından görüş alınmış mıdır? Türkiye'de farklı üniversitelerin turizm ya da turist rehberliği bölümlerinde ders veren akademisyenlerin, öğretim görevlilerinin fikri alınmış mıdır? Hepimiz çok iyi biliyoruz ki bu görüşler alınmadı veya alındıysa da dikkate alınmadı, dikkate değer bulunmadı. "Dostlar alışverişte görsün." der gibi Komisyon toplantıları yapıldı, yangından mal kaçırır gibi hızlıca Komisyondan geçirildi. Komisyon sürecinde sektör temsilcileriyle yapılan görüşmelerde teklife tepki gösterdiklerini açıkça gördük ve anladık ki teklif sektöre faydadan çok zarar getirmektedir. Böyle bir kanunun sorunları çözemeyeceği apaçık ortadadır, zaten iktidarın da böyle bir niyeti yok. Oysa turist rehberleri ülkemizin kültürel mirasını turistlere anlatır, bu değerleri yaşatırlar. Onlara yeterli koşulları, yeterli desteği sağlamamız gerekir değerli arkadaşlar ama maalesef bu desteği sağlayamıyoruz. Aksine, bu düzenlemeyle ülke turizmi bırakın ileriye gitmeyi, en az otuz yıl daha geriye gidecektir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu düzenleme aslında talep edildikçe tur araçlarında rehber zorunluluğunun kaldırılması ve rehberlerin müze ve ören yerlerine hapsedilmesi, yabancı tur operatörlerinin tur lideri olarak görevlendirdiği yabancı uyruklu personellerinin ülkemiz hakkında bilgi vermesi sorununu da beraberinde getirecektir.

Bir başka konu, arkeoloji ve sanat tarihi gibi bölüm mezunları ile Uzak Doğu dillerini bilen kişilere ayrı bir eğitim

olmaksızın yüz saatlik bir kurstan sonra rehber olabilmek hakkı tanınmaktadır. Oysa, bu coğrafyada, bu topraklarda 1890 ve 1925 yıllarında 2 yasal düzenleme yapılmış ve o dönemin yöneticileri tur rehberliğinin öneminin farkına varmışlardır. Oysa bugün bu ülkeyi yönetenler tur rehberliğinin, tur rehberlerinin ne kadar önemli olduğunun farkında bile değiller ve tur rehberliği mesleğini itibarsızlaştırıyorlar. Teklif yasalaşması hâlinde hâlihazırda ülkemizde yaşayan ve bir şekilde ülke vatandaşlığına geçmiş olan birçok Çin, Uygur, Japon, Endonezyalı yurttaşın turizm ve rehberlik yönünden gerekli olan eğitimleri almadan rehberlik yapabilmelerinin de önünü açacaktır. Bu durum turist rehberliği eğitimi alan gençlerimize ve 15 bine yakın tur rehberimize karşı haksız bir rekabet ortamı yaratacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güneşhan, lütfen toparlayın.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) – Tamam Başkanım.

Ayrıca, birkaç düzenleme daha var ki gerçekten çok çarpıcı; mesela, Cumhurbaşkanına hakaret suçu işleyenlerin affa uğrasa bile rehber olamayacağı gibi. Teklifte son derece muğlak ifadelerle "millî güvenlik" adı altında turizm birlikleri ve rehber odalarının faaliyetleri Bakanlık kararıyla menedilebilecektir.

Turizm sektörünü geliştirmek için yasal düzenlemelere elbette ihtiyaç vardır. Ancak böylesi önemli bir konuda turizm paydaşlarının görüşleri alınmadan, sunulan gerekçeler bilimsel verilerle desteklenmeden ve tartışılmadan hazırlanan söz konusu kanun teklifi maalesef beklenileni vermekten çok uzak bir görüntü çizmektedir. Hazırlanan teklifin bu hâliyle faydadan çok zarar getireceği apaçık ortadadır. Gelin teklifi geri çekin ve tüm paydaşların katılımıyla demokratik ve fayda sağlayacak yeni bir düzenlemeyi hep birlikte sunalım.

Yüce Meclisimizi tekrar saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güneşhan.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Kamaç

Sümeyye Boz

Ömer Faruk Hülakü

Diyarbakır

Muş

Bingöl

Nevroz Uysal Aslan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Öznur Bartin

Şırnak

Siirt

Hakkâri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'e söz veriyorum.

Sayın Bartin, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkede hak, hukuk, adalet en çok aranan değerler hâline gelmiştir. Halkın en çok özlemini çektiği ve sesini duyuramadığı bu değerlere dair talepler artmış, hayati bir mesele olmuştur. Bu ülkede, insanlar yaşamlarından kaygı duyar hâle gelmiş, can güvenliği kalmadığı gibi, cana kastedenler arasında sözüm ona devletin güvenlik güçleri yer almıştır. Polisin, askerin şiddeti, işkencesi artık arşa çıkmıştır. Bu şiddete, işkenceye, hukuksuzluğa 3 Nisanda Van'da Sanat Sokağı'nda bizzat kendim tanık oldum ve görüntüledim. Henüz 15 yaşlarındaki bir çocuğun gözaltına alınırken polis tarafından yüzünün nasıl dağıldığının ve nasıl kan revan içinde bırakıldığının kaydı mevcuttur; bu, yapılan şiddetin sadece belgelenebilen bir örneğidir.

Bildiğiniz gibi 31 Mart yerel seçimlerinde Van Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanlığına seçilen Abdullah Zeydan arkadaşımızın mazbatasını verilmeyerek YSK eliyle Van halkının iradesi gasbedilmek istendi. Bunun üzerine Van halkı başta olmak üzere vicdan sahibi herkes büyük bir duyarlılık gösterdi, demokratik protesto hakkını kullandı, bu gasba izin vermedi. Birçok kentte kadın, genç, yaşlı, binlerce kişi Van halkının iradesine sahip çıkmak adına sesini yükselterek YSK'nin bu kararından vazgeçmesini sağladı. Bu eylemlerde sadece Van'da yaklaşık 268 kişi gözaltına alındı, birçoğu hukuksuzca tutuklandı. Bunlardan birisi de gözaltına alınırken tüm haklılığını gülüşüyle, duruşuyla ortaya koyan 17 yaşındaki Muhammed Orhan'dır. Hakkında hiçbir delil, görüntü bulunmayan Muhammed için "göz takibi" diye soyut bir delil uyduruldu ve örgüt üyeliği suçlamasıyla yargılandı, tutuklandı. Sevgili Muhammed'in gülüşü, duruşu size dert olmaya devam ederken dün serbest bırakıldığını da öğrenmiş olduk.

Konuşmamda asıl üzerinde durmak istediğim konulardan biri de bu eylemlerde, özellikle seçim bölgem Hakkâri'de, gözaltında ve sonrasında yaşanan hukuksuzluklardır. Hakkâri'de 15, Yüksekova'da 29 kişi gözaltına alındı, 18'i hukuksuzca tutuklandı. Gözaltına alınanların yüzündeki darp, işkence izlerine dair avukatların, ailelerin beyanları ve doktorların raporları var. Ayrıca, Yüksekova'da gözaltındaki işkence ve kötü muameleye bir yenisi eklendi. Gözaltındaki yurttaşlara duvardaki bayrağa gözünü kırpmadan saatlerce bakma dayatıldı, en ufak kıpırdamada fiziki işkence devreye konuldu, gözaltına alınanlar bu yaşananları daha sonrasında bize iletiler.

Bu Meclise çağrımızdır: Bir komisyon oluşturalım ve gözaltı merkezlerinde yaşananları tek tek araştıralım, ülkenin ne kadar hukuk devleti olduğunu o zaman görelim. Hakkâri başta olmak üzere bölgenin kentleri, kolluğun suç mahalli hâline gelmiştir. Buralarda uygulanan kanun değil; polisin, askerin keyfliğidir; hak bilmezler, hukuk tanımazlar.

Daha birkaç gün önce, Şemdinli Şapatan köyünde, köy minibüsündeki yolculara askerin düşmanca tavrının görüntülerini izledik. Şapatan'da asker "kimlik kontrolü" adı altında yolculara hakaret ediyor, tehditlerle birlikte silahından ateş ediyor; tam bir vahşet, tam bir cinnet hâli.

Şemdinli'de buna benzer tablo defalarca yaşandı, yaşanıyor. 6 Ağustos 2017'de Şapatan'da Özel Harekât timlerince yapılan aramalarda köylülere yapılan işkencenin görüntüleri hâlâ hafızalarda. Bunlar, Şapatan'da askerin köy halkına uyguladığı işkencenin fotoğraflarıdır. Pekî, bu halk size ne yaptı? Bu halka olan kininizin, düşmanlığınızın nedeni nedir? Nedeni sadece Kürt olmaları mı, boyun eğmemeleri mi; haklarından, kimliklerinden, dillerinden, kültürlerinden, topraklarından vazgeçmemeleri mi; "Biz de varız, bu toprakların sahibiyiz." demeleri mi, mücadelelerinde ısrarcı olmaları mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bartin, lütfen toparlayın.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Evet, düşmanca tutumunuzun nedeni tam da budur fakat bir kez daha vurgulamak istiyoruz: Bu zulme bir an önce son verin; tekçi, militarist, faşist zihniyete ve onun emrindeki polisin, askerin halkımıza

yaşattıklarına son verin, gereğini yapın.

Kendini sorumluluk sahibi gören, vicdan sahibi bilen, hukuk ve adaletten yana tavır alan herkese buradan çağırımızdır: Bu zorba, baskıcı, talancı, hukuk tanımaz düzene karşı ortak mücadelemizi büyütelim. İktidarın ve emrindekilerin haksız, keyfi tutumlarının önüne geçelim, hesabını soralım. Unutmayalım ki en büyük başarı, en onurlu mücadele bu topraklarda halkımız ve çocuklarımız için, güzel günler için verilen mücadeledir; adalet ve toplumsal barışın güçlenmesinin mücadelesidir.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bartin, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Burhanettin Kocamaz

Ünal Karaman

Burak Akburak

Mersin

Konya

İstanbul

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Bilal Bilici

Bursa

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ELDİR (Bilecik) – Katılamıyoruz

Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; vallahi bir şeyi çok merak ediyorum:

Bir meslek grubuyla alakalı bir kanun getiriyorsunuz, o meslek grubu üyelerinin neredeyse tamamının tepkisini alıyorsunuz. Allah aşkına bunu nasıl başarıyorsunuz, inanın bilemedik. Hâlbuki, kanunlar o meslek grubu üyelerinin yaşadığı sorun ve sıkıntıların giderilmesi için yapılmaz mı? Tabii, istişare etmek, görüş almak, meslek kuruluşları temsilcilerinin fikirlerine başvurmak gibi bir kültürü bilmediğiniz için başınız da deritten kurtulmuyor. Ondan sonra da "Vatandaş bizi sandıkta neden cezalandırdı?" diyor, bunu öğrenmek için de komisyonlar falan koruyorsunuz.

KADEM METE (Muğla) – Sizi niye cezalandırdı?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Cezalandırdı ya en son. Yahu, bunun nedeni belli değil mi? Vatandaş adına kanun yapıyorsunuz ama vatandaşın haberi yok.

Şimdi, biz neyi görüşüyoruz? Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni, bunu görüşüyoruz ve bu kanun teklifine en başta memleketteki bütün rehberler tepkili, haberiniz yok. Mesela, hangi akla hizmetse tur araçlarında rehber zorunluluğunu kaldırıyor?

VEHİ KOÇ (Trabzon) - Önerge vereceğiz, düzelterek.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Hayırdır, kim istedi bunu sizden? Turistik seyahat yapan vatandaşlara mı sordunuz? Elinizde anket türü bir veri mi var? Yoksa bütün yolcular bir oldu da "Rehber istemiyoruz." diye kazan mı kaldırdı? Bütün dünyada rehber kültürü varken, insanlar gezdikleri yöreyle ilgili bilgilenme ihtiyacı içindeyken bu kararınızla nereye ulaşmak istiyorsunuz? Her şeyi hallettiniz de memleketin turizmi ile tanıtımına mı sıra geldi? Bu kanunla bir rehberin her üç yılda bir mesleki denetime tabi tutulması talebiniz hangi maksadınızın tezahürüdür mesela? Bu mantık doğruysa eğer, diğer meslekleri yapanların da, örneğin mimarların, doktorların, öğretmenlerin de üç yılda bir mesleki yeterliliğini incelemeniz gerekmeyecek mi? Rehberlik yasasına göre rehber olabilmenin ilk şartı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ve Türkçenin yanı sıra en az bir yabancı dil bilmektir. Şimdi bu yeni yasayla dil bilme şartını ortadan kaldırıyor ve "Türkçe rehberlik" diye bir kavram getiriyorsunuz hatta yabancı dil bilen rehberlerin Türkçe rehberlik yapabileceklerini ancak Türkçe rehberlerin sadece Türkçe olarak faaliyet gösterebilecekleri şartını getiriyorsunuz. Hayırdır, niyetiniz Türkçe rehberlikle rehberleri daha ucuza çalıştırmak gibi bir düşünce mi?

KADEM METE (Muğla) - Türklere yabancı dile ne gerek var Hocam ya?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Yoksa Türkçe bilmeyenler için özel bir akıllı sistem geliştirdiniz de bizim mi haberimiz yok?

KADEM METE (Muğla) – Hocam, Türkçe bilenler Türkiye'de Türklere rehberlik yapacak, yabancı dil bilmek gerekmiyor ki.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Efendim, müdahale eder misiniz?

KADEM METE (Muğla) – Konuyu bilmiyorsunuz ama.

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Hadi diyelim ki dil bilmeyen rehberin itibarını düşünmüyorsunuz, ülkenin itibarı da mı umurunuzda değil?

KADEM METE (Muğla) – Yabancılarla hizmet vermeyecek Türkçe rehberler.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, lütfen yerimizden laf atmayalım, hatibi dinleyelim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – Bu yanıltan derhâl dönün hatta tam tersine, rehberlerin bir değil birden fazla yabancı dil konuşabilmesini teşvik edin çünkü rehber sadece basit bir anlatım yapan sıradan biri değildir, turizm rehberi aynı zamanda bir kültür elçisidir. Sizin devlet olarak yurt dışında milyonlarca dolar harcayarak yaptığınız tanıtımı o yok saydığınız rehberler sizden herhangi bir ücret talep etmeden yapıyor. Bu kanunla rehberlerin otobüslerden indirilecek olmaları bu mesleği yapan 15 bine yakın kişiyi işsizlik sorunuyla baş başa bırakacaktır. Dolayısıyla, rehberlerin sadece müze ve ören yerine sıkıştırılması asla kabul edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen toparlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – İnşallah.

Zira rehberler turun yapıldığı aracın lideridir.

Ayrıca, yasaya göre, sanat tarihçileri ve arkeologların da rehberlik mesleğine alınması kolaylaştırılmak isteniyor. Hâlbuki rehberlik aynı zamanda toplum psikolojisi, sosyoloji ve edebiyatla da yakından ilgilidir ve rehberler bu konuda da zaten eğitimler alıyor. Bu durumda, bu bölüm mezunlarının, hatta filoloji mezunlarının, tarih mezunlarının ya da benzer fakülte mezunlarının da

rehberlik yapma hakları kanunen doğmaz mı? Kanun bir de Çince başta olmak üzere, Uzak Doğu dillerini bilenlere herhangi bir eğitim almadan rehberlik yapabilmenin önünü açıyor, bu ise rehberlik eğitimi alanlar açısından haksız bir rekabet durumunu ortaya çıkarıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) – İYİ Parti Grubu olarak bütün bu nedenlerle ilgili kanun teklifine şerhimizi koyuyoruz.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

KADEM METE (Muğla) – Sayın Hatip, eksik bilgiyle geliyorsunuz, biraz ders çalışın lütfen; kurban olayım, biraz ders çalış ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Çok çalıştım, çok.

BAŞKAN – Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.21

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER : Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 72'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, 3'üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibarelerinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Kamaç

Sümeyye Boz

Ömer Faruk Hülakü

Diyarbakır

Muş

Bingöl

Nevroz Uysal Aslan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Özgül Saki

Şırnak

Siirt

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Özgül Saki'ye söz veriyorum.

Sayın Saki, buyurun.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Merhaba Sayın Genel Kurul.

Bu kanun teklifiyle ilgili söylenebilecek çok kısa şey var; birçok şey, itirazlar zaten bütün gün söylendi. Tamamen şirketlerin çıkarına olan, sermayeden yana olan bu kanun teklifi bütün maddeleriyle geri çekilmeli ve turizm emekçilerinin, turizm meslek örgütlerinin, sendikaların ortaklaşa karar vereceği bir şekilde yeniden düzenlenmeli. Bu kanunla ilgili söyleyeceğim şey bu kadar.

Asıl söylemek istediğim ise bugün Sincan'da 18'i tutuklu 108 arkadaşımızın yargılandığı Kobani davasının, daha doğrusu iktidarın yargı eliyle kurguladığı kumpas davasının 82'nci celsesi vardı. Tek bir gün bile tutuklu kalmaması gereken arkadaşlarımızdan hiçbiri tahliye edilmedi. Halkların Demokratik Partisinin kriminalize edilmeye çalışıldığı ve -iktidarın bizzat yargı eliyle- tüm halkların eşitlik ve özgürlük temelinde bir arada yaşama arzusuna bir saldırı bu dava. Bakın, bu davada ne oldu? İsterseniz 2014 yılına gidelim. İktidar bizi neyle tehdit ediyor? Çünkü 2014 yılı Haziran ayında IŞİD'in Musul'u işgali, daha sonra 3 Ağustos'ta Şengal'de büyük bir Ezidi katliamının yapıldığı aylar bunlar ve o aylarda yani hazirandan ağustosa kadar esasen tüm dünyada, bizim Orta Doğu coğrafyasında, kürdistan coğrafyasında, Türkiye coğrafyasında, Latin Amerika'da, Avrupa'da halkların eşitlik ve özgürlüğünü isteyen tüm devrimciler, tüm demokrasi isteyenler sokaklardaydı, Kobani direnişiyle dayanışma hâlindeydi ve o arada 70 bin kişi Suruç'a sığındı -Kobani'nin hemen karşısındaki ilçeye biliyorsunuz- 70 bin kişinin sığındığı Suruç'ta temmuz ayında 30'a yakın kadın örgütü, feministler, savaşa karşı kadın inisiyatifleri, hep birlikte biz oradaydık. Neler yaşanıyordu? IŞİD barbarları, IŞİD katliamcıları gelip burada, Türkiye'deki hastanelerde tedavi edilirken Kobani direnişinde olan, IŞİD barbarlığına karşı savaşanlar sınırda ölüme terk ediliyordu; yetmiyor, onunla dayanışmak isteyenler bizzat öldürülüyordu. İşte, böylesi bir dönemde, özellikle kadınlar için IŞİD'in nasıl bir dünya istediğini bilen kadınların büyük oranda sokaklarda olduğu bu dönemde Birleşmiş Milletler bizzat en üst sekreteriyle Kobani'yle dayanışma çağrısı yaptı, bütün enternasyonal örgütler Kobani'yle dayanışma çağrısı yaptı ve Halkların Demokratik Partisinin buna -bizzat bizim coğrafyamızdaydı- kayıtsız kalması beklenemezdi. Halkların Demokratik Partisi Kobani direnişiyle dayanışma için bir çağrı "tweet"i attı, bütün dava bu "tweet" üzerinden görülüyor ama biz biliyoruz ki IŞİD barbarlığına karşı direnişte mücadelede olanların her biri halkların eşit, özgür şekilde yaşayabileceği bir dünya tasavvur ederken, Rojava'da buna önayak olunurken, başka bir toplumsal hayat kurgulanmaya çalışılırken AKP iktidarı, AKP-MHP iktidarı ellerini ovuşturmuş Kobani'nin düşmesini bekliyordu. O dönemi hatırlarsınız, 7 Ekimde bizzat Erdoğan "Kobani düştü, düşecek." diye büyük bir sabırsızlıkla bekliyordu ama ne oldu? Kobani direnişi tüm dünyaya örnek oldu, tüm dünyanın gözü kulağı Kobani direnişindeydi ve 1 Kasım'da Kobani kurtuldu. 1 Kasım'da Kobani kurtulduktan sonra o coğrafyada bütün savaş koşullarına rağmen başka bir hayat inşa oldu. AKP iktidarı, IŞİD yandaşı AKP iktidarı... Bugün de IŞİD'in Türkiye'de yuvalandığı her gün basına konu oluyor, dünyanın neresinde IŞİD'le ilgili bir saldırı, katliam varsa yolu mutlaka Türkiye'den geçmiş oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Saki, lütfen toparlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Tabii ki.

Bunların yargılanması gerekirken, AKP-MHP iktidarı -yargı yoluyla- eşitlik, özgürlük isteyen bu mücadeleyi kriminalize etmek için bazı arkadaşlarımızı yedi yıldır, bazılarını dört yıldır tutuklu olarak yargılıyor. Tek bir gün bile tutuklu kalmamaları

gereken arkadaşlarımız tutuklu olarak yargılanıyor. Ve eşitlik, demokrasi isteyenlerin davaya müdahillik talepleri reddedilirken Diyanet İşleri Başkanlığı -sanki üstüne vazifeymiş gibi- İŞİD'in "Kürtlerin canı, malı, kadınları helaldir." fetvasına rahmet okutacak bir şekilde HDP'ye "sapkın" diyerek buraya müdahil olabiliyor.

Biz diyoruz ki: Bugün, 82'nci celsede yine tek bir arkadaşımız bile salıverilmedi, 16 Mayıs'ta son celse olacak; arkadaşlarımız derhâl, derhâl serbest bırakılmalı, İŞİD'i koruma, kollama görevinden AKP iktidarı artık vazgeçmeli ve barışın yolları tekrar, bu kararlarla birlikte inşa olmalı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Saki, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ünal Karaman

Manisa

Bursa

Konya

Burhanettin Kocamaz

Burak Akburak

Bilal Bilici

Mersin

İstanbul

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyoruz

Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Teklifle genel olarak turist rehberliğiyle ilgili şartlar düzenleniyor ama değerli milletvekilleri, konunun ilgililerine hiçbir şey sorulmamış, bize günlerdir konuyla ilgili olan kişiler tarafından birçok talep geliyor.

Evet, bu görüşmekte olduğumuz 3'üncü madde, turist rehberlerinin müşterilerin bilgisi ve onayı dışında alışveriş amaçlı belirli bir işletmeye gönderilmeleri karşılığında, kendine veya yönlendireceği kişiye menfaat temin etmeleri durumunda meslekten çıkarmaya varan cezai müeyyideler getiriyor. İktidar temsilcileri bu problemin kanuna birkaç ceza maddesi ekleyerek çözüleceğini düşünüyorlarsa yanılıyorlar. Yıllardır yapılmayan denetimler, kanunsuz, usulsüz uygulamalar, iktidara yakın acentelerin yaptıklarının görmekten gelmesi ve menfaat ilişkileri gibi birçok sebepten ötürü turizm sektörümüz âdeta usulsüzlüğe mahkûm hâle gelmiş durumdadır. Bir örnek vermek istiyorum. Bazı turizm acenteleri kafiye getiren tur yöneticilerine -örneğin- 2 bin euroluk bir tur paketini 1.500 euroya satıyor ve zaten usulsüzlük de burada başlıyor. Siz Bakanlık olarak burada müdahale etmediğiniz takdirde usulsüzlük bir silsile biçiminde devam edip gidiyor. Acente parasını çıkarmak için rehber baskı yapıyor, rehber işsiz kalmamak için turistlere baskı yapıyor, kalitesinden ödün vermeyen ve bu şekilde usulsüzlükten kaçınan acenteler ise iş alamaz konuma geliyor. Kısacası, sadece rehberce ceza keserek bu işleri düzeltemezsiniz.

Sayın milletvekilleri, kültür turizminden deniz turizmine, sağlık turizminden gastronomiye birçok farklı turizm türüne ev sahipliği yapıyoruz. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütünün 2022 verilerine göre, Türkiye 50,5 milyon ziyaretçiyle dünyada ziyaretçi ağırlayan ülkeler sıralamasında 4'üncü sırada yer alıyor. Bu güzel ama ağırlanan ziyaretçi karşılığında elde edilen gelire baktığımızda Türkiye'nin maalesef alt seviye gelir gurubuna ait yabancı turistlere hitap ettiğini görüyoruz. Bu turistler geliyor çünkü paraları kıymetli; 1 euro bugün neredeyse 35 lira yani paramız pul oldu sayın milletvekilleri.

Geçenlerde televizyonda Almanya'da yaşayan emekli Alman bir çiftin röportajına denk geldim; emekli maaşlarını çekmişler, uçakla Antalya'ya gelmişler, beş yıldızlı otelde bir hafta konaklıyorlar, dış bakımlarını yaptırıyorlar, hatta implantlarını yaptırıyorlar ve masaj ve doğal bakımlarını da yaptırıp geri döndüklerini anlatıyorlardı. Yine, bir İngiliz turistin beş altı ay kendi ülkesinde değil, beş yıldızlı, her şey dâhil otelde kalarak hayatını daha ucuza geçirdiğini söylediği bir başka röportaja da rastladım. Evet, bunca harcamayı birer emekli maaşlarıyla yaptıklarını söyleyen bu Alman çifti izlediğimizde ülkemiz adına üzülmemek mümkün mü sayın milletvekilleri? Emeklilerimiz adına hayıflanıyorum. Bizi kıskanan Almanya'nın emeklileri işte böyle yaşıyor. Bizim emeklilerimizin, çalışanlarımızın Almanya'da beş gün konaklamak için kaç yıl hiçbir harcamadan maaş biriktirilmesi gerekir varın hesabını siz yapın sayın milletvekilleri. Yılda orta halli 50 milyondan fazla yabancı turist ülkemize gelebiliyorken kendi ülkesinde tatil kavramını unutmuş büyük çoğunluk hayatını idame ettirmeye çalışıyor ve ettiremiyor. Türkiye'de yurt dışına çıkabilen mutlu azınlığımız var tabii sayın milletvekilleri; Monte Carlo'da ıstakoz yiyen de var, Maldivler'de akraba taallukatla tatil yapanlarımız da var ülkemizde ama büyük çoğunluk -emeklilerimiz ve çalışanlar- maalesef artık evinden dışarıya çıkamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, lütfen toparlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, tabii ki bu kanun teklifinin ilgililerine sorulmadığı için geri çekilmesinin veya bazı maddelerinde değişikliğe gidilmesinin önemini vurgulamak istiyorum. Bu şekilde kaldığı takdirde İYİ Parti Grubu olarak biz bu kanun teklifine "evet" demiyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Karaoba

Gülcan Kış

Mahmut Tanal

Uşak

Mersin

Şanlıurfa

Cevdet Akay

Aliye Timisi Ersever

Mehmet Tahtasız

Karabük
Gökhan Günaydın
İstanbul

Ankara

Çorum
Barış Bektaş
Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (AYDIN) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Konya Milletvekili Barış Bektaş'a söz veriyorum.

Sayın Bektaş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzde turizm sektörünü doğrudan etkileyecek nitelikte bir kanun teklifi var ancak bu teklif ne yazık ki "bacasız fabrika" dediğimiz turizm sektörünü olumsuz yönde etkileyecek çünkü kanun teklifinin sahibi olan iktidar partisi her konuda olduğu gibi bu konuda da sektörün tamamını dinleyen, sektörün bileşenlerini göz önüne alan bir bakıştan uzak ve anlık çözümler üreterek günü kurtarma derdinde. Emekçilere değil, sektör emekçilerine kulak veren değil, sadece sermaye sahiplerine, sektörde yandaş sermaye sahiplerine ucuz iş gücü sağlamaya yönelik bir bakış açıları var. Bu kanun teklifinde turizm rehberleri için yabancı dil şartını kaldıran, alan dışı eğitimle yetişmiş kişilerin de rehber olmasının önünü açan yani turizmin en önemli sacayaklarından biri olan rehberliği nitelikten uzaklaştıran bir anlayışın olduğunu görüyoruz. Tabii, yabancı tur operatörlerinin hâlihazırda etkin olduğu ve kendi yabancı rehberleriyle alana gireceği bir tehlikeye de dikkatinizi çekmek istiyorum. Her zaman yerli ve millîlikten bahseden iktidar tarafından -Türkiye'nin yabancı turistler, yabancı rehberler eliyle tanıtılması ve başta Kıbrıs olabilir, bütün millî meseleler olabilir, Türk tarihiyle ilgili meseleler olabilir- tamamen yabancı rehberlerin insafına terk edilecek bir alan açılıyor maalesef. 2024 yılında tabii 60 milyar dolarlık bir gelir bekleniyor, 60 milyon kişiyi ziyaretçi olarak kabul etmemiz planlanıyor ama kaliteli bir hizmet olmadan bunun sürdürülebilir olmadığı ve kaliteli ve ciddi kâr getiren, katma değer yaratan bir sektör olmaktan uzaklaştıracığı muhakkak. Bir Konya Vekili olarak Mevlâna'yı nasıl tanıtacaklarını tahmin bile edemiyorum yabancı rehberlerin. Mevlâna'yı -sadece fiziksel olarak müzeyi gezdirmekle ilgili bir şey değil- elbette 13'üncü yüzyıl Anadolu aydınlanmasının en önemli figürlerinden olan Mevlâna'nın Mesnevi'sini, onun sevgi felsefesini eksiksiz anlatacak nitelikte rehberlerin turizm kalitesini artıracığı muhakkak; bu, bütün şehirlerimizin tarihsel dokuları ve doğal güzellikleriyle ilgili bir vakıa.

Türkiye, tabii, sadece doğal güzellikleriyle değil tarihse birikimleriyle de turizm açısından dünyanın belki de en lider ülkesi olabilececek konumdayken bu kanun teklifini hazırlayanların sayesinde birinci konumda değil çünkü iktidar tam bu teklifte olduğu gibi bütünlüklü olarak sektörü değerlendirmekten çok uzak. Demokrasi standartlarının düşük olduğu ülkemizde; muhalif siyasilere tutuklandığı, fikir hürriyetinin, seyahat hakkının, mülkiyet hakkının, propaganda hakkının tehdit altında olduğu bir ülkede, maalesef başta yüksek katma değer yaratacak Avrupalılar olmak üzere, Türkiye'de tatil yapmaya, Türkiye'yi tanımaya mesafeli olunduğunu ve bunların en önemli nedenlerden olduğunu görüyoruz. Gelen turistlerin de Türkiye'deki ekonomiye katkı sunmak noktasında ciddi bir çekingenlik içerisinde olduğu ve burayı âdeta kalitesiz ve ucuz bir turizm merkezi olarak gördükleri bir vakıa.

Yerli turistler için de bir değerlendirme yapmak lazım. Tabii, herkes iktidara yakın değil, biraz önceki hatibin bahsettiği gibi, istakoz, yurt dışı tatilleri, vesaire... Maalesef Türkiye'de 3 kişiden 2 kişi gezilerinde, seyahatlerinde akrabalarında ve arkadaşlarında tatil yapmak durumunda kalıyor; bu derece fakirleşmiş ve kendi cennet vatanını tanımaktan uzak bir gençlik yetişiyor. Kendi bulundukları şehirlerde denizi dahi göremeyen çocuklar var bu ülkede. 17 yaşına gelip yaşadığı şehirde denizi göremeyen insanların yaşadığı ülke hâline geldik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bektaş, lütfen toparlayalım.

BARIŞ BEKTAŞ (Devamla) – Tabii, yirmi iki yıllık AKP iktidarı "İtibardan tasarruf olmaz." anlayışıyla kamu kaynaklarının âdeta yağmalanmasına müsaade ederken toplumun, Türk toplumunun "tatil" kavramını unutmaması ve yangın yerine çevrilen, yağmalanan doğal güzelliklerimizde yapılan otellere de bu ülkenin insanlarını gidemez hâle getirdiğini de vurgulamak isterim. Tatil bütün yurttaşlarımızın yasal hakkıdır; bu, sadece ayrıcalıklı bir grubun hakkı olmamalıdır diyorum ve hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN -Teşekkür ediyorum Sayın Bektaş.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Kamaç
Diyarbakır
Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Sümeyye Boz
Muş
Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Siirt

Ömer Faruk Hülakü
Bingöl
Ayten Kordu
Tunceli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'ya söz veriyorum.

Sayın Kordu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AYTEN KORDU (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen halklarımızı saygıyla anarak başlamak istiyorum, saygıyla selamlıyorum hepsini.

Bugün Ezidi halkının kadim inançlarından Çarşema Sor Bayramı. Yeni yaşamın simgesi olan Çarşema Sor Bayramı'nın halkların ve inançların bir arada, özgürce, eşit yaşayabileceğine olan inancımızla bayramın özgürlüğe, adaletle, eşitliğe vesile olmasını diliyor ve Ezidi halkının Çarşema Sor Bayramı'nı buradan tekrar kutlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, geride bıraktığımız 31 Mart seçimlerini demokratik, ekolojik, kadın özgürlükçü programımız ve "Her DEM Direniş, Her DEM Özgürlük" kadın kampanyamızla birlikte yürüterek başarıyla sonuçlandırdık. Sistemin ve iktidarın ayrıştırıcı, tekçi, gaspçı ve inkârcı, erkek devlet egemen zihniyetine karşı başta Kürt kadınları olmak üzere bütün Türkiyeli halklarla

birlikte demokrasi, özgürlük için savaşa ve tecride karşı Kürt sorununun demokratik çözümüne ilişkin güçlü bir irade sergilenmiştir. Yine Dersim'de demokrasi güçlerimizle birlikte gerçekleştirdiğimiz ittifakla başarılı bir sonuca ulaşılarak her türlü asimilasyona, özel güvenlik politikasına ve doğa talanına karşı çok güçlü cevaplar yerelde verilmiştir. Tüm halkların emeğine ve yüreğine sağlık diyorum tekrar.

Şimdi, hepimizin yeniyi inşa etme ve daha da yaşanılır bir hayat için sorunları çözebilen bir halklar birlikteliğini her zamankinden daha fazla sağlama zamanıdır diyoruz.

KADEM METE (Muğla) – Sayın Hatip, konuyla alakalı konuşacak mısınız acaba?

AYTEN KORDU (Devamla) – Konuşacağım beklerseniz.

Değerli milletvekilleri, bugün burada Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nu tartışıyoruz. Birçok arkadaşımızın değindiği gibi özellikle rehberlik mesleğindeki dil şartının kaldırılması hem liyakatsizliğin önünü açacak hem de bu bölümlerden mezun olmuş veya olacak olan turist rehberlerinin mağdur olmasına ve hak kaybı yaşamalarına neden olacaktır. Dolayısıyla bu kanun teklifi, bu bağlamda yeniden değerlendirilmeli ve ona göre kanunlaştırılmalıdır.

Turist rehberliğini konuşurken elbette turizm ve turizm faaliyetleriyle ilgili sorunları da konuşmamız ve bu yapısal sorunlara çözüm üretmemiz gerekmektedir. Meclis olarak, özellikle Dersim gibi yazın yerli turizmin yoğunluğu olduğu yerlerdeki altyapı sorunlarına çözüm mutlaka bulmamız gerekmektedir. Dersim'in, coğrafyası, sosyal, yapısal ve doğal güzellikleri, sit alanları, millî parkları açısından yazın tatil günlerinde nüfusu oldukça yoğun bir şekilde artmaktadır. Özellikle Avrupa'da yaşayan yurttaşların da gelmesiyle Dersim'in nüfusu 2-3 katına çıkmaktadır. Bu yoğunluk Dersim'in ekonomisi için kıymetli olsa da Dersim bu yoğunluğa cevap verebilecek bir altyapıya maalesef hâlâ sahip değildir. Kent merkezinde kısmen de olsa altyapı sorunları yaşanmasa da merkeze bağlı köylerde, yine ilçeler ve ilçelere bağlı köylerde -neredeyse yok diyebileceğimiz- ciddi yol sorunları, su sorunu ve altyapı sorunu maalesef yaşanmaktadır. Kamplara tatile gelen yurttaşların da yine bu kentte yaşanan su, altyapı sorunlarına ve ihtiyaçlarına da cevap verilememektedir. Maalesef Munzur ve Pülümür Vadileri boyunca yaşanan insan yoğunluğunun ihtiyaçlarını karşılayacak tuvalet gibi en basit temel altyapı eksikliğinin yanında, ana arterler dışındaki yolların önemli bir kısmının sorunlu ve yapılmamış olmasına, yine basına da sık sık yansıyan bazı köylerde TELEKOM altyapısının yetersizliğine, bazı köylerde uzun zamandır telefonların hiç kullanılamamasına, internet hizmetlerinin olmamasına, yine su sorunlarının yaşanmamasına, temel yapısal sorunlara ilişkin yeterince çözüm üretilebilmiş değildir.

Değerli milletvekilleri, yukarıda ifade ettiğim sorunlar sadece Dersim'de yaşanmamaktadır, Dersim gibi birçok il ve ilçede bu durum yaşanmaktadır. Yıllardır bu sorunlar yaşanmasına rağmen valilikler ve Turizm Bakanlığınca yine sorunlara bir çözüm üretilememektedir. Bu nedenle, Dersim gibi dönemsel olarak artan turizmi olan yerlerde Turizm Bakanlığı, Valilik, belediyeler olmak üzere ilgili bütün kurumların, STK'lerin ortak bir akılla ve kent inancına, doğasına, kimliğine ve bir bütün olarak ekolojik hayata zarar vermeden, başta altyapı olmak üzere bütün yapısal sorunlara çözüm getirmesi gerekmektedir. Bununla birlikte tüm yapısal sorunların temelinde yatan şey, merkezî yönetimin bütçesinden yerellere yeterince pay ayrılmasından kaynaklıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kordu, lütfen toparlayın.

AYTEN KORDU (Devamla) – Toparlıyorum.

Bütçeler "özel güvenlik" adı altında savaşa değil, halkın temel ihtiyaçlarına ayrılmalıdır. Fakat bütçe eğitime, sağlığa, işsizliğe, yoksulluğa ayrılmadığı gibi, gençleri geleceksizliğe mahkûm edip, göç yollarını göstererek başka ülkelerde mülteci olarak yaşamalarının önünü sonuna kadar açmaktadır. Tüm sivil toplum örgütleri ve bilim insanları başırcasına "Deprem öldürmez, tedbirsizlik öldürür." dediği hâlde Dersim'de hâlâ deprem öncesi tedbirlerin alınması yerine deprem sonrası tedbirlerin düşünülerek tedbir alınması, yine ilgili kurumların acil olarak önlerine koyması gereken sorunlardan bir tanesidir.

Kısacası, sorunlara bütünlüklü yaklaşarak somut programlarla çözümler ortaya koyulmalıdır. Turizm üzerine tartışmalar yürütülürken kentte, ilçelerde ve köylerde yaşayan yerel halkın sorunları çözülmediği sürece dışarıdan turizm için gelen yurttaşların sorunlarıyla daha da büyüyen sorunların önüne geçilemez. Bu kapsamda, sorunlar bütünlüklü ele alınarak bir an önce çözümler hayata geçirilmelidir.

Halkımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kordu, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ünal Karaman

Burhanettin Kocamaz

Bursa

Konya

Mersin

Burak Akburak

Ömer Karakaş

Bilal Bilici

İstanbul

Aydın

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyoruz

Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'a söz veriyorum.

Sayın Karakaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aydın ilimiz başta olmak üzere, ülkemizin her köşesi ayrı tarihî ve doğal güzelliklerle doludur. Çeyrek asırdır ülkeyi yöneten, emaneti ehline vermemeyi şiar edinmiş tek adam rejimi bu kanun teklifinde de aynı anlayışı sürdürmektedir. Teklif gündeme geldiğinden bu yana turizmcilerimizden gelen şikâyetleri dinlemeye, okumaya inanın yetişemiyorum. Teklifin yaratacağı mağduriyetler şüphesiz Türk ekonomisine hayat veren turizm sektörünü büyük ölçüde sekteye uğratacak, ülkemizi turizmin gözdesi olmaktan çıkarıp nitelikli turisti ortadan kaldıracaktır. Bunu niye söylüyorum? Çünkü getirdiğiniz bu kanunla tur otobüslerinde rehber bulundurma zorunluluğunu ortadan kaldırılıyorsunuz. Aydın Kuşadası'nda bulunan, 11'inci yüzyılda Bizanslılar tarafından yapıldığı bilinen, Kurşunlu Manastırı'nın ya da Karacasu'da bulunan, yapımı milattan önce beş bin yıl ortalarına kadar uzanan, Afrodisias Antik Kenti'nin ve burada sayamayacağım birçok tarihî mirasımızın anlatımını yabancı tur çalışanlarına bırakmak, en hafif tabiriyle ülkemizin doğal güzelliklerine ve tarihine ihanet etmek demektir. Bu doğal güzelliklerimizin tanıtımını bu eşsiz tarihin içine doğmuş, büyümüş, kendi memleketimizin evlatları varken neden ülkemizi, kültürümüzü ve tarihimizi bilmeyen

yabancılar veriyorsunuz? Bu düzenlemenin ülkemize, turizme ve sektöre nasıl bir faydası olacaktır? Rehberleri sadece müze ve ören yerleri tanıtımı için kullanmak, "Türkçe rehber" adı altında yabancı dil bilmeyen rehberlerin bu dil bilme şartını ortadan kaldırmak rehberlik niteliğini ortadan kaldıracaktır. Sayıları 14 bini bulan turizm rehberlerimizin beklentisi, mesleklerinin güvencesi olarak gördükleri ve bu kanunun içinde bulunan hatalardan bir an önce vazgeçilmesidir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de tarım planlı bir şekilde çöktü. Ortalama çiftçi yaşı 58, köyler metruk durumda, hayvancılık ise bitme noktasına geldi. Yıllardır bu konuda uyarılarımızı, maalesef vatandaşın feryadını dile getirmemize rağmen AKP iktidarı bunu dinlemekten ve anlamaktan aciz durumda. Bütün bu gelişmelerden sonra Türkiye daha vahim bir süreci yaşamaya başladı. Türkiye'de birçok tarım arazisi yabancılar satılıyor. Bunun yanı sıra, özellikle tarım ve hayvancılıkta istihdam Suriyeli ve Afganlara terk edilmiş durumda. Bakın, size çarpıcı bir rakam vereceğim. Bütün bitirme çabalarınıza rağmen Türkiye'de yaklaşık 250 bin koyun sürüsü bulunmaktadır, bunların yüzde 90'ının çobanı maalesef yabancı uyrukludur, bu yetmezmiş gibi geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü ile Tarım Bakanlığımız arasında yapılan bir anlaşma gün yüzüne çıktı. Buna göre, özellikle Suriyeli sığınmacıların kalıcı olması için tarım ve hayvancılık alanında Bakanlığımıza destek verilmesi öngörülmektedir. İşte, tam buna da paralel olarak Dünya Bankasının Türkiye'ye bir kredi verdiği ortaya çıktı. Bakın, bu kredide çarpıcı olansa şudur: 2028 yılına kadar 11 bin Suriyeli sığınmacıya devlet tarafından tarım alanında kadro verilmesi şartı konuldu. Milyonlarca işsizimiz varken 11 bin Suriyeliye kadro verilmesi şartını nasıl kabul edersiniz? Bu nasıl bir ihanettir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlayın.

Buyurun.

ÖMER KARAKAŞ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Yani ülkenin tarım ve hayvancılığını çökerten iktidar, ekonomisini batıran tek adam rejimi üç beş dolara el açıp karşılığında ise Suriyeli sığınmacılara kadro verileceğinin taahhüdünü veriyor.

Bu krediyle ilgili ilginç başka bir detay daha var: Bu kredinin 12 milyar doları özel sektör yatırımlarına ve yap-işlet-devret projelerine ayrılmış durumda. Anlaşılan o ki iktidar Dünya Bankasının mülteci dayatmasına, 5'li çeteye bütçe oluşturmak için onay vermiş durumda. Yani iktidar giderayak ülkeyi batırırken yandaşlarını kayırmayı da ihmal etmemiş durumda.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karakaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 7'nci maddesiyle değiştirilen 6326 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında geçen "disiplin, sicil ve" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Karaoba

Gülcan Kış

Mahmut Tanal

Uşak

Mersin

Şanlıurfa

Cevdet Akay

Aliye Timisi Ersever

Gökhan Günaydın

Karabük

Ankara

İstanbul

Mehmet Tahtasız

Ayhan Barut

Çorum

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Ayhan Barut'a söz veriyorum.

Sayın Barut, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında ve sosyal medya aracılığıyla bizleri takip eden kıymetli yurttaşlarımız; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Burada yine bir AKP iktidarının gelenek hâline getirdiği yangından mal kaçırır gibi bir durumla karşı karşıyayız. İktidarın teklifiyle getirilen 108 sıra sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine söz aldım.

Ortak akıl ekseninde her yasal teklifin sektör paydaşlarıyla paylaşılması, görüşlerinin alınması, demokratik toplum düzeninin gereği ama iktidar bundan sürekli anlamsızca kaçıyor. "Ben yaptım oldu" "ben bilirim" "istediğimi dayatırım" anlayışıyla hareket edilmesini doğru bulmuyoruz. Ne yazık ki bu teklif de hiçbir sektör paydaşına iletilmeden apar topar Meclise sunulmuştur.

Evet, turizm dinamik bir sektördür, bunu biliyoruz, ihtiyaçlar doğrultusunda da yenilenmesi gerektiği de elbette kabul edilebilir ama burada ihtiyaç nedir, bu ihtiyaçları kim ve nasıl saptamıştır? Yapılmak istenen değişiklikler sorunu çözmek için yeterli midir? Yasayla kurulmuş meslek kuruluşlarından görüş alınmış mıdır? Türkiye'deki farklı üniversitelerin turizm ve turist rehberliği bölümlerinde ders veren akademisyenlerin ortak fikri sorulmuş mudur? Cevap belli: Elbette ki hayır. Komisyon görüşmeleri sırasında da anlaşılmıştır ki kanun yapım süreci ilgili tarafların görüşleri tamamlanmadan ve gereği gibi istişare edilmeden, etkinlik ve demokratik katılım ilkeleri gözetilmeden bu teklif Meclise gelmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakın, bu teklifle birlikte turist rehberliği mesleği işlevsiz hâle getiriliyor, maalesef ülkemiz turizmi de sahipsiz bırakılıyor. Bilinmelidir ki bu teklif, sektörün sorunlarını çözmeyeceği gibi var olan sorunlarına da yenilerini ekleyecektir. Örneğin, 7'nci madde birlik ve Bakanlığın hangi yetkileri çıkarabileceği hususuna açıklık getirirse de mevcut kanundaki sorunu gidermiyor. Meslek örgütü açısından üyelerin disiplin ve sicil işlemleri yönetmelikle değil, açıkça kanun hükmüyle düzenlenmelidir, alt mevzuata bakılmamalıdır.

Bir başka sıkıntı ise rehber bulundurma zorunluluğunun kalkmasıdır, özellikle otobüslerde rehber bulundurma zorunluluğu kaldırılıyor. Şimdi, sorarım: Otobüslerdeki insanlar kendileri birbirine mi anlatacak o bölgenin özelliklerini? Turist rehberleri turistlere ülkemizin zenginliği, kültürel mirası, tarihi, mekânları, müzeleri, anıtları ve gelenekleri hakkında bilgi verir ve yaşatırlar. Rehber ülkemizin tarihini, kültürünü, gastronomisini, doğasını velhasıl bütün kültür değer varlıklarını birinci ağızdan turistlere aktaran yetgane kişidir. Rehberin olmadığı turda ne anlatıldığı belli olmayacağı gibi, bunların denetimini yapmak da mümkün olmayacaktır; bu suretle de ülkemizin turizmi başıboş kalacaktır.

Bu kadar önemli bir hizmet yapan turist rehberlerinin mesleğe kabulünde dil bilme zorunluluğunun da bu teklifle ortadan

kaldırılması kabul edilecek bir şey değil. Dünyanın küçük bir köye dönüştüğü bu yüzyılda dil bilmenin zorunluluk değil bir gereksinim olduğu ortadayken rehberlerin dil bilme zorunluluğunun kaldırılmasını nasıl izah ediyorsunuz? Bu durumda rehberlerin nitelikleri düşmeyecek mi? Eğitime, okula karşı olduğunuzu biliyorduk ama yabancı dile karşı olduğunuzu da bu vesileyle öğrenmiş olduk.

Bu teklifle üniversitelerin sanat tarihi ve arkeoloji bölümünden mezun olanlar eğitim programına katılmadan ve mesleğe kabul sınavına tabi olmadan mesleğe girebilecek ancak turizm bölümü mezunlarının hakları gasbedilecek. Teklifin yasalaşması hâlinde, hâlihazırda ülkemizde yaşayan ve bir şekilde ülke vatandaşlığına geçmiş olan birçok Çinli, Uygur, Japon, Endonezyalı şahsın turizm ve rehberlik yönünden gerekli olan eğitimleri almadan rehberlik yapmasının önü açılıyor. Bu durum eğitimini bu dillerde alan gençlerimize karşı da haksız bir rekabet ortamı yaratacaktır. İthalat sevdalısı olduğunuzu biliyorduk ama bu vesileyle turizmde de yabancı sevdalısı olduğunuzu bir kez daha öğrenmiş olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut, lütfen tamamlayın.

AYHAN BARUT (Devamla) – Değerli milletvekilleri, sunulan bu yasa teklifi buna benzer birçok sorun barındırmakta, mevcut sorunları da çoğaltmaktadır. Turist rehberlerine dayatılan bu yasa teklifinin kanunlaşması hâlinde ülkemiz turizmi tekrar telafi edilmesi mümkün olmayan hasarlar alacak ve yıllarca uzun uğraşlar sonucunda edinilen kazanımlar bir çırpıda heba edilecektir. Gelin, yanıltıcı ısrar etmeyelim, alanında uzman olan yetkin kişilerin, sektör paydaşlarının, akademik camianın, meslek birlikleri ve örgütlerinin önerilerini, uyarılarını ve taleplerini dinleyelim. Bu ülke hepimizin; ortak bir akıl ekseninde etkin bir yasal düzenlemeyi hep birlikte yapalım diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Barut, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 8 ila 14'üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen milletvekillerinin söz talebini, grupların söz talebini karşılayacağım.

İlk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e aittir.

Sayın Silkin Ün, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, önce bir cevap verebilir miyim? Bir cevap vermek istiyorum müsaadenizle bir evvelki hatiple alakalı.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Tabii, vakit ilerledi ama bu arada enteresan konuşmalar oluyor. İYİ Parti Milletvekili Ömer Karakaş Bey'in konuşmasında şöyle bir bölüm geçti, buna muhakkak bir cevap verme ihtiyacı duyuyoruz: Kendisi konuşmasında Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütüyle beraber Tarım Bakanlığının bir iş birliği yaptığını ve nihayetinde de Suriyeli sığınmacıların kalıcı olması için tarım ve hayvancılık alanında Bakanlığın destek vereceğini ifade etti.

Şimdi, Tarım Bakanımız İbrahim Yumaklı Beyefendi'yle konuştum, kesinlikle böyle bir şey olmadığını ifade etti. O sebeple, hiçbir şekilde Bakanlığın yapmadığı bir çalışmayı, elinde olmayan bir çalışmayı "varmış" gibi burada, kürsüde konuşmanın doğru olmadığını düşünüyorum ve sağlıklı bilgiyi burada paylaşmayı anlamlı görüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, Sayın Karakaş, buyurun.

31.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, sanırım Sayın Grup Başkan Vekilimizin haberi yok, Tarım Bakanı okudu mu, okumadı mı, bilmiyorum ama Sayın Tarım Bakanı okursa 34'üncü sayfada bu benim kürsüde söylediklerimi görecektir.

Teşekkür ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Kesinlikle böyle bir şey yoktur, kayda geçsin; yoktur böyle bir şey.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ile 73 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 108) (Devam)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, buyurun efendim.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü hakkında Gelecek-Saadet Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlgili Komisyon üyesi olmamakla birlikte Komisyon üyesi sayın milletvekillerimizin konuşmalarından tıpkı diğer birçok kanunda olduğu gibi kanundan doğrudan etkilenecek kesimlerin, sivil toplum kuruluşlarının görüşüne yer verilmediğini anlıyoruz. Kanunun, acentelerin maliyet kalemlerini azaltmak ve rehber arzını, kalifikasyonu azaltmak pahasına olsa artırmak motivasyonu taşıdığı aşikâr. Sayın Bakan kendisi de bir acente sahibi olduğu için onların taleplerini yerine getirme konusunda fazlasıyla hassas, sağ olsun. Elbette, biz de ülkemizde daha ucuza tatil yapılabilmesine yönelik çalışmaları desteklemek isteriz. Ancak nedense her maliyet azaltma işlemine en alışıldık yöntemden yani insan kaynağını eksiltmekten başlanıyor, bu kanunda da aynı usulden devam deniliyor. Akaryakıt maliyetini düşürmek, enflasyonist baskıyı azaltmak tercih edilmiyor da yetişmiş insan kaynağını devreden çıkarmak tercih ediliyor. Türkiye'de 14 bin rehber var -birkaç yabancı dil biliyor bunların birçoğu- şimdi bu insanlara deniliyor ki: Sizin seferler esnasında araçlarda olmanıza gerek yok, gidin müze ve ören yerlerinin kapısında bekleyin.

Bunun insan onurunu incitici bir uygulama olduğunun farkında da değiller zannediyorum.

Şimdi, zaman zaman çeşitli komisyon toplantılarında, zaman zaman da Genel Kurulda muhalefet milletvekillerinin değerlendirmelerini takdirle karşıladıklarını ifade ediyor değerli iktidar mensupları. Muhalefet milletvekilleri takdir ettiğiniz bu değerlendirmeleri kendilerinden aferin almak için yapmıyor arkadaşlar. "Milletin bir sıkıntısını daha el birliğiyle giderebilir miyiz?" diye bir çözüm yolu arıyor ama sizin kanunları noktasına, virgülüne dokundurtmadan geçirtme inadınız milletvekillerinin iyi niyetini de öldürüyor, milletimizin bu yüce Meclisten umudunu da söndürüyor.

Kanun teklifinde eleştirilecek birçok madde var ama turist rehberlerimiz açısından en büyük mağduriyetlerden birini 11'inci maddedeki araçlarda rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılması oluşturuyor. Gelin, bu kanun teklifini yeniden gözden geçirelim; gelin, turizmi rehbersizleştirme projesine alet olmayalım; gelin, yetişmiş insan kaynağımızı konumsuzlaştırarak heba etmeyelim; gelin, turizm sektörümüzü liyakatsizleştirmeyelim; gelin, turist rehberlerimizi işsiz bırakmayalım. Hiç değilse 11'inci maddeyi kanun teklifi metninden çıkaralım da rehberlerimizin yüreğine su serpelim.

Değerli milletvekilleri, Bakanlık heyetimizi hazır burada, Meclisimizde bulmuşken Kültür ve Turizm Bakanımız Nuri Ersoy'a 30 Ocak 2024 tarihinde sorduğum ancak yasal süresi geçmesine rağmen cevap alamadığım sorularımdan birkaçını yeniden huzurunuzda sormak istiyorum: Sizlerin ve kamuoyunun da yakından takip ettiği üzere, Ayasofya Camisi'nin üst katı müze niteliğine dönüştürülerek bu bölüme girişler ücrete tabi tutuldu, ücret ise yabancı turistler ile yerli ziyaretçiler için aynı miktarda oldu. Üst katın özel bir işletmeye devredilmesinden sonra Yunan bayrağı açan, ayın yapmak isteyen turistler olduğunu görmek, bu kanun teklifinin maddelerinin ne kadar önemli olduğunu yeniden hatırlattı. Bu bağlamda sormak istiyorum: Ayasofya statü olarak cami midir, yoksa Ayasofya müze midir? Uygulamadan anlaşılacağı üzere Ayasofya hem cami hem müze statüsüne bürünmüştür. Bu durum Fatih Sultan Mehmet'in vakfiyesine uygun mudur? 15 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren ziyaretçi yönetim planı uygulaması konusunda kamuoyuna yabancı turistlere yönelik bilet ücretinin 25 euro olduğu duyurulurken yerli ziyaretçiler için bu kuralın geçerli olduğunun ilk etapta açıklanmaması, yabancı uyruklu Müslümanların ibadethane bölümüne girişleri hakkında bilgi verilmemesi gibi birçok konuda yaşanan kargaşanın bir açıklaması maalesef yok. Ayasofya'nın müze işlevi gören bölümüne girişler Ayasofya-ı Kebir Cami-i Şerifi tabelası altında ücrete tabi tutulmuştur. Ülkemizde cami tabelası altında müze işlevi gören ve bilet kesilen başka ibadethanelerimiz var mıdır? Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının giriş ücretlerinin yabancı turistlerle aynı olması, bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının camideki eserleri görebilmek için 25 euro ödemek zorunda olması ekonomik sorunlarla boğuşan vatandaşlarımıza bir haksızlık değil midir? Bilet ücretlerinin vatandaşlarımız için mevcut ekonomik durumu da göz önüne alarak makul bir seviyeye getirilmesi konusunda herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır, yoksa kendi yurttaşımıza "Sanat senin neyine vesayet." mi denilmektedir? Ayasofya Camisi'yle ilgili alınan kararlarda, 2020 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında Ayasofya Camisi'nde yürütülecek koruma, geliştirme, tanıtım ve yönetim faaliyetlerine ilişkin imzalanan protokol kapsamında Diyanet İşleri Başkanlığının yazılı oluru alınmış mıdır? Alınmış ise ilgili yazışmayı kamuoyuyla paylaşmanız mümkün müdür? Uzun vadede Ayasofya Camisi'yle ilgili kamuoyuyla paylaşmadığınız, yeni bir bölümün kapatılması, müzeye çevrilmesi, farklı amaçlarla kullanım planlaması bulunmakta mıdır? Ayasofya'nın cami olmasıyla sevinen geniş kitlelere, ortaya çıkan ve akıllarda Ayasofya'nın sessiz sedasız yeniden müzeye dönüşeceğine dair soru işaretleri uyandıran uygulama sonrası incinen gönüllere yönelik bir açıklama yapılmayacak mıdır?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ayasofya camiye dönüşmüştür Sayın Başkanım, Genel Kurulda okundu zaten, camidir.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Ben Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bakanlık yetkililerimiz burada, kendilerinin cevap vermesini umut ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, az önce bir tartışma oldu. Burada hatibimiz Ömer Bey, Aydın Milletvekilimiz, Dünya Bankasıyla yürütülen proje kapsamında Türkiye'nin mültecilere iş alanı yaratılmaya yönelik bir taahhütte bulunduğunu söyledi. Özlem Hanım da "Sayın Bakanla görüştüm, böyle bir şey yok." dedi ama şu anda elimizde belgesi var. İsterseniz belgesini gönderebilirim. İngilizce anlaşma dokümanı var. Buranın, bakın "indikatör 4-3", 34'üncü sayfa...

NAZIM ELMAS (Giresun) – Kadro verileceğini söyledi.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, siz kadroyu iş olarak anlayın.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Olur mu canım! Kadro başka bir şey.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama şimdi, bir dakika efendim, bir dakika, sözümüzü kesmeyin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Usta, siz buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu para ne için veriliyor? Olay şu, diyor ki: "Biz, toplumun önemli bir kesimi 'Mültecileri artık kendi vatanlarına uğurlayalım.' derken, bu para bize 'Mültecilere Türkiye'de iş alanı yaratın.' diye veriliyor." Kadro... Kadro nasıl olacak başka, devlet memuru yapacak hâlimiz yok herhâlde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, Sayın Usta, lütfen toparlayın.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayfa 34, indikatör 4-3... Yani İngilizcesini de okuyabilirim ama çok şık kalmaz burada.

Burada hedef belli ve burada 'Refugee'ler için iş alanı yaratılması..." diyor, "Bu işlerin yüzde 50'si mültecilere tahsis edilecektir." diyor. Yani bunların kamuoyu tarafından bilinmesi lazım.

Suriyeliler... "Ongoing" olarak da şunu söylüyor yani devam eden iş olarak da değerli arkadaşlar diyor ki: "Geçici koruma altındaki mültecilerin pardon Suriyelilerin -burada "Syrians" diye söylüyor- iş fırsatlarının artırılması için kullanılacak." Yani böyle her yerde söylüyorsunuz ya "Şu kadar para aldık, bilmem ne aldık." Bakın, bu paraların bir bedeli var. Dolayısıyla burada buna bir iddianız varsa... Ha, bunu Tarım Bakanı bilmiyorsa çok ayıp, çok ayıp, istifa etmesi lazım; bilip de "Bilmiyorum." diyorsa da yalan konuşuyor, o ayrı bir şey. Ben Özlem Hanım'a bir şey söylemiyorum, tabii, Tarım Bakanının sözüne itimat ederek burada onu söylemesi normaldir ancak bunun milletimiz tarafından bilinmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen son sözünüzü alalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Hani, diyorsunuz ya IMF şöyleydi, böyleydi filan... Yani Dünya Bankası da IMF'ye göre az masum değil. Efendim "IMF'nin borçlarını ödedik." diye çılgık atanlar yani onu çok güzel bir iş olarak söyleyenler bugün "Dünya Bankasından 18 milyar aldık." diye sevinç gösterisinde bulunuyorlar. Bunların hepsinin Türkiye'ye bir bedeli var, bu bedeli görmek lazım ama anladığım kadarıyla AK PARTİ Grubunun da AK PARTİ'nin Bakanı olan Tarım Bakanının da bu konudan haberi yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

33.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş ile Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ve Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi, bakın, bence konuşma başka bir yere gidiyor. Sayın hatip kendi konuşmasını eğer alıp bakarsa, konuşmasında kadro verilmesinden bahsetti, kadro verilmesinden.

Evet, biraz evvel ben Sayın Tarım Bakanımıza, hatibin kendi kâğıdında yazan, konuşma kartlarında yazan bölümü bire bir, aynen okudum. Tarım Bakanlığının Dünya Bankasıyla beraber Suriyelilere, yabancılara kadro verilmesiyle alakalı böyle bir iş birliği, vesair hiçbir şeyi yoktur.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Ya, yazıyor burada. Yazıyor, yazıyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Kaldı ki biraz evvel yaptığımız kendileriyle olan konuşmada “Bu belge daha ortaya çıkmadı, çıkacak.” diye ifade ettiler.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Bizde var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Eğer Tarım Bakanlığının zaten Dünya Bankasıyla varsa bir protokolü bu gizli bir şey değildir, kamuoyu zaten bunu bilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, sadece “resmî kullanım için” diyor. Özlem Hanım, “resmî kullanım için” diyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bir kez daha ben, Bakanımızın sözüne itimaden böyle bir şey olmadığını ifade ediyorum, bir.

İkincisi, biraz evvel sayın hatip bir soru sordu kamuoyuna, bu soruyu çok abesle iştigal buluyorum ve bir taraftan da bu sorunun kasti olarak toplumdaki huzuru terörlere etmek için sorulduğu kanaatindeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zengin, lütfen tamamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hemen bitiriyorum.

Soru: “Ayasofya tekrar müze olacak mı?” Bakın, biz buradaydık, ben de şahittim, o gün ben burada Grup Başkan Vekili olarak nöbetçi idim. 24 Temmuz 2020'de, o gün Müsavat Bey burada nöbetçi idi. Biz burada hepimiz, hep beraber çok büyük bir sevinçle, onurla Ayasofya'nın -müze olmasından cami olarak- cami olmasına dair olan Cumhurbaşkanımızın kararnamesini burada, Genel Kurulda hep beraber okuduk ve bütün siyasi partiler bu konuya dair çok olumlu konuşmalar yaptılar. O yüzden, ortada hiç olmayan bir durumla alakalı sorular sormak artık abesin de ötesinde, biraz evvel ifade ettiğim gibi, toplumu terörlere etmek için yapılan konuşmalardır. Bu Meclisin ağırlığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zengin, lütfen toparlayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bitiriyorum.

Bu Mecliste bütün siyasi partilerin alkışlayarak, gözleri dolarak dinlediği, aslında birlikte icra ettiği bir kararın da bu şekilde konuşulmasını Türkiye Büyük Millet Meclisine çok büyük haksızlık olarak görüyorum.

Teşekkür ederim.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Şahin...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Özlem Hanım konuşmasında arkadaşımız için “kasti bir şekilde toplumu terörlere etmek” gibi bir ifade kullandı, bir cevap hakkı kullanmak istiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Evet, kasti...

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, buyurun.

34.- Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Zengin'in ifadesini bir defa çok yakışksız buluyorum. Bu kadar irite edici, bu kadar yaralayıcı bir ifadeyi asla kabul etmiyorum.

Son cümlemi tekrar ederek üzerine bir cümle daha ilave edeceğim, çok naif bir ifadeyle şunu söyledim: Ayasofya'nın cami olmasıyla sevinen geniş kitlelere -ki kendim de bunlardan birisiyim- ortaya çıkan ve akıllarda Ayasofya'nın sessiz sedasız yeniden müzeye dönüşeceğine dair soru işareti uyandıran uygulama sonrası incinen gönüllere yönelik bir açıklama yapılacak mıdır? Bu kadar naif bir soruya bu şekilde cevap verilmesini, hakaretle cevap verilmesini açıkçası yadırgadığımı ve kendisine yakıştırmadığımı ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Bunun dışında şunu söyleyebilirim: Daha önce de Ayasofya'nın bir bölümünün müze olarak kullanılabileceği noktasındaki bir soruya Saadet Partisi Genel Başkanı Sayın Temel Karamollaoğlu'nun “Olabilir.” ifadesinden sonra Sayın Cumhurbaşkanımızın nasıl cevap verdiği, hangi ifadelerle cevap verdiği, asla böyle bir şeyin olmayacağıyla ilgili ve Sayın Karamollaoğlu'nu da bu konuda itham altında bırakan bir açıklama yaptığı kamuoyunun malumudur. Dolayısıyla bu konuda bir açıklama yapmanın çok zor olmaması gerektiğini düşünüyorum ve ifadesini yeniden yakışksız bulduğumu ifade ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Soru o kadar yakışksız ki bu kadarı az bile.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına...

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Sayın Başkanım, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Karakaş, artık meramlar anlaşıldı...

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Hayır, çok kısa bir cevap vereceğim, çok kısa.

BAŞKAN – Cevaplık bir şey kaldı mı?

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – On saniyelik...

BAŞKAN – Siz söylediniz, o söyledi; tutanaklara geçti.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Ya, on saniye...

BAŞKAN – Yani bunu bitiremeyiz biz bu usulle, onun için diyorum, bir nokta koyalım artık.

Şimdi, Özlem Hanım da aynısını dediğinde bu bitmez.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – On saniye...

BAŞKAN – E, buyur bakalım.

35.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Şimdi, bakın burada "Formal Employment Creation" diyor yani "Resmî istihdam üretilecek." Yani burada biz belgesiz konuşmuyoruz, metin İngilizce metin. Dolayısıyla 34'üncü maddede de bu aynen yazıyor. Biraz önce - özür diliyorum- kendisi yani Sayın Grup Başkan Vekilimiz dedi, Sayın Hatip de böyle dedi, kendilerine ulaşmamış olabilir, basına da yansımamış olabilir ama böyle bir anlaşma var, yapılmış bir anlaşma; 34'üncü sayfada da aynen bu yazıyor. Yani biz eksik, yanlış ve belgesiz hiçbir şey konuşmayız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karakaş, aynı şeyleri Sayın Usta da söyledi.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcımız açıklama yapar.

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

36.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Aydın Milletvekili Ömer Karakaş ile Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bakın çok muallak. Yani şunun 34'ü 5'i falan... Ben şimdi Sayın Bakanımızdan bilgi aldım, kendisinden rica edeceğim, kamuoyuna yazılı bir açıklama da yapar. Olmadığını ifade etti. Beyefendinin okuduğu, sayın vekillerin okuduğu şey ile Meclisin Genel Kurulunda kürsüde söylediği şey aynı şey değil, arasında dağlar kadar anlam farkı var, onu ifade etmek istiyorum.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – "Resmî istihdam" demek "kadro" demek zaten.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bir de bir cümlemin nezaketle söyleniyor olması başka bir şey, onun taşıdığı anlamın ağırlığını idrak edememek başka bir şey, onu da ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – "Resmî istihdam"ın anlamı nedir?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, bu tartışmayı burada artık noktalıyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman ile 73 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 108) (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'ya söz veriyorum.

Sayın Konukçu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Sayın milletvekilleri, değerli emekçi halklarımız; bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız yine. İktidarın "kanun teklifi" diye getirdiği ancak tamamen emekçilerin haklarını elinden almaya dönük, oluşan zenginlikleri yüksek kârlar üzerinden patronlara aktarmayı hedefleyen, emekçilerin elinde bulunan üç kuruşa göz koyan bir kanun teklifiyle yine karşı karşıyayız.

Bakın, turizm sektöründen gelen bir insanım, milletvekili olmadan önce turizm sektöründe sendikacılık yapmış, eğitim uzmanlığı yapmış birisiyim. Turizm sektörü bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de her geçen gün büyümektedir. Çalışan sayısı resmî rakamlara göre Türkiye'de şu anda 1 milyona dayandı ancak gayriresmî rakamlara göre hele de turizm mevsiminde 2 milyonu aşkın insan turizm sektöründe çalışmaktadır. Aynı zamanda, kayıt dışı çalışmaları da göz önünde bulundurduğumuzda gerçekten 3 milyona yakın insanın bu kanundan etkileneceğini, bu sektörde ciddi sıkıntılar yaşadığını görmemiz gerekiyor.

Ben özellikle burada turizm sektöründe tanımlı olması gereken ancak çalışanların büyük kısmı "esnaf kurye" adı altında işçi bile sayılmayan motokurye arkadaşlarımızın sorunlarından en başta bahsetmek istiyorum. Motokurye arkadaşlarımız işçi bile sayılmıyor. Bu nasıl yapıyor? "Esnaf kurye" tanımı getiriliyor, arkadaşlarımıza, kişi şirketi denen, kaba tabirle ticarete "adi şirket" denen şirketler kurduruluyor, bu kurdurulan şirketler üzerinden bütün sigorta giderleri, ulaşım giderleri, motorlarının fiyatı -onların alması gerekiyor ya da araç almaları gerekiyor- onların masrafı, vergi masrafı, hepsi arkadaşlarımızın üstüne yıkılıyor. Patronlar hiçbir şekilde arkadaşlarımızla ilgili sorumluluk almıyor; bir iş kazası, iş cinayeti olduğunda kesinlikle sorumluluk almıyor patronlar ve "Bunlar bizim iş ortağımız." diye tanımlanarak motokurye olan işçi arkadaşlarımız işçi bile sayılmadan çok ağır koşullarda çalışmaya mahkûm ediliyorlar. Bunlardan bir tanesi de Vigo işçileri. Vigoda çalışan motokurye arkadaşlarımız şu anda direnişte. Onların direnişini ben buradan tekrar selamlamak istiyorum. Dün kendilerini Mecliste de ağırladık. Bu arkadaşlarımız daha önce saat başı ücreti üzerinden çalışırken şu anda paket başı ücret kendilerine dayatılıyor ve paket başı ücret almak demek ise tamamen daha fazla çalışmak, daha hızlı çalışmak, daha hızlı çalışmaya itilmek üzerinden iş cinayetlerinin ve iş kazasının çoğalması anlamına geliyor.

Turizm sektöründe çalışan arkadaşlarımız sadece rehber arkadaşlarımız değil, onların sorunları pek çok arkadaşımız tarafından dile getirildi. Ancak turizm sektöründe çalışan arkadaşlarımız ağır çalışma koşullarında, uzun saatlerde, on dört, on altı saate varan saatlerde çalışıyorlar, büyük oranda sendikasız olarak çalışıyorlar. Özellikle iş kollarındaki sendika barajı yüzünden şu anda turizm sektöründe sadece 1 sendikanın toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi var, diğer arkadaşlarımızın toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi olmadığı için sendikalarda örgütlenmekten maalesef uzak duruyorlar ve bu da ağır çalışma koşullarına, iş cinayetlerine açık hâle getiriyor arkadaşlarımızı.

Bir diğer önemli sorun: Turizm işçisi arkadaşlarımız mevsimlik işçi gibi çalışıyorlar, belirli süreli sözleşmelerle çalışıyorlar. Belirli süreli sözleşmelerle sadece sezonun açık olduğu dönemlerde çalışıyorlar ve bu dönemlerde yapılan sözleşmeler aslında iş bittikten sonra bitirilmesi gerekirken askıya alınıyor. Bu askıya alma hâli arkadaşlarımızın işsizlik maaşı almasını ve tazminat almasını engelliyor. Bu askıya alma hâlini patronlar kullanıyorlar, işte "Sezon başlayınca tekrar sizi işe alacağız." diyorlar; aslında büyük oranda almadıkları da oluyor. Sezonun sonunda bazen bitiyor, geliyor "Aa, seni işe alamadık." deniyor ve arkadaşlarımız bu süre boyunca işsizlik maaşlarından ve tazminatlarından mahrum hâle gelmiş oluyorlar.

Turizmde diğer sektörlerde olduğu gibi çok ciddi bir emek sömürüsü var dedik. Özellikle şu kısmın da ben altını çizmek istiyorum: "Turizme açılma" adı altında büyük sermayeye peşkeş çekilerek talan edilen doğanın, ekolojinin de mutlaka sözünü etmemiz gerekiyor. Rantçi anlayış temelinde doğa katliamları yani ekolojik kırım uygulanmakta; Karadeniz'de, Akdeniz'de, Ege'de oteller yapılarak rant uğruna ekoloji ve doğa büyük oranda talan edilmektedir.

Şimdi, şöyle bir rakam vermek istiyorum değerli vekiller sizlere: Resmî verilere göre 2023 yılında Türkiye'ye gelen yaklaşık 57 milyon turistten 54 milyar dolar kâr elde edilmiş. Peki, bu devasa rakamlar nerelere gitmiş? Tabii ki büyük patronlara, sektördeki büyük patronlara kâr olarak gitmiş. Emekçiler bundan pay almış mı? Kesinlikle bundan pay alamadıklarını görüyoruz. Özellikle emekçilerin, Türkiye'de yaşayan bütün emekçilerin gayrisafi millî hasıladan aldıkları paya baktığımızda, özellikle son yıllarda, son beş yılda yüzde 10 oranında gerilediğini görüyoruz. Bizim büyümeden anladığımız budur.

Şimdi, bize diyorlar ki: "Biz büyütüyoruz, ekonomi büyüyor." Peki, ekonomi büyüyor da kim büyüyor, emekçiler mi

büyüyor? Hayır, kesinlikle patronların, büyük patronların gayrisafi millî hasıladan aldığı pay büyüyor ama emekçilerin gayrisafi millî hasıladan aldığı pay sürekli küçülüyor.

Bu anlamda bir veri daha vermek isterim size: Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezinin yaptığı, hazırladığı bir rapora göre, 2016 yılında emekçilerin gayrisafi millî hasıladan aldıkları pay yüzde 36,3 iken bu oran 2022'de 26,3'e düşmüş yani yüzde 10 gerilemiş. Ama bir bakıyoruz ki sermayenin aldığı pay ne olmuş? Yüzde 47,5'tan yüzde 53,7'ye yükselmiş.

Şimdi, arkadaşlar, asgari ücret tartışmaları var, bunun da çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Çalışma Bakanı Vedat Işıkhan "Asgari ücrete temmuzda zam yapılmayacak." dedi. Şimdi, işte, dört yıl boyunca seçim olmayacak rahatlığıyla hareket ediliyor sanırım; nasıl olsa bu yerel seçimleri atlattık, genel seçimlere de dört yıl var. Ama hayat böyle akıyor işte, her şey sadece sandıktan ibaret değil; emekçiler, işçiler, emekçi halklar kendisini sokakta da sendikalarıyla örgütleri üzerinden de ifade ediyorlar ve diyorlar ki: "Biz bu paralarla, bu ücretlerle geçinemiyoruz, 17 bin lira olan asgari ücretle geçinemiyoruz." Emekliler diyorlar ki: "Biz 10 bin lirayla geçinemiyoruz." Bunlar duyulmuyor, bunlara tamamen kulağınızı tıkıyorsunuz ancak bu kulağınızı tıkama hâlinin bir sonu olduğunu mutlaka görmeniz gerekiyor.

Asgari ücret gerçeğini burada defalarca ifade ettik. Şimdi, normalde dünya ortalamalarında bütün çalışanların içinde asgari ücretin oranının yüzde 2 olması gerekirken bu bizim ülkemizde yüzde 60 yani bizde asgari ücret aslında asgari ücret falan değil, ortalama ücret aslında, bunun mutlaka bilinmesi gerekiyor. Bunlar üzerinden "Ekonomide büyütürüz." denilerek aslında patronları büyüterek, yandaşları büyüterek, emekçilerin aldığı payı sürekli küçülterek kurduğunuz bu yağma düzeninin mutlaka bir sonu olmalı, bunu mutlaka sizin de görüyor olmanız lazım.

Ben burada 2 tane tablo paylaşmak istiyorum sürem elverdiğince. Bakın, bu OECD ülkelerindeki gıda enflasyonu için hazırlanmış bir grafik. İçinizden grafik okumayı bilen herhâlde vardır. Şu aradaki boşluğa dikkat çekmek isterim; sığdıramamışlar buraya, şu aradaki boşluğa çünkü Türkiye'de yüzde 70 olan gıda enflasyonu Türkiye'den hemen sonra gelen İzlanda'da yüzde 9 olduğu için, aradaki bu boşluğu böyle uzun sayfalar boyunca sığdıramadıkları için arayı kısaltmışlar. Grafikte bir yöntemdir ve nadiren kullanılır grafik yaparken bu yöntem. Türkiye'nin hâli budur, insanlar beslenemiyorlar, insanlar çocuklarına süt alamıyorlar. İnsanlar çocuklarına süt alamazken, bunun baskısı altında, bunun travması altında hayatlarına son verirken, o manda yoğurtlarını üreten, ejder meyvelerini üreten, istakozları pişiren, önünüze getiren insanlar çocuklarına süt alamazken nasıl bir vicdanla, nasıl bir ahlakla rahatça böyle tıkinabiliyorsunuz, gerçekten çok merak ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Ancak şunun da altını çizmek isterim: 1 Mayıs yaklaşıyor, 1 Mayıs işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü. 1 Mayıs'ta bizler, başta Taksim'de, İstanbul'da olmak üzere Türkiye'nin, ülkenin dört bir yanında emekçilerle birlikte olacağız, 1 Mayısımızı kutlayacağız. Buradan direnişte olan Lezita işçilerini de selamlamak isterim. Dün Lezita işçilerine jandarma kalkanlarıyla yerlere vura vura saldırdı, insanları yaraladı. Kimin hakkını savunmak için? Tavuk üreten patronun hakkını savunmak için bu ülkenin jandarması işçileri gözaltına aldığı yetmedi, en az 8 işçi yaralandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Konukçu, lütfen toparlayın.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) – Gayrettepe'de 29 işçi cayır cayır yandı, bir anda yandı, bir anda hayatını kaybetti. Ancak bu soygun ve talan düzeninin böyle devam etmeyeceğini, buna itiraz edenlerin de olduğunu biliyoruz. Biz de bu itiraz edenlerin, direnenlerin her zaman yanında olduğumuzu söylüyoruz. İki elimiz yakanızda, bunu sakın unutmayın. Asgari ücret artışının da peşinde olacağız, emekli maaşı artışının da peşinde olacağız, emekçilerin haklarının peşinde olacağız ve bu devran böyle dönmez diyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Konukçu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, şahsı adına İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'e söz veriyorum.

Sayın Kâya Ösen, buyurun.

Değerli milletvekilleri, birinci bölümün tümü üzerinde...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, bir saniye...

BAŞKAN – Geldi mi?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Geldi, geldi, burada Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama şimdi beklememiz...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, sabahın bu yana bu konuşmayı bekliyor.

BAŞKAN – Ama gelsin buraya. Bakın...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Tamam ama burada sizin bu kadar hızlı hareket edeceğinizi bilemezdik zaten.

BAŞKAN – Benim hızımla alakası yok, gündem böyle.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, gündem dışında neler yaptığınızı biliyoruz, Sayın Vekilimiz burada, hemen geliyor.

BAŞKAN – Nerede efendim vekiliniz?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Vekilimiz burada efendim.

BAŞKAN – Nerede efendim? Buyursun, gelsin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Efendim, çok kısa anlayış gösterebiliriz.

BAŞKAN – Nerede efendim? Buyursunlar.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ara verin Başkan, ara verin.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İkinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Muhalefete adil davranın Sayın Başkan.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, siz nezaketli bir Başkansınız, biz biliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Şahin, bakın, Genel Kurul bir düzen içinde çalışıyor. Burada söz sırasını bekleyip hazır olmak sayın vekilimizin görevi.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Ara verin Başkan, ara verin.

BAŞKAN – Ama bitti, gündem geçti efendim, gündemi tekrar edemeyiz.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, milletvekilimiz burada.

BAŞKAN – Gündem geçti, tamamlandı, geri dönemeyiz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Geleceğini söylemesine rağmen kapandı, biraz bekleyebildiniz. Grubu olmayan partilere pozitif bir ayrımcılık yapılması gerekir.

BAŞKAN – 8'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, sizi kınıyorum. Sayın milletvekilimiz buradaydı, insani bir ihtiyaç için dışarı çıktı.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bu şekilde devam etmeniz doğru değil. Grubu olmayan partilere biraz saygı, biraz

nezaket...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Hani yerinde değil, gelmiş. Ne olmuş yani üç dakika geç kaldıysa! Sayın Başkan, vermelisiniz bence.

BAŞKAN - Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla" ibaresinin "yürürlük tarihi itibarıyla" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Karaoba

Gülcan Kış

Mahmut Tanal

Uşak

Mersin

Şanlıurfa

Cevdet Akay

Gökhan Günaydın

Mehmet Tahtasız

Karabük

İstanbul

Çorum

Sibel Suiçmez

Trabzon

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, bakın, bir daha hiçbir anlaşmada olmayız. Lütfen... Hiçbir şekilde bunu kabul etmiyoruz. Şu anda sizin yaptığınız doğru değil. İnsani bir ihtiyaç için dışarı çıkamaz mı bir milletvekili? İnsani bir ihtiyaç diyorum ya! Ayıp ediyorsunuz!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Senin hatibin burada yok, hatibin. Hatibin yok ki burada. Böyle bir usul var mı? Böyle bir usul yok ki. Senin hatibin Mecliste değil, Genel Kurulda bile yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Devam, devam!

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Saatlerce bekliyor burada beş dakikalık konuşma için. İnsani bir ihtiyaç için dışarı çıkmıştı.

BAŞKAN – Sayın Şahin, müsaade edin. Bakın, burada, Genel Kurulda konuşma sırasını bekleyecek.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ama bana bildirin, ben ona göre tedbir alayım, ara vereyim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Senin hatibin Genel Kurulda yok ya! Olmayan hatibine nasıl söz verecek?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Bizim dışımızda...

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen, bakın, bir izin verin ben anlatayım meramımı, bir bakın olan biten nedir.

Şu anda söz sıraları bütün gruplar tarafından, vekillerimiz tarafından biliniyor ve biz buna göre burada söz sırası gelen vekilimizi kürsüye davet ediyoruz. Sayın vekilin söz sırası geldi, ben sayın vekili kürsüye davet ettim, siz itiraz ettiniz, "Yok." dediniz, bekledim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Genel Kurulda yok!

BAŞKAN – Siz "Burada." dediniz, gene bekledim yani zaman geçti. Dolayısıyla da sayın vekil Genel Kurul salonunda olmadığı...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Bizi ilgilendiriyor...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Grubu olmayan partilerin grup anlaşmasından haberi olmadığı için...

BAŞKAN – Ama Genel Kurulda olana ben söz veriyorum, dışarıda olana söz vermiyorum. Dolayısıyla, bakın, şimdi, başka bir madde üzerinde önergede ben söz vereyim, orada konuşsun ama şu anda biten gündemi ben tekrarlayamam.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – O zaman buna bir çözüm bulacaksınız.

BAŞKAN – Bir önerge üzerinde konuşurlar, anlaşsınız, ona göre ben söz vereyim ama bunu tekrarlayamam.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyorum Sayın Başkanım.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Çok ayıp, yazıklar olsun size! Yazıklar olsun size! Yazıklar olsun size! Çok ayıp ya!

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'e söz veriyorum.

Sayın Suiçmez, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Beşikdüzü ilçesinde köy enstitüsü olan Trabzon ilinin bir milletvekili olarak Anadolu aydınlanmasının en büyük adımlarından biri olan köy enstitülerinin kuruluş yıl dönümünü kutluyor, bu eğitim projesine fikirleriyle öncülük eden Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü, projeyi hayata geçiren Hasan Ali Yücel'i ve İsmail Hakkı Tonguç'u saygıyla anıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yerel seçimlerden sonra Meclisimiz tekrar açıldı ve biz bu yasa teklifini görüşüyoruz. Milletlin seçimden önce öncelikleri vardı, seçimden sonra da öncelikleri var. Milletlin bizden bugün beklediği, 14 bin turist rehberinin karşı çıktığı bir yasayı Meclise getirmek ve burada onlarca milletvekilinin karşı çıkmasına rağmen bu yasayı çıkarmak değildi. Size yerel seçimlerde bir sarı kart gösterdi bu millet ama milletlin gösterdiği sarı kartı hâlâ anlamamakta direnmektesiniz.

Sayın milletvekilleri, ben şimdi genel gerekçeye baktım, hani ne kadar önemli bir şey... Yani işsizler, atanamayanlar, memurlar çözüm bekliyor bir sürü konuda, biz şimdi aslında turizme gölge vuracak bir şeyi bugün burada konuşuyoruz. Genel gerekçede diyor ki: "Turizmde köklü değişiklikler yapılmalı, ortak akılla yeni hedefler için yeni stratejiler belirlenmeli, tüm bu süreç yeniden saptanmalı -falan falan falan- 2012 yılında yürürlüğe giren 6326 sayılı Kanun'da da sorunların çözümü ve hizmet kalitesi artırılmalı." Çok güzel, heyecanlandım; maddelerine geçtiğim zamansa tam tersi bir şekilde düzenlemelerin olduğunu gördüm.

Yani kusura bakmayın, çeşitli, farklı farklı siyasi partilerden onlarca milletvekilimiz konuştu. Ben biliyorum ki artık tek bir kelimesini bile değiştirmeyeceksiniz, böyle bir irade kullanmanıza da olanak yok. Öyleyse ne yapacağız? Şimdi, bir kere, turizm rehberinin ne olduğunu algılamamışsınız. Bir yandan gerekçe bölümünde de övüyorsunuz, ne kadar önemli -Osmanlı'dan beri bu turizm rehberliğinin çok önemli- olduğunu söylüyorsunuz ama bir yandan da kaliteyi artıracağı yerde kalitesizliğin önünü açmış oluyorsunuz.

Şimdi, ülkemizde 14 bine yaklaşan turist rehberi, 40 ön lisans, 46 lisans olmak üzere 86 bölümde 4.366 kontenjan bulunmaktadır; bu rakamlara yakın da mezun verilmektedir. E, şimdi, bu mezunların işsiz kalacağı, istihdamın artırılmayacağı, tam tersi işsiz kalacağı bir düzeni tekrar getirmeye çalışıyorsunuz. Şimdi, yapılan görüşmelerde bu sektörün temsilcilerinin dediğinin hiçbirini dikkate alınmamış. Zaten iktidarınız döneminde hangi meslek örgütüyle ilgili bir değişiklik yapmaya kalktıysanız o meslek örgütünün daha ileriye gitmesi için değil, tam tersi tahakkümünüz altına almak, vasıflarını ortadan kaldırmak üzere bir plan uygulamaktasınız. Baroları bölmeye kalktınız, inşaat mühendislerinin yetkilerini ortadan kaldırdınız, Türk Tabipleri Birliğine bakış açınız belli, eczacılar odasına ne yaptığınız belli. Şimdi, yine oda üzerinden bir yaklaşım yapıyorsunuz, odaların da itibarını, turizm rehberlerinin de itibarını ortadan kaldırmak üzere bir çalışma yapıyorsunuz.

Çok değerli milletvekilleri, turist rehberi sadece bilgi vermez, aynı zamanda sevk ve idare görevi de yapar. Dolayısıyla çok önemli bir görevi icra eder. Şimdi, siz otobüsler içerisinde turist rehberlerini ortadan kaldırdığınız zaman tur lideri denilen ve asla denetleyemeyeceğiniz kişilerin turizm sektörü içerisinde yer almasına neden olacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, lütfen toparlayın.

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) – Çok kıymetli vekiller, bir yandan turizm sektörünün kalitesini artırmak, geliştirmek ve ülkemizin payını artırmak istiyorsunuz ama bir yandan da turizm bölgelerini maden talanına açıyorsunuz, HES'lerle turizm bölgelerini ortadan kaldırıyorsunuz.

Şimdi, turizm cennetimiz Uzungöl... Vatandaş demiş: "Uzungöl'e HES, vallahi pes." (CHP sıralarından alkışlar) Gerçekten iktidarınızın turizm bölgelerine bakış açısı bu. Dolayısıyla, aynen burada vatandaşın dediği gibi bu yasa teklifinin kabul edilmesi de pes dedirtecek bir ortamı yaratıyor ve buna karşı olduğumuzu bir kez daha ifade ediyor, saygılarımla sizleri selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Suiçmez, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Kamaç

Sümeyye Boz

Ömer Faruk Hülakü

Diyarbakır

Muş

Bingöl

Nevroz Uysal Aslan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Şırnak

Siirt

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'ye söz veriyorum.

Sayın Hülakü, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

31 Mart yerel seçimleri öncesinde Siirt, Şırnak, Kars, Bitlis başta olmak üzere birçok şehirde tabela partisi olma yolunda hızla ilerlediğini fark eden AKP iktidarı bir irade gasbı politikasıyla karşımıza çıktı. Daha önceki seçimlerde de deneyip halk iradesine yenildiği sahte seçmen planını uygulamaya çalıştı ama yine de halkın iradesine yenik düşmekten kurtulamadı. Halka ait bütçenin de tıpkı halk iradesi gibi gasbedildiği bu suç organizasyonunda sahte seçmenlere her türlü imkân sağlanmakla kalınmamış, oy kullanacakları sandığın başına kadar asker ve polis eşliğinde refakat edilmiştir. Halk iradesi düşmanı bu anlayışın turist rehberliği mesleğini korumaya dair zerre kadar bir samimiyeti olmadığını aslında biz zaten 31 Martta gerçekleşen seçimlerde gördük. Turizmde, turist rehberliği mesleğinden anladıkları tek şey, en iyi imkânları sundukları, her türlü ihtiyaçlarını halkın bütçesinden karşıladıkları sahte seçmenle halk iradesini gasbetmekten başka bir şey değildir. Sahte seçmene oy kullanacağı sandığın başına kadar eşlik edip sonra da uğurlayan kolluk kuvvetleri zaten iktidarın istediği şekilde turist rehberliği yapıyor. Yani bugün Genel Kurula dayattıkları bu kanun teklifiyle birlikte turist rehberliği mesleğine nereden baktıkları da bariz bir şekilde karşımızda duruyor. Biz de tüm bu yaşananlara karşı hem halk iradesini hem de şu an Genel Kurulda tartışılan turist rehberliği mesleğini icra edenlerin haklarını sonuna kadar savunacağız.

Değerli milletvekilleri ve değerli halklarımız, AKP iktidarı boyunca her seçim döneminde olduğu gibi bu seçim sürecine de antidemokratik koşullarda başladık ve öyle bitirdik. Seçim bölgem ve memleketim olan Bingöl'de de AKP iktidarı devletin bütün imkânlarını seçim propagandası için seferber etti, halkın bütçesini gasbetti. Bingöl Üniversitesinin Rektöründen Valisine, kaymakamından askerine, Emniyet müdüründen diğer kurum amirlerine kadar tüm idari ve mülki amirleri hukuksuz propagandasını yaptırmak için kullandı. Tüm bunlar yetmezmiş gibi, Cumhurbaşkanı Yardımcısına yasal olmayan bir biçimde her türlü imkânı sağlayarak Bingöl'de adaletsiz bir seçim kampanyası yürüttü. DEM PARTİ'nin seçimi kazanacağı takdirde kayyum atanacağı tehdidiyle Bingöl halkına gözdağı verildi. Bu pratikleriyle yirmi iki yıldır yalnızca umutlarını sömürerek mağdur ettikleri, yolsuzluğu, yoksulluğu dayattıkları Bingöl'e dair hiçbir şey yapmadıklarını da bir bakıma itiraf etmiş ve kabullenmiş oldular. Bütün adaletsizliklerine, tehdit ve şantajlarına ve her türlü imkânı kullanmalarına rağmen Bingöl halkından istediklerini alamadılar. Aslında Bingöl halkı 31 Mart gecesi ortaya çıkan sonuçla tüm siyasi partilere gereken cevabı net bir biçimde verdi. Bugüne kadar hiçbir iktidar partisinin veya koalisyon hükümetlerinin aklına dahi gelmeyen, muhalif partiler tarafından sorunları umursanmayan Bingöl halkı siyasetin tamamına karşı önemli bir tavır ortaya koydu. Siyasetin bir seçim kazanmak değil halk çıkarlarının ne kadar korunduğu ve halkın taleplerine hangi boyutta cevap olduğu anlamına geldiğini Bingöl halkı hepimize hatırlattı.

31 Mart akşamı Bingöl'de ortaya çıkan bu tabloyu en ince detayına kadar ele aldık, tartıştık ve düşündük. Ortaya çıkan sonuç itibarıyla, biz bundan sonra, Bingöl adına hizmet etmek için, halkın çıkarlarını korumak için neleri eksik bıraktığımızı ve neler yapmamız gerektiğini tüm ayrıntılarıyla dikkate alarak politik üretmemiz gerektiği gerçeğini göz ardı etmeyeceğiz. Bu temelde hareket edecek ve Bingöl halkına kulak verip toplumcu siyasetin en şeffaf hâlini pratiklerimize aktaracağız. Umudumuzu, inancımızı ve kararlılığımızı yitirmeden halkımız için çalışmaya ve mücadele etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hülakü, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsa Mesih Şahin

Seda Kâya Ösen

Sema Silkin Ün

İstanbul

İzmir

Denizli

Mustafa Nedim Yamalı

Mustafa Kaya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyoruz

Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'e söz veriyorum.

Sayın Kâya Ösen, buyurun. (Saadet Partisi ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) – Sayın Başkan, öncelikle tüm Türkiye'ye ne kadar demokrat bir siyasetçi olduğunuzu tekrar gösterdiğiniz için size teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden değerli vatandaşlarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Turizm, millî politika hâline gelene kadar çalışmalarımızı sürdüreceğimizi beyan etmek istiyorum. Bugün, Türkiye'de işini layıkıyla yapan binlerce turist rehberi bulunuyor. Ülkemiz de âdeta bir açık hava müzesi; her yerinden binlerce yıllık tarih, birikim fışkıran bir kadim coğrafyanın elbette tüm dünyaya tanıtılması hepimizin ortak gayesi ancak bunu yaparken nasıl yaptığınız da oldukça önemli. 2024 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesini görüştüğümüz Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Bakan Ersoy tarafından turizm sektörünün en ciddi sorunları arasında eğitilmiş personel eksikliği ve turist başına düşen gelirin düşük olduğu tespiti yapılmıştı. "Eğitilmiş personel eksikliği sorundur." diyenler yeni kanunun madde gerekçelerinde dil bilmiyor olmanın mağduriyet yarattığını söylüyor. Tezada bakar mısınız? Türkiye'de turizmin güçlü ve zayıf yönlerini analiz ederken, "Eğitimsiz personelle sezonsuz on iki aylık turizm hedefi hayaldir." derken siz eğitimi ve liyakati turizmden çıkarıyorsunuz. Dil bilme şartının kaldırıldığı liyakatsiz bir turizm sektörü ne kadar etkin çalışır, ne kadar yüksek gelirli turisti ülkeye çekebilir, ne kadar akılcı ve evrenseldir soruyorum sizlere?

Sorunlar bunlarla da bitmiyor. Yine, Plan ve Bütçe Komisyonunda Hükûmetin yetkilileri arkeoloji ve sanat tarihi mezunları için yeni iş sahaları yaratacaklarını dile getirmişti. Hükûmetin bahsettiği iş alanı açılması başka iş alanlarının daralmasıyla gerçekleşecek gibi gözüküyor. TUREB'e kayıtlı 13.609 turist rehberi olan Türkiye'de her yıl turist rehberliği bölümü binlerce mezun veriyorken bu alanın Hükûmetin plansız eğitim politikaları neticesinde işsiz kalan diğer bölüm mezunlarıyla doldurulması kabul edilebilir değildir. Mağduriyetleri yeni mağduriyetler yaratarak çözemezsiniz. Siz turizm talebini artırmadığınız sürece bulmaya çalıştığınız çözüm kendisini yeni bir soruna bırakacaktır. Bugün Türkiye'ye yıllık 100 milyon turist gelirse, evet, mevcut turist rehberleriyle birlikte bahsettiğimiz alandaki mezunlarımızın büyük çoğunluğuna iş kapısı sağlamış olursunuz. Ancak, turist talebi ortaya çıkmadan arzı büyütürseniz negatif rehber enflasyonu yaratırsınız. Bu yüzden, rehberlik kurslarına katılacak adayların belirli bir periyotta kademelendirilerek mesleğe katılması gerekir. Gelin, şu konuda anlaşalım: Arkeoloji ve sanat tarihi mezunlarına alan açmak adına rehberlik yaptırılacak ise beş yıl sonunda yine dil şartını zorunlu kılalım. Beş yıl Türkçe rehberlik yapan beş sene sonunda dil sınavına katılsın, böylelikle turist rehberliğine topyekûn katılımın da önüne geçebiliriz.

Bir diğer çok önemli konumuz da müze ve öğren yerleri haricinde turist rehberi bulundurma zorunluluğunun kaldırılması. Kıymetli milletvekilleri, anlaşılan Hükûmet, turist rehberini dağ, taş, toprak anlatan insanlar olarak görüyor. Bir turist rehberi ülkesinin dünyaya açılan iyi niyet elçisidir; bir rehber, kafilesinin hemen hemen her sorunuyla ilgilenen, onlara mihmandarlık eden, kafilesindeki herkes Türkiye'den mutlu ayrılсын diye çabalayan, işini yapmasının yanında bir diplomat gibi, bir millî sporcu gibi ülkesine katkı sağlar. Şöyle düşünelim: Ülkemize gelen her turist Türkiye aşığı olduğunu mu zannediyoruz? Hayır, bazı turistler gelirken politik ya da tarihî ön yargı bagajlarını da yanlarında getiriyor. Turist rehberi tam bu noktada devreye giriyor ama siz çıkıp "Rehberi buradan çıkaracağız." diyorsunuz. Bu yüzden, bir rehberin nerede olup olmayacağını sınırlandırmak günün sonunda Türkiye'nin zararına olacaktır. Eğitimsiz personel, dil bilmeyen rehber, sezondan sezona çalışan, günden güne vasatlaşan bir sektör, işte Hükûmetin turizm vizyonu. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında cari açığın ilacı bacasız fabrikamız turizm, doğru ve yerinde adımları artık hak ediyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kâya Ösen, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 10'uncu maddesiyle 6326 sayılı Kanun'a eklenen geçici 6'ncı maddenin üçüncü ve dördüncü cümlesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Karaoba

Gülcan Kış

Mahmut Tanal

Uşak

Mersin

Şanlıurfa

Aliye Timisi Ersever

Cevdet Akay

Gökhan Günaydın

Ankara

Karabük

İstanbul

Mehmet Tahtasız

Evrin Karakoz

Çorum

Aydın

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz

Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'a söz veriyorum.

Sayın Karakoz, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 108 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Ülkemiz öyle güzel bir coğrafyada bulunuyor ki dört mevsim turizm yapıyor ve dünyanın her yerinden turistler ülkemizi ziyarete geliyor. Son iki yıla baktığımızda ülkemize gelen yabancı turist sayısı 2022'de yaklaşık 45 milyonken geçtiğimiz yıl ise 50 milyon olmuş. Yabancı turistlerin iki yılda bıraktıkları para miktarı da 100 milyar dolar. Peki, neden fazla değil? Bakın, bugün kruvaziyer turizmde İspanya'ya giden turist sayısı 12 milyonken, yanı başımızdaki komşumuz Yunanistan'a giden turist sayısı 6 milyonken Türkiye'ye gelen turist sayısı sadece 1,5 milyondur. Bunun nedenlerini iyi sorgulamak gerekir. Bunun nedeni AKP iktidarının uyguladığı yanlış politikalar, turizme ve turizmciye gerekli desteğin verilmemesidir, turizm kentlerine yapılan keyfi

kısıtlamalardır. Bu hizmetler önce tur şirketleri ve rehberleriyle başlar, sonra seyahat edilen ilin yerel yönetim anlayışıyla devam eder ama ne yazık ki buraya, Meclise getirilen düzenlemeler turizmi daha iyi yerlere getireceği yerde turizmi âdeta baltalamaktadır. Bu yasa teklifi bütün paydaşların fikirleri alınarak düzenlenmiş bir yasa teklifi değildir. Üniversitelerde turizmin eğitimini veren hocalarımız, rehberlerimiz başta olmak üzere turizmin tüm bileşenleri bu karmaşık durumdan rahatsızdır.

Bugün görüştüğümüz teklifte ne yapıyorsunuz? Turlarda rehber bulundurma zorunluluğunu kaldırıyorsunuz. Bir taraftan "Yabancı dil bilmese de rehberlik yapabilir." diyorsunuz, diğer yandan da dili olmayan yani sadece Türkçe rehberlik yapanların daha az para almasını öneriyorsunuz. Bu şekilde bu düzenlemenin bir fayda getirmeyeceği, sorunları çözmeyeceği ortadadır.

Kıymetli arkadaşlar, turizm gelirlerinin artırılması, turizm bölgelerinin gelişmesi ciddi bir turizm politikasıyla mümkündür. Hükûmetin maalesef bir eğitim politikası, tarım politikası olmadığı gibi, turizm politikası da bulunmamaktadır. Turizmin gelişmesindeki en temel çözümlerden biri turizm bölgesinde yer alan belediyelerin merkezî bütçeden aldıkları payların artırılmasıyla mümkündür. Hepinizin bildiği gibi, belediyelerin genel bütçe içinden aldıkları paylar nüfuslarına göre hesaplanmaktadır. Sizlere şöyle bir örnek vereyim: Aydın'da, kendi ilimde, Kuşadası ilçemizin kışlık nüfusu 135 bin, Didim'in nüfusu ise 100 binken yaz aylarında bu nüfus 3-4 milyonu geçmektedir. Hâliyle belediyeler kış aylarında belirlenen nüfuslarına göre aldıkları ödeneklerle yaz aylarında hizmet etmek zorunda kalmakta ve hizmet etmekte zorlanmaktadır. Belediyelerin turizm ve turizm odaklı bazı hizmetleri verebilmesi ve verilen hizmetlerdeki kaliteyi yükseltmesi ödeneklerin artırılmasıyla mümkündür. Dolayısıyla turizm bölgesi olan birçok il ve ilçe belediyemizin merkezî idareden aldıkları payların kış nüfuslarına göre değil, yaz nüfuslarına göre tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

Bir başka konu da yerli turistler... Başka ülkelerin emeklileri dünyayı dolaşıyor, gelip ülkemizde yiyip içiyor, ülkemizin tüm güzelliklerinin tadını çıkarıyor. Benim memleketimdeki emekli istemez mi Monakolara gitsin, bol proteinli istakozlar yesin ama nerede; emeklimiz bırakın dünyayı gezmeyi, marketi, pazarı AVM'leri geziyor ve eli boş bir şekilde evine dönüyor. Geline nokta turizm konusunda girdi maliyetlerinin yüksekliği turizmciyi zorda bırakmıştır. Bölgemizde meydana gelen gelişmeler maalesef bu yazki rezervasyonları olumsuz yönde etkilemeye başlamıştır. Buradan Hükûmete çağrı yapıyoruz: Turizm gelirlerinin artırılması konusunda, özellikle girdi maliyetleri ve bölgedeki gelişmelerin turizmi olumsuz etkilemesi konusunda gerekli önlemleri bir an önce almak zorundadır. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Karakoz, lütfen toparlayın.

EVİRİM KARAKOZ (Devamla) – Sonuç olarak ortak bir akılla, paydaşlardan görüş alınmadan yapılan bu düzenlemelerin turizmle alakalı ve rehberlerle alakalı problemleri çözemeyeceğini hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karakoz, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde aynı mahiyette 3 önerge vardır, önergeleri birlikte okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Kamaç	Sümeyye Boz	Ömer Faruk Hülakü
Diyarbakır	Muş	Bingöl
Nevroz Uysal Aslan	Sabahat Erdoğan Sarıtaş	Beritan Güneş Altın
Şırnak	Siirt	Mardin
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Ünal Karaman	Yüksel Selçuk Türkoğlu	Burhanettin Kocamaz
Konya	Bursa	Mersin
Burak Akburak		Bilal Bilici
İstanbul		Adana
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Özlem Zengin	Emre Çalışkan	Şengül Karslı
İstanbul	Nevşehir	İstanbul
Osman Sağlam	Hüseyin Yayman	Kurtcan Çelebi
Karaman	Hatay	Ankara
	Osman Gökçek	
	Ankara	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'a aittir.

Sayın Güneş Altın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen değerli halklarımız ve cezaevlerinde rehin tutulan yoldaşlarımız; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün Kobani kumpas davasının 82'nci duruşması Sincan Adliyesinde görüldü. Kürt siyasi hareketini yargılamak için kurulan bu kumpas davasının ve çöktürme planının özgürlük ve demokrasi mücadelemizi aslında hiçbir şekilde durduramayacağı bu dört yılda da açıkça görülmüştür. Bu yüzden biz, demokrasiye, demokratik siyasete leke düşüren bu davanın 16 Mayıs'taki duruşmasında hızlıca arkadaşlarımızın tahliye edilmesinin şart olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Bir selam ve teşekkür de 31 Martta iktidarın bütün oyunlarına ve hilelerine rağmen büyük bir iradeyle sandık başına giden ve büyük bir başarı elde eden halklarımız için. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Yasa teklifine gelecek olursak, yasa yapım süreçlerinde meslek örgütlerine, sendikalara danışmadan teklifler getiriyor olmanıza dönük eleştirilerimizi saklı tutarak, bugün bu maddeye dönük uzlaş tavrını olumlu bulduğumuzu da belirtmek isteriz. Biz

bugün burada yine turizmi konuşmak istiyoruz ama farklı bir turizmi konuşacağız; iktidarın yeni kayyum atama şekliyle ürettiği turist seçmenlerden bahsedeceğiz. Nedir bu turist seçmen? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Turist seçmen, iktidarın 31 Mart seçimlerinde planladığı bir hile türü. Öyle bir hile planladılar ki 54 bin seçmeni kimse fark etmeyecek zannettiler, fark etseler de ses çıkarmayacak zannettiler ama -söyleyelim- çok büyük yanıldılar çünkü bizler siyasi parti olarak, DEM PARTİ olarak hangi sandığa kaç seçmen gelecek, o seçmen nasıl taşınacak, nasıl bir siyasal mühendislik planlanıyor tek tek tespit ettik ve -buradan bunu söylemek istiyoruz ki- eşit ve adil bir yarışta asla alamayacaklarını bildikleri kentlere belediyelerimizi gasbetmek için turist seçmenleri otobüslerle yığdılar. Defalarca kez itiraz ettik ama bir hile partisi olan AKP'nin Yönetim Kurulu toplantısında almış olduğu kararları uygulayan YSK itirazlarımızı kabul etmedi.

Şimdi, hepimiz halk iradesiyle seçilmiş temsilcileriz ve eğer hepimiz halk iradesiyle seçilmiş temsilcilersek size birazdan anlatacağım bu demokrasi garabetine sizlerin tavrını ben çok merak ediyorum. Size bir fotoğraf göstermek istiyorum: Bu fotoğraftaki kim biliyor musunuz? Ben size söyleyeyim; bunlar, Hatice Öncü ve Selahattin Önder, sizin Savur'a bin kişi getirerek seçimin kaderini değiştirdiğiniz ve koltuklarını gasbettiğiniz Savur Belediyesi Eş Başkan adaylarımız. Savur'da ne yaptınız? 2019'da 764 oy farkla kazandığımız Savur Belediyesine bir siyasal mühendislik darbesi çekerek bin kişi getirdiniz ve bu bin kişi Savur'un haritadaki yerini bile gösteremeyecek olan, hayatında bir kez bile Savur'a gelmemiş olan ve beş yıl boyunca da Savur'a gelmeyecek olan kolluk güçleriydi. Ne yaptılar? Gözlüklerini taktılar, turist gibi geldiler, oylarını kullandılar ve Savur'un beş yıllık kaderini belirlediler.

Ben size Savur'da sadece 1023 numaralı sandıkta olanları anlatmak istiyorum: Bir gün boyunca ben o sandığı gözlemladım. Bu 1023 numaralı sandığa 351 kişi kayıtlı. Bu kişilerin yalnızca 10'u Savurlu ve bu 10 Savurlu ailenin sadece 7'si aynı aileden, 7'si de Almanya'da yaşıyor. Yani 1023 no.lu sandıkta Savurlunun iradesi yok, sadece kolluğun ve askerinin, polisin oyu var. Tamamı usulsüz olan bu seçmen de yani 343 kişi de aynı kapı numarasında oturuyor ve ne hikmetse hepsi erkek ve biz bütün bunları akliselim bir şekilde düşündüğümüzde bir izahatını yapamıyoruz. Varsa bir izahatınız, buyurun, siz söyleyin ama biz bunun izahatının mümkün olmadığını biliyoruz ve bu sadece bir sandığın durumu böyle onlarca sandık olduğunu söyleyebilirim. Bunun nasıl mümkün olduğunu ben sizin gibi demokratik yöntemlerle seçilmiş temsilcilere soruyorum, burada sizin etik değerlerinize bunu soruyorum. Eğer bu bunun cevabı sizin etik değerlerinizde ve vicdanınızda varsa biz bunu kabul ediyoruz. Kaldı ki ben bir Savurluyum ve bir Savurlu olarak bunu söylüyorum: Savur küçük bir ilçe ve herkes birbirini tanıyor ve sizin minarenizin kılıfı Savur'da delindi, sizin hırsızlığınız Savur'da açığa çıktı çünkü Savur'da birbirini tanımayan hiç kimse yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güneş Altın, lütfen toparlayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) – Ve şimdi, tüm bu gerçekler açığa çıkmışken kim Savur'da seçimlerin meşru olduğundan bahsedebilir, kim başkanlık koltuğunda oturan o kişinin halkın iradesi olduğunu söyleyebilir? Ve kim bu seçimin meşru olduğunu söylüyorsa o koltukta oturanların da bunun meşruluğunu ilan edenlerin de Savur halkına en büyük saygısızlığı yapmış kişiler olduğunu açıkça ifade ediyoruz. Seçim günü koridorlarda Savur'da, Şırnak'ta, Bitlis'te "Söyle sen nerelisin?" diye sordumuz soruya cevap veremeyenlerin, yüzünü çevirenlerin iktidarı da bu soruya cevap veremiyor. Fakat şunu da biz çok iyi biliyoruz: Biz asıl kazananlarız. Biz bu bilinçle, eş başkanlarımızla Savur'da halkımıza hizmet etmeye devam edeceğiz ve er ya da geç zafer halkın iradesinin olacaktır, hırsızların değil. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Güneş Altın, teşekkür ediyorum.

Şimdi, diğer önergelerin gerekçelerini okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle tur araçlarında turist rehberi bulundurma zorunluluğu kaldırılmaktadır. Düzenleme turist rehberlerinin istihdam alanlarını sınırlandıracak ve turist rehberlerini müze ve ören yerleri dışına çıkarmayacakları bir alana mahkûm hâle getirecektir. Tur araçlarında rehber bulundurulmasının kaldırılması Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turist rehberleri dışında kişilerin anlatım yapmasına izin vermek anlamına gelecektir. Dolayısıyla bu durum turist kafielerinin ve bu kafiyle eşlik edecek olan yabancı rehberlerin ülkemize gelerek ülkemiz, tarihimiz ve kültürümüz aleyhinde anlatım yapar hâle gelmeleri riskini ortaya çıkaracaktır. Önergemizle seyahat acentelerinin tur araçlarında turist rehberi bulundurma zorunluluğunun devamı sağlanmış olunacaktır.

BAŞKAN – Diğer önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Mevcut uygulamanın devam etmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Evet, aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – İşte Allah böyle şaşırtır. Arkadaşlar duymadınız mı?

BAŞKAN – Pardon, kusura bakmayın.

Önergeler kabul edilmiştir.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Gündem değişti, gündem değişti Başkan.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kabul edilen aynı mahiyetteki önergelerle teklifin 11'inci maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için bundan sonra maddeler üzerindeki önerge işlemlerine mevcut sıra sayısı metnindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

Şimdi, 12'nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alacağız.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2002) esas numaralı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümeyye Boz

Mehmet Kamaç

Ömer Faruk Hülakü

Muş

Diyarbakır

Bingöl

Nevroz Uysal Aslan

Sabahat Erdoğan Sarıtaş

Şırnak

Siirt

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Muş Milletvekili Sümeyye Boz’a söz veriyorum.

Sayın Boz, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Öncelikle kadim Ezidi halkının diriliş ve başlangıç günü olarak kabul edilen ve Ezidi halkının kültürel ve toplumsal hafızasında önemli bir yer tutan Çarşema Sor Bayramı’nı kutluyorum. Bütün halklara ve bütün inançlara barış ve özgürlük getirmesini temenni ediyorum.

Bugün, ayrıca, Kobani kumpas davasında demokratik siyasetten vazgeçmeyen, savunmanın yargılayan pozisyonunda olan yoldaşlarımı ve ekranları başında bizi dinleyen sevgili halkımızı selamlıyorum.

Meclisin gündemi turizm ancak bizim gündemimiz bugün biraz değişecek. Ben size halkın ve kadınların gündeminden bahsedeceğim çünkü gündemde yerel seçim sonuçları var, kadınların oy kullanıp kullanmadığıyla azıcık olsun ilgilenmeyen bir zihniyet var, en az 7 seçimdir 2009’dan bu yana sığınaklarda bulunan kadınların oy kullanamaması var. Gündemde krizin faturasının yoksul halka kesilmesi var ve tabii ki bu krizli süreçte neredeyse borçsuz bir belediyenin olmayışı var. Gündemde iktidarın hileleri var, kayyum seçmenle iradeyi tanımaması var ve YSK’nin itirazlarımızı reddetmesi ve belediyelerde açığa çıkan milyarlarca borç var. Toplamda 32 bölgede 54 bini aşkın usulsüz seçmenle, kayyum seçmenlerle sonuçları değiştirmeye çalışmaları yetmiyormuş gibi seçimlerin hemen ardından özellikle de Bitlis, Kars ve Şırnak’ta seçim sonuçlarına dair bir oldubittiye getirme meselesi vardı ki alelacele sonuçlar açıklandı. Burada sorun sadece bir hukukla açıklanacak kadar naif ya da basit değil çünkü burada bir hukuksuzluk değil sadece, aynı zamanda ahlaksızlığa kadar varan bir mesele söz konusu.

Şimdi, bakıyoruz değerli milletvekilleri, ya sorunun parçasısınız ya da çözümü. Biz yıllardır bu iktidarın çözümünden uzak olduğunu, herhangi bir sorunu çözme yeteneğine vâkıf olmadığını ve her zaman, çözümün bir parçası olmaktan ziyade sorunun asıl kaynağı olduğunu ifade ettik ve hep birlikte de bunu deneyimledik.

Bugün hâlâ sorunun parçası olan uygulamaların sonuçlarıyla karşı karşıyayız ki bunlardan biri de kayyumlar ve kayyumların halkın cebinden çaldığı borçlandırma meseleleri ve bıraktığı borçlar. Tabii, sadece kayyumlarla açıklanacak bir mesele değil bu. Sadece kayyumlarla mı ilgili? Elbette ki hayır. Bu, zihniyet meselesi arkadaşlar; bu, zihniyet meselesi çünkü kayyumların zihniyeti ile iktidarın zihniyeti aynı. Bu sebeple, kayyumlarla yönetilen belediyeler olsun, AKP’nin yönettiği belediyeler olsun zihniyet aynı olduğu için aynı sorunlar aynı sonuçları meydana getiriyor.

Yerel seçimin daha birkaç gün öncesinde Malazgirt’te 2,5 milyon değerinde taşınmazlar satılığa çıkarılmıştı ve Malazgirt Belediyesi tarafından satışa çıkarıldığını ifade de etmiştik. Bugünse Malazgirt Belediyesinin borcu 325 milyon. Buna karşılık İller Bankasının vermiş olduğu katkı payıysa sadece 8 milyon; 325 milyon borç, 8 milyon katkı payı, aradaki farkı siz hesaplayın.

Bulanık Belediyesine bakıyoruz, 165 milyon borcu var şu anda, kaldı ki Bulanık Belediyesinin ve bununla beraber diğer ilçelerin hepsine baktığınızda da altyapı sorunları, su, elektrik ve yol gibi meseleler hâlâ çözülmuş değil.

Muş Belediyesine yönümüzü çevirdiğimizde, altı yıl önce İller Bankasından altyapı sorunlarını çözmek için talep edilen kredi borcunun hâlâ ödenmediğini görüyoruz ve bununla beraber, altyapıyla ilgili bir çalışma da yapılmadığını görüyoruz; Sayıştay raporlarına yansıyan yolsuzluklar, usulsüzlükler, kanuna aykırılıklar ve üst sınırı defalarca aşan borçlanma da cabası. Peki, bu borçlar kimin? Bu borçların sorumluluğu kimde diye soruyoruz, bu borçların faturasını halkın sırtından mı çıkaracaksınız diye tekrar ediyoruz. Ama biz söyleyelim, bu borçların sorumluluğu ne yeni seçilen arkadaşlarımızda ne de Muş halkının sırtındadır; bu borçların sorumluluğu sorunun parçası olanlarındır, halkın iradesini gasbetmeye çalışanlarındır, halkın emeğini cebine indirmeye çalışanlarındır. Kaldı ki, kayyumlar devlet tarafından atanmış memurlardır, seçilmiş kişiler bile değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Başkan – Sayın Boz, lütfen toparlayın.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Devletin atadığı memur devlet adına harcama yapmışsa bunun bedelini neden belediyeye yani dolayısıyla neden halka ödetesiniz ki? Diyoruz ki: Dolayısıyla yandaş şirketlerin, sermayedarlarınızın vergi borçlarını sileceğinize, sermayedarları zengin edeceğinize halkın yararına bir iş yapın. Önerimiz de hazır ve gayet de yapılabilir ve mümkün. Çünkü daha önce yapıldı, tekrar da yapılabilir. Tıpkı 2005 yılında Hazine Müsteşarlığının (2005/1) no.lu tebliğinde yer alan düzenlemede olduğu gibi. Bu düzenlemede ne vardı? Büyükşehir Belediyesi ve Belediye Kanunlarında yapılan düzenlemeyle belediyelerin ve büyükşehir belediyelerinin bütün borçları silindi ve Hazine tarafından karşılandı. Biz bu yüzden diyoruz ki: Şimdi, önce yapılan şey tekrar edilmeli, borçlar mutlaka silinmeli, halkın paraları halka teslim edilmeli. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Boz teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı uğurlu olsun.

Değerli milletvekilleri, gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 18 Nisan 2024 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.03